

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

22 januari 2004

ONTWERP VAN DECREET

**betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs,
de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de
hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen**

AMENDEMENTEN

Zie :

1960 (2003-2004)

– Nr. 1 : Ontwerp van decreet + Addenda

AMENDEMENT Nr. 1

voorgesteld door de heren Luc Martens, Gilbert Vanleenhove, Karlos Callens, André Van Nieuwerkerke, Flor Ory en Dirk De Cock

Artikel II.2

Aan de bestaande tekst, die § 1 wordt, een § 2 toevoegen, die luidt als volgt :

“§ 2. De bepalingen van dit deel zijn niet van toepassing op de transnationale Universiteit Limburg, met uitzondering van de bepalingen van Titel II, Hoofdstuk 3, Afdeling 2, Onderafdeling 2, voor wat betreft examen(tucht)beslissingen die betrekking hebben op de academische opleidingen bedoeld in artikel 3 van het Verdrag van 18 januari 2001 tussen de Vlaamse Gemeenschap en het Koninkrijk der Nederlanden inzake de transnationale Universiteit Limburg.

Voor de toepassing van artikel II.25, § 1, eerste lid, wordt voor wat betreft de transnationale Universiteit Limburg verstaan onder :

1° “de dag van kennisname van de in artikel II.14, eerste lid bedoelde beslissing” :

a) bij ontstentenis van een interne beroepsprocedure : de dag van proclamatie in geval van een examenbeslissing, zoniet de dag waarop de student kennis heeft genomen van de genomen beslissing ;

b) indien een interne beroepsprocedure openstaat : de dag van kennisname van een beslissing na enig intern beroep.

2° “het verstrijken van de in artikel II.14, tweede lid bedoelde termijn” : het verstrijken van een redelijke termijn om een beslissing na intern beroep te nemen, zo een interne beroepsprocedure openstaat.”.

VERANTWOORDING

Het Verdrag tussen de Vlaamse Gemeenschap en het Koninkrijk der Nederlanden inzake de transnationale Universiteit Limburg bevestigt het bestaan van de Universiteit Limburg en van de Stichting Transnationale Universiteit Limburg, die inderdaad een stichting naar internationaal recht is.

Het Verdrag regelt inzonderheid de erkenning van de opleidingen in de schoot van de Universiteit Limburg en stelt onder meer dat de Vlaamse Gemeenschap de Universiteit

Limburg erkent als een universiteit in de zin van het universiteitendecreet ; door deze erkenning is de Universiteit Limburg ertoe gerechtigd academische opleidingen aan te bieden en de daarop betrekking hebbende academische graden te verlenen in expliciet opgesomde (delen van) studiegebieden.

Het Verdrag raakt niet aan de organisatiestructuur van de stichting naar internationaal recht en geeft geen machtiging aan de onderscheiden wetgevers om deze organisatiestructuur uit te tekenen.

Om die reden kunnen de bepalingen inzake studentenparticipatie noch deze inzake de rechtspositie van de student bij decreet van toepassing op de Universiteit Limburg worden geacht.

Een ander gegeven betreft de betwisting van examen(tucht)beslissingen, indien deze betrekking hebben op uitdrukkelijk door de Vlaamse Gemeenschap erkende academische opleidingen, die leiden tot het verlenen van “Vlaamse” graden (artikel 3 van het Verdrag) ; de bedoelde beslissingen moeten aldus geacht worden administratieve rechtshandelingen naar Belgisch recht te zijn. De indieners van het amendement achten het daarom aangewezen dat deze beslissingen wel aan de toetsing door het uitgetekende administratief rechtscollege kunnen worden onderworpen, zoniet wordt een onoorbare ongelijkheid gecreëerd.

Aangezien niet ingegrepen kan worden in de organisatiestructuur van de Universiteit Limburg, kan wel niet worden opgelegd dat eerst een interne beroepsprocedure dient te worden doorlopen. Om die reden is voor wat betreft examen(tucht)beslissingen met betrekking tot de Universiteit Limburg een specifieke termijnberekening in de beroepsprocedure nodig.

AMENDEMENT Nr. 2

voorgesteld door de heren Luc Martens, Gilbert Vanleenhove, Karlos Callens, André Van Nieuwerkerke, Flor Ory en Dirk De Cock

Artikel II.6

§ 2 vervangen door wat volgt :

“§ 2. Besturen nemen, gezamenlijk of individueel, maatregelen om de toegankelijkheid van het hoger onderwijs – in materiële en immateriële zin – te waarborgen ten aanzien van :

1° studenten met een handicap of chronische ziekte, en

2° studenten uit objectief af te bakenen bevolkingsgroepen waarvan de deelname aan het hoger onderwijs beduidend lager is dan deze van andere bevolkingsgroepen.

Besturen beschikken daarbij over de mogelijkheid om maatregelen van corrigerende ongelijkheid te nemen of te handhaven, voor zover deze maatregelen :

1° van tijdelijke aard zijn en verdwijnen wanneer het in het eerste lid vooropgestelde doel is bereikt, en

2° geen onnodige beperking van andermans rechten inhouden.”.

VERANTWOORDING

1. Artikel 75 van het structuurdecreet van 4 april 2003 stelt thans : “De hogescholen en de universiteiten nemen – gezamenlijk of individueel – maatregelen om de gelijkheid van kansen te waarborgen en de toegankelijkheid van het hoger onderwijs in materiële en immateriële zin voor de studenten met een handicap of chronische ziekte en voor studenten uit minder vertegenwoordigde groepen te garanderen”.

De verhouding tussen dit artikel en artikel II.6 van het ontwerpdecreet, waarin het gelijkheidsbeginsel op een hoger onderwijscontext wordt toegepast, is niet scherp gesteld.

Het amendement verduidelijkt het volgende :

- besturen nemen alleszins maatregelen om de toegang tot het hoger onderwijs voor studenten met een handicap of chronische ziekte en voor studenten uit minder vertegenwoordigde groepen te garanderen ;
- deze maatregelen kunnen indien nodig worden versterkt door maatregelen van corrigerende ongelijkheid (“positieve discriminatie”).

2. Het amendement vereenvoudigt bovendien de schriftuur van het ontwerpdecreet betreffende de flexibele leerwegen in het hoger onderwijs. Dit decreet zal de bepalingen van artikel 70 tot en met artikel 75 van het structuurdecreet (“inschrijving van de student”) integraal moeten herformuleren, daar als wezenlijk inschrijvingsaspect het diploma-, credit- of examencontract wordt geïntroduceerd.

Ook om die reden is het aangewezen de doelstellingen van artikel 75 van het structuurdecreet op te nemen in artikel II.6 van het ontwerp van decreet.

AMENDEMENT Nr. 3

voorgesteld door de heren Luc Martens, Gilbert Vanleenhove, Karlos Callens, André Van Nieuwkerke, Flor Ory en Dirk De Cock

Artikel II.19

Dit artikel schrappen.

VERANTWOORDING

Een belangrijk aspect van het examenrechtscollege is het feit dat dit bestaat uit een voorzitter en twee ervaringsdeskundigen, met name personen die reeds 5 jaar in het hoger onderwijs staan. Deze verbondenheid met de praktijk laat toe een pragmatische en weinig formalistische kijk op de ingediende beroepen te ontwikkelen en een contentieux uit te bouwen dat harmonieus is afgestemd op de dagdagelijkse hogeronderwijspraktijk.

Om deze interessante verworvenheid te vrijwaren, is het aangewezen om de onverenigbaarheidsregeling die thans in het ontwerpdecreet is opgenomen, niet te behouden. Deze regeling stelt inzonderheid dat personen die behoren tot een “inrichtende macht” in de zin van artikel 24, § 4 van de Grondwet niet kunnen worden opgenomen als lid van het examenrechtscollege. Het zullen in de praktijk evenwel vaak dergelijke personen zijn die in hoge mate de competenties bezitten om met volle kennis van zaken over een voorgelegd geschil te kunnen oordelen.

Het komt de indieners van het amendement daarom voor dat de beginselen inzake onafhankelijkheid en onpartijdigheid in deze best op een andere manier – i.e. niet via een onverenigbaarheidsregeling – worden gevrijwaard. Dergelijke regeling sluit immers eminente onderwijsdeskundigen op een absolute manier van enige participatie aan het rechtscollege uit ; met andere woorden ook indien geen sprake kan zijn van enige (schijn van) partijdigheid. Daarom is, naast de schrapping van de onverenigbaarheidsregeling een wijziging van de in het ontwerpdecreet opgenomen wrakingsgronden nodig.

Leden van het examenrechtscollege dienen zichzelf in een specifiek geschil te wraken (of kunnen gewraakt worden) indien zij verkeren in één van de situaties omschreven in de artikelen 828, 829, tweede lid of 830 van het Gerechtelijk Wetboek (zie amendement nr. 6). Belangrijkste situatie is daarbij de grond vervat in artikel 829, tweede lid, 1° Ger.W., met name het geval waarin een lid “met één van de partijen verbonden is geweest door een arbeidsovereenkomst”. Het amendement voegt daarbij een bijkomende wrakingsgrond toe, met name voormeld geval waarin een lid van het examenrechtscollege behoort tot de “inrichtende macht” van de bij een concreet geschil betrokken universiteit of hogeschool.

Het amendement verzoent aldus de eis om praktijkmensen te laten oordelen over praktische geschillen in het hoger onderwijs met de vereisten van onafhankelijkheid en onpartijdigheid. De aangeduide leden in het examenrechtscollege zullen, gelet op hun juridische kwalificaties en/of hun praktijkkennis van het hoger onderwijs, in volle verant-

woordelijkheid per casus kunnen oordelen over hun betrokkenheid bij het geschil. De partijen kunnen hen via een wrakingsverzoek op deze verantwoordelijkheid aanspreken.

AMENDEMENT Nr. 4

voorgesteld door de heren Luc Martens, Gilbert Vanleenhove, Karlos Callens, André Van Nieuwkerke, Flor Ory en Dirk De Cock

Artikel II.20

Dit artikel vervangen door wat volgt :

“Artikel II.20

§ 1. De leden kunnen op ieder moment ontslag nemen.

De Vlaamse regering kan een lid slechts ontslaan in geval van grove nalatigheid of kennelijk wangedrag.

§ 2. Totdat in hun vervanging is voorzien blijven de leden hun functie uitoefenen, behoudens in het geval van een door de Vlaamse regering gegeven ontslag.”.

VERANTWOORDING

Zie de verantwoording bij amendement nr. 3.

AMENDEMENT Nr. 5

voorgesteld door de heren Luc Martens, Gilbert Vanleenhove, Karlos Callens, André Van Nieuwkerke, Flor Ory en Dirk De Cock

Artikel II.22

Dit artikel wordt vervangen door wat volgt :

“Artikel II.22

De Raad beoordeelt of examen(tucht)beslissingen in overeenstemming zijn met :

1° de decretale en reglementaire bepalingen en de onderwijs- en examenregeling ;

2° de algemene administratieve beginselen.

De Raad stelt zijn appreciatie betreffende de waarde van een kandidaat niet in de plaats van die van de examencommissie.”.

VERANTWOORDING

Het artikel II.22 van het ontwerpdecreet behandelt de gronden waaraan het examenrechtscollege kan toetsen.

Het artikel maakt een onderscheid tussen de toetsingsgronden voor wat betreft examenbeslissingen, enerzijds, en examentuchtbeslissingen, anderzijds.

Deze toetsingsgronden (decreten, besluiten, onderwijs- en examenregeling, algemene administratieve beginselen, voor wat betreft examenbeslissingen, en regelmatigheid en redelijkheid, voor wat betreft examentuchtbeslissingen) liggen inhoudelijk evenwel heel erg nauw bij elkaar.

Om die reden is het aangewezen om geen verwarring te scheppen en voor beide soorten beslissingen dezelfde toetsingsgronden in te voeren.

AMENDEMENT Nr. 6

voorgesteld door de heren Luc Martens, Gilbert Vanleenhove, Karlos Callens, André Van Nieuwkerke, Flor Ory en Dirk De Cock

Artikel II.34

Dit artikel vervangen door wat volgt :

“Artikel II.34

§ 1. De partijen kunnen één of meer leden schriftelijk en op gemotiveerde wijze wraken vóór de aanvang van de zitting, tenzij de reden tot wraking later is ontstaan. De voorzitter, of, zo deze wordt gewraakt, de plaatsvervangende voorzitter, doet onmiddellijk uitspraak over het verzoek tot wraking. Zo het verzoek wordt ingewilligd, neemt de plaatsvervanger de plaats in van het gewraakte lid.

Het lid dat weet dat er een reden tot wraking tegen hem bestaat, moet zich van de zaak onthouden.

§ 2. De redenen tot wraking zijn de volgende :

1° de redenen bedoeld in artikel 828, 829, tweede lid, en 830 van het Gerechtelijk Wetboek ;

2° de hoedanigheid van lid van een in artikel 24, § 4, van de Grondwet bedoelde rechtspersoon verantwoordelijk voor de universiteit of de hogeschool waaraan de kwestieuze beslissing werd genomen.”.

VERANTWOORDING

Zie de verantwoording bij amendement nr. 3.

AMENDEMENT Nr. 7

voorgesteld door de heren Luc Martens, Gilbert Vanleenhove, Karlos Callens, André Van Nieuwkerke, Flor Ory en Dirk De Cock

DEEL II

De rechtspositie van de student en de participatie in het hoger onderwijs

TITEL II

De rechtspositie van de student

HOOFDSTUK 5

Inwerkingtreding

Dit hoofdstuk, bestaande uit artikel II.45, vervangen door een nieuw hoofdstuk 5, bestaande uit artikel II.45 en II.45bis, luidend als volgt :

“HOOFDSTUK 5

Slotbepalingen

AFDELING 1

Wijzigingsbepaling

Artikel II.45

Aan Hoofdstuk III van het decreet van 18 mei 1999 betreffende sommige instellingen van openbaar nut voor postinitieel onderwijs, wetenschappelijk onderzoek en wetenschappelijke dienstverlening wordt een artikel 13bis toegevoegd, dat luidt als volgt :

“Artikel 13bis

De bepalingen van Deel II, Titel II, Hoofdstuk 3 van het decreet van [...] betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering

van het hoger onderwijs in Vlaanderen zijn van overeenkomstige toepassing op de instellingen.”.

AFDELING 2

Inwerkingtredingsbepaling

Artikel II.45bis

De bepalingen van deze titel treden als volgt in werking :

1° hoofdstuk 1 en 2 treden in werking met ingang van het academiejaar 2004-2005 ;

2° hoofdstuk 3 en artikel II.45 treden in werking op 1 januari 2005 ;

3° hoofdstuk 4 treedt in werking op de dag van bekendmaking van dit decreet in het Belgisch Staatsblad.”.

VERANTWOORDING

Dit amendement strekt ertoe de bepalingen met betrekking tot rechtsbescherming inzake examenbeslissingen mede van toepassing te maken op de instellingen voor postinitieel onderwijs (de Vlerick School voor Management en het Instituut voor Tropische Geneeskunde). Er is immers geen gegronde reden voorhanden om deze instellingen uit het toepassingsgebied van deze bepalingen te sluiten.

Het amendement betekent dat deze instellingen een interne beroepsprocedure dienen uit te werken, in het daartoe geëigende reglement¹, en dat de examenbeslissingen vatbaar zijn voor beroep bij het door het ontwerpdecreet uitgetekende rechtscollege.

Ten gevolge van deze wijziging dienen de inwerkingtredingsbepalingen tevens te worden aangepast.

¹ Aangezien dit reglement niet de onderwijs- en examenregeling in de zin van het structuurdecreet is, wordt gesproken van de “overeenkomstige” toepassing van de beginselen.

AMENDEMENT Nr. 8

voorgesteld door de heren Luc Martens, Gilbert Vanleenhove, Karlos Callens, André Van Nieuwkerke, Flor Ory en Dirk De Cock

Artikel II.46

§ 1, eerste lid, 2° vervangen door wat volgt :

“2° voor zover er geen stemgerechtigde studenten zetelen in het bestuur : de studentenraad.”.

VERANTWOORDING

Dit amendement voegt toe dat de algemene bespreking van de algemene organisatie en werking van de associatie of de instelling niet moet worden gehouden met de studentenraad indien er stemgerechtigde studenten in het bestuur zetelen. Deze studenten zullen immers dagdagelijks inspraak hebben in de algemene organisatie en werking.

Het amendement ent zich op het principe dat reeds is ingeschreven ten aanzien van personeelsleden. Artikel II.46, § 1, eerste lid, 1° van het ontwerp van decreet stelt dat bij de algemene bespreking personeelsleden worden betrokken, behoudens indien er stemgerechtigde personeelsleden zetelen in het bestuur.

AMENDEMENT Nr. 9

voorgesteld door de heren Luc Martens, Gilbert Vanleenhove, Karlos Callens, André Van Nieuwkerke, Flor Ory en Dirk De Cock

Artikel II.48

§ 2 vervangen door wat volgt :

“§ 2. Bij wijze van overgangsmaatregel bepaalt het forum de regelen bedoeld in artikel II.49, tweede lid, II.50, § 1, tweede lid en II.51.

Het forum beslist daartoe op grond van een volstreekte meerderheid van stemmen binnen het bestuur, enerzijds, en de afgevaardigden van de verkozen studenten, respectievelijk de studentenraad, anderzijds.”.

VERANTWOORDING

De invoering van het decreet wordt per associatie en per instelling begeleid door een forum dat paritair is samengesteld uit vertegenwoordigers van het bestuur en vertegenwoordigers van studenten.

Dit forum neemt een aantal belangrijke voorbereidende beslissingen, die de werking van de studentenparticipatie bepalen.

Het is daarom aangewezen dat het forum beslist met dezelfde gekwalificeerde meerderheid, als deze die thans door het ontwerpdecreet vereist wordt voor het vastleggen van het participatiereglement (artikel II.64).

Aldus zal het forum beslissen op grond van een volstreekte meerderheid binnen elke “geleding” (bestuur én studenten).

AMENDEMENT Nr. 10

voorgesteld door de heren Luc Martens, Gilbert Vanleenhove, Karlos Callens, André Van Nieuwkerke, Flor Ory en Dirk De Cock

Artikel II.50

§ 1, tweede lid vervangen door wat volgt :

“De studentenraad legt de nadere kiesprocedure vast. De procedure waarborgt ten minste de verkiezing van een redelijk aantal plaatsvervangers voor de effectieve leden van de studentenraad. De procedure kan door middel van kieskringen waarborgen dat in de studentenraad studenten zijn vertegenwoordigd vanuit de verschillende partners bij de associatie, respectievelijk de onderscheiden onderverdelingen van de instelling.”.

VERANTWOORDING

Dit amendement garandeert dat voor de effectieve leden van de studentenraad in plaatsvervangers wordt voorzien.

AMENDEMENT Nr. 11

voorgesteld door de heren Luc Martens, Gilbert Vanleenhove, Karlos Callens, André Van Nieuwkerke, Flor Ory en Dirk De Cock

Artikel II.51

Na het eerste lid een nieuw lid invoegen, dat luidt als volgt :

“De studentenraad bepaalt in welke gevallen de effectieve leden van de studentenraad vervangen worden door plaatsvervangers en op welke wijze een begonnen mandaat, bij vroegtijdige beëindiging ervan, volgemaakt wordt door een plaatsvervanger.”.

VERANTWOORDING

Dit amendement vraagt de studentenraad in passende regelingen omtrent plaatsvervanging te voorzien.

AMENDEMENT Nr. 12

voorgesteld door de heren Luc Martens, Gilbert Vanleenhove, Karlos Callens, André Van Nieuwkerke, Flor Ory en Dirk De Cock

Artikel II.59

Aan § 2, tweede lid de volgende zin toevoegen :

“De termijn gaat in de dag na deze waarop de betrokken reglementaire bepaling wordt aangenomen.”.

VERANTWOORDING

De huidige tekst van het ontwerpdecreet geeft onvoldoende duidelijk aan wanneer de termijn ingaat, binnen dewelke het bestuur aan de studentenraad moet meedelen waarom een bepaald advies niet wordt gevolgd.

AMENDEMENT Nr. 13

voorgesteld door de heren Luc Martens, Gilbert Vanleenhove, Karlos Callens, André Van Nieuwkerke, Flor Ory en Dirk De Cock

Artikel II.72bis (nieuw)

Een artikel II.72bis invoegen, dat luidt als volgt :

“Artikel II.72bis

Aan artikel 14 van hetzelfde decreet wordt een § 3 toegevoegd, die luidt als volgt :

“§ 3. Bij de uitoefening van de bevoegdheden van de studenten in de Raad van Bestuur wordt rekening gehouden met de bepalingen van artikel II.50, § 2, 1°, juncto II.91, § 2 van het decreet van [...] betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen.”.

VERANTWOORDING

Er wordt verduidelijkt dat het stemrecht van de studenten in de Raad van Bestuur van de Universiteit Antwerpen wordt opgeschort indien zij verkozen zijn door de studentenraad en deze zelf verkozen is door minder dan 10% van de ingeschreven studenten. Deze verduidelijking werd door het ontwerp van decreet en het bijhorende ontwerp van bijzonder decreet ook in andere organieke decreten aangebracht.

AMENDEMENT Nr. 14

voorgesteld door de heren Luc Martens, Gilbert Vanleenhove, Karlos Callens, André Van Nieuwkerke, Flor Ory en Dirk De Cock

Artikel II.91

In § 1 na het eerste lid een nieuw lid invoegen, dat luidt als volgt :

“De studentenkoepelvereniging(en) in de zin van het decreet van 30 maart 1999 houdende de subsidiëring van studenten- en leerlingenkoepelverenigingen ma(a)k(t)(en) in functie van deze evaluatie haar/hun bevindingen aan de regeringscommissarissen en de commissarissen van de Vlaamse regering over.”.

VERANTWOORDING

Dit amendement stelt dat de studentenkoepelvereniging(en) betrokken moet(en) worden bij de evaluatie van de bepalingen inzake studentenparticipatie. Deze evaluatie wordt opgemaakt door de regeringscommissarissen bij de universiteiten en de commissarissen van de Vlaamse regering bij de hogescholen.

AMENDEMENT Nr. 15

voorgesteld door de heren Luc Martens, Gilbert Vanleenhove, Karlos Callens, André Van Nieuwkerke, Flor Ory en Dirk De Cock

Artikel II.91

§ 2 vervangen door wat volgt :

“§ 2. De Vlaamse regering kan op grond van de voorgelegde evaluatie, in het geval deze een globale kwantitatieve en kwalitatieve toename van de studentenparticipatie vaststelt, de percentages bedoeld in artikel II.50, § 2 en II.53 gezamenlijk, en in evenredigheid met de maatschappelijke ontwikkelingen, verhogen tot eenzelfde percentage, dat ten hoogste gelijk is aan 30%.

In geval van verhoging van het in artikel II.53 bedoelde percentage, kan het aantal studenten in de besturen waarvan de samenstelling bij decreet wordt geregeld, worden uitgebreid met het aantal studenten dat nodig is om het verhoogde percentage te bereiken.”.

VERANTWOORDING

Deze wijziging verduidelijkt dat het mogelijk moet zijn om op grond van de evaluatie volgende percentages te verhogen :

- de 10%-norm die geldt bij de verkiezingen van de studentenraad (indien deze niet wordt bereikt kunnen niet alle bevoegdheden en prerogatieven worden uitgeoefend) ;
- de 10%-norm die geldt om een participatief bestuur te zijn, in welk geval de bevoegdheden van de studentenraad inzake raadpleging en beraadslaging niet van toepassing zijn.

Aangezien een aantal participatieve besturen bij decreet is omschreven, moet het mogelijk zijn om bij verhoging van laatstgenoemde 10%-norm het aantal studenten in de studentenraad uit te breiden.

Deze mogelijkheid zal bij bijzonder decreet worden bevestigd voor wat betreft de gemeenschapsinstellingen.

Het amendement verduidelijkt ten slotte dat de verhoging van de 10%-normen gebaseerd dient te zijn op een vaststelbare kwantitatieve en kwalitatieve toename van de studentenparticipatie in de Vlaamse Gemeenschap.

AMENDEMENT Nr. 16

voorgesteld door de heren Luc Martens, Gilbert Vanleenhove, Karlos Callens, André Van Nieuwkerke, Flor Ory en Dirk De Cock

Artikel III.6

In de voorgestelde tekst van artikel 125bis, § 1, op de eerste en tweede regel de woorden “het academiejaar 2004-2005” vervangen door de woorden “1 september 2004”.

VERANTWOORDING

Artikel III.1 van het ontwerpdecreet stelt dat de CVO's de betrokken afdelingen overdragen aan de hogescholen op 1 september 2004.

Artikel III.6 stelt dat de hogescholen deze afdelingen overnemen met ingang van het academiejaar 2004-2005.

Aldus bestaat er voor de betrokken afdelingen gedurende korte tijd een leemte, waarbinnen zij noch tot een CVO, noch tot een hogeschool behoren. De personeelsleden bevinden zich alsdan in een juridisch vacuüm.

Om die reden worden de datum van overdracht en de datum van overname op elkaar afgesteld.

AMENDEMENT Nr. 17

voorgesteld door de heren Luc Martens, Gilbert Vanleenhove, Karlos Callens, André Van Nieuwkerke, Flor Ory en Dirk De Cock

Artikel III.7

In de voorgestelde tekst van artikel 125ter, § 1, op de laatste regel de woorden “artikel 61” vervangen door de woorden “artikel 60sexies”.

VERANTWOORDING

Deze bepaling is een louter technische correctie in functie van amendement nr. 25 dat de bepalingen inzake accreditatie, programmatie en registratie van opleidingen deels aanpast en hernummert.

AMENDEMENT Nr. 18

voorgesteld door de heren Luc Martens, Gilbert Vanleenhove, Karlos Callens, André Van Nieuwkerke, Flor Ory en Dirk De Cock

Artikel III.7

Aan de voorgestelde tekst van artikel 125ter, § 4, 3° de volgende zin toevoegen :

“De lijst vermeldt de bestaande opleidingen, de omgevormde opleidingen (graad en kwalificatie), het

studiegebied of de studiegebieden waarin de omgevormde opleiding is gerangschikt, de studieomvang van de omgevormde opleidingen, de aard van de omgevormde opleidingen en de onderwijstaal.”.

VERANTWOORDING

Dit amendement verduidelijkt wat precies vermeld moet worden in het besluit van de Vlaamse regering dat het resultaat omvat van de omvormingsoperatie ten gevolge van de overname van HOSP-afdelingen door een hogeschool. De inhoud en vorm van dit besluit wordt best zo eenvoudig mogelijk gehouden ; enkel het strikt noodzakelijke dient in de bij besluit vastgelegde lijst te worden opgenomen. Alle andere zaken komen in het Hoger Onderwijsregister dat mede op basis van dit besluit gemaakt moet worden.

AMENDEMENT Nr. 19

voorgesteld door de heren Luc Martens, Gilbert Vanleenhove, Karlos Callens, André Van Nieuwkerke, Flor Ory en Dirk De Cock

Artikel III.7bis

Een artikel III.7bis invoegen, dat luidt als volgt :

“Artikel III.7bis

Aan artikel 127, § 3 van hetzelfde decreet wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt :

“De mastersopleidingen, vermeld in de omvormingslijst bedoeld in artikel 125ter, worden geleidelijk, jaar na jaar, ingevoerd vanaf het academiejaar 2004-2005.”.

VERANTWOORDING

Artikel III.6, § 3, 1° van het ontwerpdecreet bepaalt dat de door de hogescholen overgenomen afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie (HOSP), afgebouwd worden vanaf 2004-2005.

Vanaf dat ogenblik moet het uiteraard mogelijk zijn om initiële mastersopleidingen die georganiseerd worden op grond van de omvorming van de overgenomen afdelingen, in te voeren.

Het structuurdecreet van 4 april 2003 stelt evenwel het academiejaar 2007-2008 voorop als principiële start voor de invoering van mastersopleidingen door de hogescholen.

Om geen onduidelijkheden te creëren, wordt daarom expliciet bevestigd dat de mastersopleidingen, vermeld in de omvormingslijst die betrekking heeft op de omgevormde HOSP-afdelingen, ingevoerd kunnen worden vanaf het academiejaar 2004-2005.

AMENDEMENT Nr. 20

voorgesteld door de heren Luc Martens, Gilbert Vanleenhove, Karlos Callens, André Van Nieuwkerke, Flor Ory en Dirk De Cock

TITEL IIIbis (nieuw)

Opheffing van de wet van 7 juli 1970 betreffende de algemene structuur van het hoger onderwijs

Een Titel IIIbis, Opheffing van de wet van 7 juli 1970 betreffende de algemene structuur van het hoger onderwijs, bestaande uit de artikelen III.7ter tot III.7quinquies, invoegen, luidend als volgt :

“TITEL IIIbis

Opheffing van de wet van 7 juli 1970 betreffende de algemene structuur van het hoger onderwijs

Artikel III.7ter

De wet van 7 juli 1970 betreffende de algemene structuur van het hoger onderwijs wordt, met inachtnaam van de bepalingen van artikel 83 van het decreet van 2 maart 1999 tot regeling van een aantal aangelegenheden van het volwassenenonderwijs, opgeheven, met uitzondering van de bepalingen van :

1° artikel 1, § 1, en

2° artikel 2, derde, vierde en vijfde lid, voor zover deze voorschrijven dat :

a) de studiën binnen de opleidingsvormen van het korte type van het hoger onderwijs ten minste twee jaar bedragen ;

- b) de studiën binnen de opleidingsvormen van het lange type van het hoger onderwijs ten minste vier jaar bedragen.

Artikel III.7quater

Artikel 83 van het decreet van 2 maart 1999 tot regeling van een aantal aangelegenheden van het volwassenenonderwijs, opgeheven door het decreet van 20 oktober 2000, wordt opnieuw opgenomen in de volgende lezing :

“Artikel 83

§ 1. Totdat de Vlaamse regering voor de betrokken personeelscategorieën van het hoger onderwijs voor sociale promotie uitvoering heeft gegeven aan artikel X.40 van het decreet van 14 februari 2003 betreffende het onderwijs-XIV, blijven volgende bepalingen van de wet van 7 juli 1970 van toepassing :

1° artikel 10, gewijzigd bij wet van 18 februari 1977 en bij decreten van 5 juli 1989, 12 juni 1991 en 13 juli 2001 ;

2° artikel 17, §§ 4 tot en met 8, gewijzigd bij wet van 6 juli 1972, 18 februari 1977 en 3 juli 1981 en bij decreten van 12 juni 1991, 13 juli 2001 en 14 februari 2003, met dien verstande dat in artikel 17, § 4, eerste lid de woorden “artikel 10 van onderhavige wet en de in artikel 12bis, § 2, van de wet van 29 mei 1959, gewijzigd door de wet van 11 juli 1973,” vervangen worden door de woorden “artikel X.40 van het decreet van 14 februari 2003 betreffende het onderwijs-XIV”.

De Vlaamse regering is gemachtigd deze bepalingen te wijzigen, geheel of gedeeltelijk op te heffen en/of te vervangen.

§ 2. De afwijkingen op de bekwaamheidsbewijzen die vóór 31 augustus 2003 aan de personeelsleden behorende tot een in § 1, eerste lid bedoelde personeelscategorie uitdrukkelijk of in feite werden toegeestaan, zijn definitief verworven.

De wedden en weddentoelagen die op basis van diensten gepresteerd tot en met 31 augustus 2003 werden uitgekeerd aan de personeelsleden behorende tot een in § 1, eerste lid bedoelde personeelscategorie, zijn definitief verworven.”.

Artikel III.7quinquies

Artikel III.7ter en III.7quater treden in werking op 1 september 2004.”.

VERANTWOORDING

I. Inleiding

1. Artikel III.7ter heft een oude onderwijswet op, voor wat betreft de Vlaamse Gemeenschap. De beperking van de gelding van deze opheffingsbepaling tot de Vlaamse Gemeenschap wordt niet uitdrukkelijk gespecificeerd, doch vloeit voort uit de bepalingen van artikel 127 G.W., waarin de territoriale gelding van de Gemeenschapsdecreten wordt omschreven.

Aan de federale overheid werd de vraag gesteld om op zeer korte termijn een wetgevend initiatief te nemen, waarbij :

- de tweetalige tekst van de betrokken wet zal worden opgeheven ;
- de federaal gebleven bevoegdheid inzake het bepalen van de minimale diplomavoorwaarden herbekeken zal worden in het licht van de evolutie, in zowel de Vlaamse als de Franse Gemeenschap, naar een bachelors-/mastersstructuur.

II. De opheffing raakt niet aan federaal gebleven aangelegenheden

2. Om uit te maken waarom en in hoeverre de bepalingen van de wet van 1970 tot de federale voorbehouden bevoegdheden behoren (en aldus niet kunnen worden opgeheven bij Gemeenschapsdecreet), dient beknopt te worden geschetst waaruit die bevoegdheden thans bestaan.

3. Artikel 127, § 1, eerste lid, 2° G.W. stelt :

“De Raden van de Vlaamse en de Franse Gemeenschap regelen, ieder wat hem betreft, bij decreet :

2° het onderwijs, met uitsluiting van :

- a) de bepaling van het begin en het einde van de leerplicht ;
- b) de minimale voorwaarden voor het uitreiken van diploma's ;
- c) de pensioenregeling.”

De voorbereidende werken bij de Staatshervorming van 1988 zijn formeel. Met de minimale voorwaarden voor het behalen van diploma's zijn de voorwaarden bedoeld, die werkelijk bepalend zijn voor de waarde en dus ook de gelijkwaardigheid van de diploma's : dit zijn enkel de grote indelingen van het onderwijs in niveaus, leidend tot de uitreiking van diploma's en eindgetuigschriften, alsook de minimale globale duur die aan elk van deze niveaus moet worden besteed (*Parl. St.*, Senaat BZ 1988, 100-2/1°, 3).

4. De voorbereidende werken hebben gepreciseerd dat met “niveaus” wordt bedoeld : “niveaus, leidend tot de uitreiking van diploma's en eindgetuigschriften” (*Parl. St.*, Senaat BZ 1988, 100-2/1°, 3).

De staatssecretaris voor onderwijs heeft daarbij herhaaldelijk verklaard dat het kandidaatsdiploma geen einddiploma is en daarom ook geen niveau afsluit waarvoor de federale wetgever een minimumduur zou kunnen vaststellen (*Parl. St.*, Senaat BZ 1988, 100-2/2°, 3 ; *Parl. St.*, Kamer BZ 1988, 10/59b-456/4, 2 en *Hand.*, Kamer 16 juni 1988, 606).

Niet van belang ontbloom is ten slotte het feit dat het Kamerverslag in dit verband het volgende aangeeft : “Om alle verwarring te voorkomen voegt de Vice-Eerste Minister eraan toe dat wanneer er in de verklarende nota bij artikel 59bis sprake is van niveaus die nadien worden opgesomd, het niet in de bedoeling ligt om enige wijziging aan te brengen in de klassering in vier niveaus zoals bij de wet van 7 juli 1970 werd vastgelegd” (zie omtrent één en ander *Parl. St.*, Kamer BZ 1988, 10/59b-456/4, 23 en *Hand.*, Kamer 7 juli 1988, 938, 947, 985 en 1007).

5. De notie “minimale globale duur” per onderwijsniveau is “de resultante van het aantal studiejaar, het aantal weken per jaar en het aantal uren per week” (*Parl. St.*, Senaat BZ 1988, 100-2/1°, 3).

6. Artikel 1, § 1 en artikel 2, derde, vierde en vijfde lid van de wet van 7 juli 1970 houden daarom nog – gedeeltelijk – verband met federale aangelegenheden :

“Artikel 1. § 1. Het onderwijs wordt georganiseerd op vier niveaus :

- 1° voorschools onderwijs ;
- 2° lager onderwijs ;
- 3° secundair onderwijs ;
- 4° hoger onderwijs.

Artikel 2. [...]

[...]

De opleidingsvormen van het korte type bestaan uit één enkele cyclus.

De opleidingsvormen van het lange type zijn van academisch niveau en inzonderheid gericht op de toepassing van de wetenschappelijke kennis en bestaan uit :

- ofwel 2 cycli ;
- ofwel een tweede cyclus die onafhankelijk van een eerste cyclus wordt georganiseerd.

Onder cyclus moet worden verstaan een geheel van studiën over ten minste twee jaren gespreid.”

De bepalingen van artikel 2, derde, vierde en vijfde lid betreffen het hogeschoolonderwijs.

Wanneer we voorgaande elementen samenbrengen, moeten we vaststellen dat :

- artikel 1, § 1 van de wet van 7 juli 1970 een federaal voorbehouden bevoegdheid betreft, omdat daarin de grote indelingen van het onderwijs in niveaus worden vastgelegd ;
- artikel 2, derde, vierde en vijfde lid een federaal voorbehouden bevoegdheid betreft, doch alleen voor zover uit de samenlezing van deze leden kan worden afgeleid dat de studiën binnen de opleidingsvormen van het korte type van het hoger onderwijs ten minste twee jaar bedragen en dat de studiën binnen de opleidingsvormen van het lange type van het hoger onderwijs ten minste vier jaar bedragen. Het feit dat één cyclus binnen het hoger onderwijs van het lange type ten minste twee jaar bedraagt, maakt geen federale aangelegenheid uit, aangezien één en ander geen betrekking geeft op het afleveren van een einddiploma.

III. De opheffing betreft Gemeenschapsaangelegenheden

7. De bepalingen van de wet van 7 juli 1970 betreffen – naast de federaal gebleven materies – volgende aangelegenheden :

Artikel 1, § 2 stelt dat het secundair en het hoger onderwijs worden verstrekt met volledig leerplan en als OSP.

Artikel 1, § 3 omvat een achterhaalde indeling van het hoger onderwijs (academisch, technisch hoger, economisch, agrarisch, paramedisch, sociaal, artistiek, pedagogisch, maritiem).

Hoofdstuk II geeft de structuur weer van het niet-academisch hoger onderwijs.

Hoofdstuk III voert de “Hoge Raden” en “Vaste Raad” in.

Hoofdstuk IV bepaalt de toelatings- en overgangsvaardigheden in het hoger onderwijs. Veel bepalingen zijn bij de invoering van het Universiteitendecreet decretaal gewijzigd.

Hoofdstuk V bepaalt de bekwaamheidsbewijzen voor het bestuurs- en onderwijzend personeel. Dit hoofdstuk werd uitvoerig gewijzigd bij onderwijsdecreet-XIII.

Hoofdstuk VI omschrijft de “wijze van ontwikkeling van de onderwijsnetten in het hoger onderwijs”.

Hoofdstuk VII omvat enige overgangs- en eindbepalingen.

Deze bepalingen behoren thans volledig tot de bevoegdheidssfeer van de Gemeenschappen, die grondwettelijk gezien over de meest ruime bevoegdheid inzake het onderwijsbeleid beschikken, en kunnen aldus bij decreet worden opgeheven.

Artikel III.7quater

Bij wijze van overgangsmaatregel worden de enige thans nog relevante bepalingen van de wet van 7 juli 1970 tijdelijk gecontinueerd.

Het betreft hier meer bepaald bepalingen en overgangsmaatregelen inzake de bekwaamheidsbewijzen in het hoger onderwijs van het korte type voor sociale promotie.

De bepalingen worden opgeheven eens de Vlaamse regering deze bekwaamheidsbewijzen op afdoende wijze heeft vastgelegd. De essentiële beginselen inzake de wijze waarop de regering daarbij tewerk dient te gaan, zijn bepaald in artikel X.40 van het decreet van 14 februari 2003 betreffende het onderwijs-XIV.

De indieners wensen dat bij de invoering van een nieuwe, eenduidige en transparante regeling inzake bekwaamheidsbewijzen voor dit onderwijsniveau komaf wordt gemaakt met onduidelijkheden die in het verleden zouden zijn ontstaan. Om die reden wordt bijkomend gesteld dat de tot op 31.08.2003 toegekende feitelijke of formele afwijkingen op de bekwaamheidsbewijzen definitief verworpen zijn, evenals de wedden en weddentoelagen die tot op deze datum zijn uitgekeerd.

AMENDEMENT Nr. 21

voorgesteld door de heren Luc Martens, Gilbert Vanleenhove, Karlos Callens, André Van Nieuwerkerke, Flor Ory en Dirk De Cock

Artikel IV.1

Dit artikel vervangen door wat volgt :

“Artikel IV.1

In Titel I, Hoofdstuk I, Afdeling 4 van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen worden volgende wijzigingen aangebracht :

1° het opschrift van Afdeling 4 wordt vervangen door wat volgt :

“Afdeling 4. Instellingen voor hoger onderwijs” ;

2° artikel 8 wordt vervangen door wat volgt :

“Artikel 8

§ 1. Voor de toepassing van dit decreet wordt verstaan onder geregistreerde instellingen voor hoger onderwijs : alle niet ambtshalve geregistreerde instellingen die hoger onderwijs aanbieden in de Vlaamse Gemeenschap en door de Vlaamse regering werden geregistreerd.

De voorwaarden voor registratie zijn de volgende :

1° een bestuursstructuur hebben die voldoende organisatorisch is uitgebouwd om de ingeschreven studenten toe te laten hun opleiding te voltooien ;

2° een financiële structuur hebben die de ingeschreven studenten toelaat hun opleiding te voltooien ;

3° beschikken over een voldoende aangepaste infrastructuur voor het aanbieden van hoger onderwijs.

§ 2. De instellingen tonen door middel van een registratiedossier aan dat zij aan de in § 1, tweede lid bedoelde voorwaarden voldoen.

Dit registratiedossier omvat ten minste :

1° de statuten van de instelling ;

2° een beschrijving van de bestuursstructuur ;

3° een financieel plan ;

4° een overzicht van de opleidingen die desgevallend reeds worden aangeboden ;

5° een voorontwerp van het dossier dat de instelling voornemens is in te dienen bij het Accreditatieorgaan met het oog op het verkrijgen van een accreditatie voor (een) bestaande opleiding(en) en/of om (een) nieuwe opleiding(en) de toets nieuwe opleiding te laten ondergaan ;

6° een overeenkomst met een andere binnenlandse of buitenlandse instelling voor hoger onderwijs die de betreffende opleiding kan aanbieden. Deze overeenkomst betreft de wijze waarop de ingeschreven studenten hun opleiding kunnen voltooien.

§ 3. De Vlaamse regering beslist over de registratie binnen een termijn van 60 kalenderdagen die ingaat de dag na deze van ontvangst van het registratiedossier. In geval van registratie wordt het Accreditatieorgaan hiervan op de hoogte gebracht.

§ 4. De geregistreerde instellingen bezorgen jaarlijks de jaarrekening en het jaarverslag aan de Vlaamse regering.

§ 5. De registratie vervalt van rechtswege indien :

1° binnen een bepaalde termijn na de registratie geen enkele opleiding binnen de instelling een accreditatie of een erkenning als nieuwe opleiding verkrijgt, of

2° gedurende een bepaalde termijn geen enkele geaccrediteerde of als nieuwe opleiding erkende opleiding aangeboden wordt.

§ 6. De Vlaamse regering bepaalt de nadere regelen inzake de registratieprocedure en kan nadere registratiecriteria vastleggen.

Zij bepaalt tevens de nadere regelen inzake het verval van de registratie, inzonderheid de toepasselijke termijnregeling.”.

VERANTWOORDING

1. Artikel 8 van het structuurdecreet van 4 april 2003 stelt dat een instelling geregistreerd wordt mits een voorontwerp van accreditatiedossier wordt ingediend. Indien de accreditatie niet wordt verleend, vervalt de registratie.

Dit artikel is duidelijk geschreven vanuit het gegeven dat een instelling de registratie aanvraagt voor één opleiding. Het is evenwel goed mogelijk dat de registratie door de instelling aangevraagd wordt voor meerdere opleidingen, of dat, na de registratie van een instelling voor een bepaalde opleiding, deze instelling later nog accreditatie aanvraagt voor andere opleidingen.

Het is best mogelijk dat, ingeval meerdere opleidingen ter accreditatie worden aangeboden, sommige wél en andere geen accreditatie verkrijgen.

Met andere woorden is hier een spanningsveld tussen registratie op het niveau van een instelling en accreditatie op het niveau van opleidingen.

2. Om die reden wordt ervoor geopteerd om een registratiesystematiek in te schrijven die veel wegheeft van de erkenningssystematiek die in andere onderwijsniveaus wordt gehanteerd. Indien de instellingen aantonen aan de minimale financiële, organisatorische en infrastructurele voorwaarden voor het aanbieden van hoger onderwijs te voldoen, worden zij door de Vlaamse regering “als instelling” geregistreerd. Dat betekent dat zij alsdan erkennings- en accreditatiedossiers kunnen indienen.

De registratie wordt van rechtswege opgeheven als blijkt dat de instellingen geen accreditatie of erkenning als nieuwe opleiding verkrijgt of behoudt. De Vlaamse regering bepaalt de nadere regelen terzake, bijvoorbeeld de maximumtermijn waarbinnen de instellingen kunnen betrachten een accreditatie/erkenning als nieuwe opleiding te verkrijgen.

3. De titel van de betrokken afdeling luidt thans “geregistreerde instellingen”. Evenwel handelt de afdeling zowel over “ambtshalve geregistreerde instellingen” als over “geregistreerde instellingen”. Om die reden wordt de nomenclatuur gewijzigd in “instellingen voor hoger onderwijs”. Dat komt de leesbaarheid van het decreet ook verder ten goede, aangezien de in het decreet gebruikte term “instellingen voor hoger onderwijs” thans nog nergens is gedefinieerd.

Deze term betreft aldus zowel ambtshalve als niet ambtshalve geregistreerde instellingen.

AMENDEMENT Nr. 22

voorgesteld door de heren Luc Martens, Gilbert Vanleenhove, Karlos Callens, André Van Nieuwerkerke, Flor Ory en Dirk De Cock

Artikel IV.1bis (nieuw)

Een artikel IV.1bis invoegen, dat luidt als volgt :

“Artikel IV.1bis

Titel I, Hoofdstuk I, Afdeling 5 van hetzelfde decreet, bestaande uit artikel 9, wordt vervangen door wat volgt :

“AFDELING 5

Institutionele bepalingen

ONDERAFDELING 1

Erkenningscommissie

SECTIE 1

Oprichting en samenstelling

Artikel 9

§ 1. Voor de toepassing van dit decreet wordt een Erkenningscommissie opgericht.

§ 2. De Vlaamse regering stelt na advies van de Vlaamse Interuniversitaire Raad, de Vlaamse Hogescholenraad, de Vlaamse Onderwijsraad en de studentenkoepelverenigingen in de zin van het decreet van 30 maart 1999 houdende de subsidiëring van studenten- en leerlingenkoepelverenigingen, de Erkenningscommissie samen en regelt de werking ervan. Het advies wordt geacht gegeven te zijn indien het niet binnen de door de Vlaamse regering bepaalde termijn werd uitgebracht.

De Erkenningscommissie bestaat uit binnen- en buitenlandse deskundigen. De Vlaamse regering draagt er zorg voor dat de leden in onafhankelijkheid over de hen voorgelegde adviesvragen kunnen oordelen.

SECTIE 2

Opdracht

SUBSECTIE 1

Adviesopdracht

Artikel 9bis

Het is de opdracht van de Erkenningscommissie advies te verlenen :

- 1° op vraag van het instellingsbestuur over de macrodoelmatigheid van de nieuwe opleidingen overeenkomstig artikel 62, § 3 ;*
- 2° op vraag van de Vlaamse regering over een tijdelijke erkenning bedoeld in artikel 60bis ;*
- 3° op vraag van de Vlaamse regering over de omvormingslijsten bedoeld in artikel 123, 125 en 125ter ;*
- 4° op vraag van de Vlaamse regering over de voorstellen van wijziging van de data vermeld in Titel I, Hoofdstuk VI, zoals bepaald in artikel 135.*

*SUBSECTIE 2**Andere opdrachten**Artikel 9ter*

De Erkenningscommissie bekrachtigt in de in artikel 93, § 3bis, tweede lid bedoelde gevallen de samenstelling van de visitatiecommissies.

De Erkenningscommissie is verantwoordelijk voor de uitvoering van de indicatieve voortgangstoets bedoeld in artikel 124, § 2, tweede lid.

De Vlaamse regering kan aan de Erkenningscommissie taken opdragen die de in deze onderafdeling beschreven opdrachten aanvullen.

*ONDERAFDELING 2**Accreditatieorgaan**SECTIE 1**Aanwijzing en opdracht**Artikel 9quater*

Een internationaal verdrag wijst het orgaan aan dat overeenkomstig Titel I, Hoofdstuk III, Afdeling 2 de

accreditatie verleent en de toets nieuwe opleidingen uitvoert.

De Vlaamse regering geeft aan het Vlaams Parlement kennis van het verdragsontwerp vóór de ondertekening ervan.

*SECTIE 2**Werking**SUBSECTIE 1**Bestuursbeginselen**Artikel 9quinquies*

Het Accreditatieorgaan legt in een reglement volgende bestuursbeginselen op exhaustieve wijze vast :

1° de bestuursbeginselen die van toepassing zijn op de totstandkoming en de uitvoering van de beslissingen en reglementen die betrekking hebben op instellingen voor hoger onderwijs in de Vlaamse Gemeenschap. Ten minste worden beginselen opgenomen inzake onafhankelijkheid en onpartijdigheid, zorgvuldigheid en redelijkheid, formele motivering, openbaarheid, en rechtszekerheid, inzonderheid de wijze waarop onregelmatige beslissingen en reglementen kunnen worden ingetrokken ;

2° de bestuursbeginselen inzake de behandeling van vragen of bezwaren en opmerkingen van instellingen voor hoger onderwijs in de Vlaamse Gemeenschap of, desgevallend, van elke andere Belgische rechtspersoon of natuurlijke persoon. Inzonderheid wordt het recht geregeld om zich bij de behartiging van zijn belangen in het verkeer met het Accreditatieorgaan te laten bijstaan door een raadsman.

Het reglement richt zich naar de gemeenschappelijke grond van het bestuursrecht geldend binnen de partijen bij het in artikel 9quater, eerste lid bedoelde internationaal verdrag.

Vooraleer het reglement van toepassing wordt, moet het door de Vlaamse regering worden bekrachtigd.

SUBSECTIE 2

*Bekendmaking van reglementen, besluiten
en rapporten**Artikel 9sexies*

Elk reglement van het Accreditatieorgaan betreffende de procedure volgens dewelke in het hoger onderwijs in de Vlaamse Gemeenschap de accreditatie wordt verleend en/of de toets nieuwe opleidingen wordt uitgevoerd, wordt bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad.

De accreditatiebesluiten worden bij uittreksel bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad. Het uittreksel betreft de essentiële elementen van het dispositief. De accreditatiebesluiten en accreditatierapporten van het Accreditatieorgaan worden integraal gepubliceerd op de website van het Accreditatieorgaan.

SUBSECTIE 3

*Bewaring van documenten**Artikel 9septies*

Het Accreditatieorgaan staat in voor de bewaring van volgende documenten :

- 1° de accreditatiebesluiten en de accreditatierapporten, en de stukken op grond waarvan deze zijn uitgebracht ;*
- 2° de toetsingsrapporten inzake de toets nieuwe opleiding, en de stukken op grond waarvan deze zijn uitgebracht.*

De in het eerste lid bedoelde documenten worden in goede, geordende en toegankelijke staat bewaard voor een periode van ten minste acht jaar.

De bewaring geschiedt elektronisch, fotografisch of op papier.

SUBSECTIE 4

*Rapportering**Artikel 9octies*

Het Accreditatieorgaan rapporteert jaarlijks over zijn werkzaamheden aan het Vlaams Parlement.

SUBSECTIE 5

Bijzonder verlof voor het uitoefenen van taken ten behoeve van het Accreditatieorgaan.

Artikel 9nonies

Deze subsectie is van toepassing op :

1° de personeelsleden, die door een statuut of een arbeidsovereenkomst van onbepaalde duur verbonden zijn aan :

- a) de diensten van het Vlaams Parlement,*
- b) de erkende politieke groepen, of de voorzitters van die groepen, van de wetgevende vergaderingen van de Staat en van de Gemeenschappen of de Gewesten,*
- c) de diensten van de Vlaamse regering, te weten het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, de Vlaamse wetenschappelijke instellingen en de Vlaamse openbare instellingen, te weten de publiekrechtelijke instellingen die afhangen van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest, of de respectievelijke rechtsopvolgers daarvan. De Vlaamse regering kan de Vlaamse openbare instellingen opsommen in een besluit,*
- d) de Vlaamse Interuniversitaire Raad,*
- e) de Vlaamse Hogescholenraad,*
- f) een associatie,*
- g) een universiteit in de Vlaamse Gemeenschap,*

- h) een universitair ziekenhuis,
- i) een hogeschool in de Vlaamse Gemeenschap,
- j) de Vlerick School voor Management,
- k) het Instituut voor Tropische Geneeskunde ;

2° de vastbenoemde of tot de proeftijd toegelaten personeelsleden bedoeld in :

- a) artikel 2, § 1, van het decreet van 27 maart 1991 betreffende de rechtspositie van bepaalde personeelsleden van het Gemeenschapsonderwijs ,
- b) artikel 4, § 1, van het decreet van 27 maart 1991 betreffende de rechtspositie van sommige personeelsleden van het gesubsidieerd onderwijs en de gesubsidieerde psycho-medisch-sociale centra,
- c) artikel 4 van het decreet van 17 juli 1991 betreffende inspectie en pedagogische begeleidingsdiensten,
- d) artikel 9 van het decreet van 17 juli 1991 betreffende inspectie en pedagogische begeleidingsdiensten,
- e) artikel 88 van het decreet van 17 juli 1991 betreffende inspectie en pedagogische begeleidingsdiensten.

Artikel 9decies

§ 1. Aan een personeelslid wordt op zijn verzoek een verlengbaar of hernieuwbaar bijzonder verlof toegekend voor het uitoefenen van taken :

- 1° als Vlaams waarnemer bij een buitenlandse accreditatieorganisatie die in aanmerking komt om bij verdrag als Accreditatieorgaan te worden aangeguid ;
- 2° ten behoeve van de werking van het Accreditatieorgaan.

Het personeelslid kan dit verlof voltijds, of, binnen het volume en de voorwaarden bepaald door de Vlaamse regering, deeltijds opnemen.

§ 2. Het bijzonder verlof is uitgeput eens een totale gecumuleerde duur van 10 jaar bereikt is. Voor de toepassing van deze bepaling wordt een deeltijds verlof aan een voltijds verlof gelijkgesteld.

§ 3. Het bijzonder verlof eindigt uiterlijk op de laatste dag van de maand die volgt op die waarin de tewerkstelling bij het Accreditatieorgaan een einde neemt.

Artikel 9undecies

Gedurende de periode(n) van bijzonder verlof betaalt het Accreditatieorgaan de personeelskost terug aan de instelling van oorsprong.

Artikel 9duodecies

Gedurende de periode(n) van bijzonder verlof :

- 1° wordt het personeelslid beschouwd als zijnde in dienstactiviteit, indien de rechtspositieregeling van het personeelslid deze administratieve stand kent ;
- 2° behoudt het personeelslid zijn rechten inzake bevordering.

Artikel 9ter decies

§ 1. Het personeelslid waarvan het bijzonder verlof eindigt, kan in de instelling van oorsprong het oorspronkelijke ambt, of, in geval van contractuele tewerkstelling, een gelijkwaardige functie opnemen.

Het personeelslid geniet bij zijn wederindiensttreding het salaris, de mandaatsvergoeding, de haard- of standplaatstoelage, het jaarlijks vakantiegeld, de eindejaarstoelage, evenals alle vergoedingen, toelagen of bijwedden verbonden aan het oorspronkelijke ambt, desgevallend mandaat, of, in geval van contractuele tewerkstelling, de oorspronkelijke functie. De periode van tewerkstelling bij het Accreditatieorgaan wordt daarbij in aanmerking genomen voor de berekening van de geldelijke en dienstanciënniteit.

§ 2. Het bijzonder verlof wordt beschouwd als mandaatsperiode voor wat betreft de opbouw van het recht bedoeld in artikel 136, § 3, 137, § 3 en 158, § 3 van het hogescholendecreet.”.”.

VERANTWOORDING

1. De afdeling van het structuurdecreet van 4 april 2003 omtrent de accreditatie, programmatie en registratie van opleidingen wordt door het ontwerp van decreet op verschillende plaatsen aangepast. Bijkomende amendementen werden in functie van de parlementaire behandeling van het ontwerp van decreet voorbereid.

Eén en ander doorvoeren door middel van verschillende specifieke wijzigingsartikelen, komt de leesbaarheid van het geheel evenwel niet ten goede.

Om die reden werd ervoor geopteerd om bij een ander amendement één wijzigingsartikel in het ontwerp van decreet in te schrijven, dat de totaliteit van de betrokken afdeling van het structuurdecreet herneemt.

Daarbij werd vastgesteld dat de rubriek “accreditering, programmatie en registratie van opleidingen” de facto één belangrijk, aaneensluitend onderwijskundig verhaal vormt. Binnen dit inhoudelijk verhaal zijn de institutionele bepalingen inzake de Erkenningcommissie en het Accreditatie-

orgaan storend. Om die reden wordt er door voorliggend amendement voor geopteerd om deze artikelen van organisatorische aard onder te brengen onder de reeds bestaande afdeling “Institutionele bepalingen”, vooraan in het decreet.

2. De tekst die door deze legistieke wijziging in de afdeling “Institutionele bepalingen” wordt opgenomen, stemt in beginsel overeen met de bepalingen die inzake de Erkeningscommissie en het Accreditatieorgaan zijn opgenomen in het structuurdecreet, zoals dit zou worden geamendeerd door het ontwerpdecreet.

3. De nieuwe inhoudelijke wijzigingen – alle inzake het Accreditatieorgaan – worden hieronder besproken.

3.1. Een eerste nieuwe wijziging is de weglating van de bepaling van het derde lid van het huidige artikel 56, § 2 van het structuurdecreet (artikel 56, 2 wordt door dit amendement ondergebracht onder het nieuwe artikel 9quater van het structuurdecreet²). Dit derde lid stelt thans : “De Vlaamse regering kan het verdrag slechts ratificeren na in acht name van een termijn van zestig dagen na de bekendmaking van het instemmingsdecreet”.

De Raad van State, Afdeling Wetgeving heeft in het advies nr. 34.851/1 (*Parl. St.*, VI. Parl. 2002-2003, 1571/1, 382 e.v.) gesteld dat uit artikel 167, § 4 van de Grondwet voortvloeit dat de nadere regelen voor het sluiten van de verdragen bepaald worden bij bijzondere wet ; “de decreetgever is derhalve onbevoegd om het sluiten van verdragen aan nadere regels te onderwerpen. De betreffende bepalingen (i.e. artikel 56, § 2, derde lid) dienen te worden geschrapt”.

Het lijkt aangewezen om op deze aanbeveling in te gaan, zeker nu artikel 3, § 2 van de bijzondere Arbitragehofwet het volgende stelt :

“De beroepen strekkende tot gehele of gedeeltelijke vernietiging van een wet, een decreet of een in artikel 134 van de Grondwet bedoelde regel waardoor een verdrag instemming verkrijgt, zijn slechts ontvankelijk, indien zij worden ingesteld binnen een termijn van zestig dagen na de bekendmaking van de wet, het decreet of de in artikel 134 van de Grondwet bedoelde regel”.

3.2. Een tweede nieuwe wijziging betreft de invoering van een bepaling die aan het Accreditatieorgaan opdraagt om vast te leggen welke “beginselen van behoorlijk bestuur” de gedragwijze van het Accreditatieorgaan ten aanzien van Belgische/Vlaamse instanties of personen regelen (artikel 9quinquies). Het gaat, ten eerste, om beginselen met betrekking tot de totstandkoming van beslissingen of reglementen van het Accreditatieorgaan die betrekking hebben op Vlaamse instellingen voor hoger onderwijs. Het gaat, ten tweede, om beginselen die de werkwijze van het Accreditatieorgaan bepalen bij vragen of bezwaren en opmerkingen geformuleerd door instellingen of Belgische/Vlaamse rechtspersonen of natuurlijke personen.

De ratio voor deze bepaling ligt in het feit dat het bij verdrag aangewezen Accreditatieorgaan de facto een internationale openbare dienst is, die as such niet onderworpen is aan de Belgische/Vlaamse beginselen van behoorlijk bestuur.

Instellingen en burgers dienen niettemin duidelijkheid te hebben over de wijze waarop het Accreditatieorgaan zijn taken uitoefent. Om die reden moet een transparant reglement ter zake worden vastgelegd, dat “common ground” van het bij de verdragspartijen bestaande contentieux inzake “behoorlijk bestuur” omvat.

Inzonderheid worden inzake “de bestuursbeginselen die van toepassing zijn op de totstandkoming en de uitvoering van de beslissingen en reglementen die betrekking hebben op instellingen voor hoger onderwijs in de Vlaamse Gemeenschap” best opgenomen :

- beginselen inzake onafhankelijkheid en onpartijdigheid. Zo is het aangewezen dat een bestuurslid zich onthoudt van een beslissing omtrent een instelling waarmee hij als personeelslid of bestuurslid een “nauwe band” heeft of had ;
- beginselen inzake formele motivering ;
- beginselen inzake zorgvuldige en redelijke feitenvinding en uitvoering ;
- beginselen inzake openbaarheid van bestuur ;
- beginselen inzake de intrekking van onregelmatig genomen beslissingen en reglementen (cf. “rechtszekerheidsbeginsel”).

Inzake “de bestuursbeginselen inzake de behandeling van vragen of bezwaren en opmerkingen van instellingen voor hoger onderwijs in de Vlaamse Gemeenschap of, desgevallend, van elke andere Belgische rechtspersoon of natuurlijk persoon” moet inzonderheid worden gedacht aan :

- bepalingen die analoog zijn aan deze van het Vlaamse Klachtendecreet ;
- beginselen inzake de mogelijkheid om zich in de relatie tot het Accreditatieorgaan te laten bijstaan door een raadsman.

Het reglement is uitvoerbaar na bekrachtiging door de Vlaamse regering³.

Het amendement moet, wat dit punt betreft, worden gekaderd binnen artikel 9 van het ondertekende Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Vlaamse Gemeenschap inzake de accreditatie van opleidingen binnen het Nederlandse en Vlaamse hoger onderwijs :

“De Accreditatieorganisatie oordeelt binnen de termijnen en met inachtneming van de vormen en procedures zoals omschreven bij of krachtens Nederlandse wet of Vlaams decreet”.

3.3. Een derde wijziging betreft de toevoeging van een bepaling (9sexies van het structuurdecreet) waarin gesteld wordt dat de procedurereglementen van het Accreditatieorgaan in het Belgisch Staatsblad moeten worden gepubliceerd (bijvoorbeeld de reglementen inzake de samenstelling van dossiers die aan het Accreditatieorgaan worden voorgelegd).

De decreetgever schrijft hier een vaste regel uit rechtspraak en rechtsleer in, volgens dewelke internationale verdragen én algemene rechtsnormen uitgaande van internationale instellingen, zoals het Accreditatieorgaan, in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt moeten worden, zoniet zijn zij niet tegenwerpelijk aan rechtsonderhorigen.

² Dit met uitzondering van de beroepsprocedure vervat in artikel 56, § 2, vierde en vijfde lid. Deze beroepsprocedure zal door het genoemde amendement dat de bepalingen inzake accreditatie, programmatie en registratie van opleidingen worden ingevoerd als artikel 60quater van het structuurdecreet.

³ Om die reden wordt het reglement niet opgenomen in de voor beroep bij de Vlaamse regering vatbare rechtshandelingen. Tegen het door de regering goedgekeurde reglement staat uiteraard een annulatieberoep bij de Raad van State open.

Volgende opmerkingen moeten worden gemaakt :

- artikel 10 van het ondertekend Verdrag inzake de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie bepaalt dat het Accreditatieorgaan een toetsingskader (inzake de toets nieuwe opleiding) en een beoordelingskader (inzake de accreditatie) ontwerpt. Deze kaders dienen door de regering te worden bekrachtigd ;
- volgens de nieuwe bepaling van artikel 9quinquies van het structuurdecreet moet het Accreditatieorgaan zoals gesteld een reglement opmaken waarin de bestuursbeginselen, van toepassing op de werking naar het Vlaamse hoger onderwijs, zijn opgenomen. Ook dit reglement dient te worden bekrachtigd door de regering.

Bedoelde kaders en bedoeld reglement zullen uiteraard in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt worden n.a.v. de bekrachtiging bij regeringsbesluit (artikel 22 BWHI). Dienaangaande dienen aldus geen bijzondere decretale regelen te worden aangenomen.

Accreditatierapporten en accreditatiebesluiten missen het algemeen verbindend karakter dat normaliter wordt vereist voor opname in het Belgisch Staatsblad. Het is evenwel zeer belangrijk dat de wijze waarop het Accreditatieorgaan zijn toetsingsbevoegdheid doorvoert, openbaar en transparant is. Om die reden wordt gesteld dat deze rapporten en besluiten bekendgemaakt moeten worden door middel van de website van het Accreditatieorgaan. De accreditatiebesluiten zullen bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad worden gepubliceerd. Dat betekent dat de preambule en de motieven van deze besluiten niet in het Belgisch Staatsblad moeten worden opgenomen.

Deze bepaling moet samen worden gelezen met ondermeer artikel IV.10, 2°, eerste streepje van het ontwerp van decreet, volgens hetwelk het accreditatiebesluit aan het instellingsbestuur individueel dient te worden betekend (deze bepaling wordt opgenomen in het bovengenoemde amendement dat de bepalingen inzake accreditatie, programmering en registratie van opleidingen in het structuurdecreet herneemt ; het gaat meer bepaald om het nieuwe artikel 60bis, § 1, waarin sprake is van een “bekendmaking [...] aan de instelling”).

Dat is niet onbelangrijk voor de berekening van de beroepstermijn (van 30 kalenderdagen – zie het door bovengenoemd amendement ingevoerde artikel 60quater van het structuurdecreet) : voor het instellingsbestuur start deze de dag na deze van betekening ; het gaat niet om de publicatie in het Belgisch Staatsblad.

Andere belanghebbenden die een beroep bij de Vlaamse regering wensen in te stellen, zien de beroepstermijn pas ingaan de dag na deze van publicatie in het Belgisch Staatsblad.

Om belangrijke divergenties tussen deze beroepstermijnen te vermijden, zal erover moeten worden gewaakt dat de data van betekening en van publicatie zo nauw mogelijk bij elkaar aansluiten.

3.4. Het amendement voert als vierde wijziging een basisregeling in met betrekking tot de archivering van de door het Accreditatieorgaan verzamelde stukken. Nadere regelen hieromtrent kunnen uiteraard door het Accreditatieorgaan zelf worden vastgelegd.

4. Een mineure wijziging inzake de Erkenningscommissie betreft de toevoeging van een generieke machtiging om aan deze commissie bij besluit taken op te dragen die de decre-

tale opdrachten aanvullen. Eén en ander wordt gerealiseerd in het in het structuurdecreet in te brengen artikel 9ter.

5. Op legistiek vlak worden door het amendement nog volgende wijzigingen aangebracht :

- er wordt door een apparaat van titels en subtitels een herkenbare structuur in de betrokken afdeling ingebracht. De transparantie van één en ander wordt daarbij ook bevorderd door de uitsplitsing van bepaalde passages in afzonderlijke alinea's of leden ;
- door de herstructurering van de tekst dienden verschillende artikels van het structuurdecreet te worden hernummerd. Op verschillende plaatsen dienden de verwijzingen naar bepaalde artikels dientengevolge te worden aangepast. De verwijzingsbepalingen die volgens de omzendbrief legistiek van de Vlaamse Gemeenschap stricto sensu niet nodig waren, werden weggelaten.

AMENDEMENT Nr. 23

voorgesteld door de heren Luc Martens, Gilbert Vanleenhove, Karlos Callens, André Van Nieuwkerke, Flor Ory en Dirk De Cock

Artikel IV.3bis (nieuw)

Een artikel IV.3bis invoegen, dat luidt als volgt :

“Artikel IV.3bis

In hetzelfde decreet wordt een artikel 24ter ingevoegd, dat luidt als volgt :

“Artikel 24ter

Een universiteit kan in het kader van een associatie in of over de studiegebieden “Architectuur”, “Audiovisuele en beeldende kunst”, “Muziek en podiumkunsten” en “Productontwikkeling” en of delen van deze studiegebieden heen de graad van doctor verlenen, voor zover :

1° één of meerdere hogescholen van de associatie krachtens artikel 32 tot en met 53 binnen bedoelde studiegebieden de bevoegdheid heeft/hebben tot het aanbieden van opleidingen die leiden tot de graad van master, en

2° *het doctoraatsproject ingebed is in een aan de universiteit en ten minste één hogeschool van de associatie gemeenschappelijke onderzoeksomgeving op het gebied van de kunsten.”.*

VERANTWOORDING

Het academiseringsproces van de kunstenopleidingen moet er uiteraard toe leiden dat binnen de betrokken studiegebieden de graad van doctor kan worden uitgereikt.

Evenwel laat het structuurdecreet van 4 april 2003 niet toe dat universiteiten doctoraten afleveren binnen de studiegebieden “Architectuur”, “Audiovisuele en beeldende kunst”, “Muziek en podiumkunsten” en “Productontwikkeling”, uiteraard gelet op het feit dat de universiteiten binnen deze studiegebieden in principe geen onderwijsbevoegdheid hebben. Tevens zijn hogescholen niet bevoegd om zelf doctoraten af te leveren.

Het amendement kiest voor een oplossing waarbij het mogelijk wordt dat een universiteit een doctoraat binnen de bedoelde studiegebieden aflevert, voor zover binnen de associatie (een) hogescho(o)l(en) voorhanden zijn/is die de relevante basisopleidingen aanbied(t)(en). Het doctoraatsproject dient te worden ingebed in een onderzoeksomgeving waarbinnen universiteit en ten minste één betrokken hogeschool samenwerken.

AMENDEMENT Nr. 24

voorgesteld door de heren Luc Martens, Gilbert Vanleenhove, Karlos Callens, André Van Nieuwkerke, Flor Ory en Dirk De Cock

Artikel IV.3ter (nieuw)

Een artikel IV.3ter invoegen, dat luidt als volgt :

“Artikel IV.3ter

In artikel 25 van hetzelfde decreet worden volgende wijzigingen aangebracht :

1° *in § 1 wordt het woord “doctor” vervangen door de woorden “doctor (doctor of philosophy met afkorting PhD of dr)” ;*

2° *§ 4 wordt vervangen door wat volgt :*

“§ 4. Alleen volgende personen kunnen de titel van licentiaat voeren :

1° *de houders van de graad van master in de opleidingen en studiegebieden waarvoor § 3 niet van toepassing is ;*

2° *de personen aan wie deze titel is verleend door een daartoe op grond van de onderwijsregeling bevoegde instelling.” ;*

3° *§ 5 wordt vervangen door wat volgt :*

“§ 5. Alleen volgende personen kunnen de titel van gegradueerde voeren :

1° *houders van de graad van bachelor in de opleidingen en studiegebieden bedoeld in artikel 23, § 1, en waarop § 2 niet van toepassing is niet van toepassing is ;*

2° *de personen aan wie deze titel is verleend door een daartoe op grond van de onderwijsregeling bevoegde instelling.” ;*

4° *in § 7 worden tussen de woorden “(doctor of philosophy met afkorting PhD of dr)” en “verleent” de woorden “of licentiaat of gegradueerde” ingevoegd ;*

5° *in § 8 worden tussen de woorden “(doctor of philosophy met afkorting PhD of dr)” en “verleent” de woorden “of licentiaat of gegradueerde” ingevoegd.”.*

VERANTWOORDING

De Afdeling Wetgeving van de Raad van State heeft bevestigd dat de in de wet van 1933 geregelde aangelegenheden toekomen aan de Gemeenschappen (onder andere *Parl. St.*, VI. Parl. 2002-2003, 1571/4).

De decreetgever heeft in artikel 25 van het structuurdecreet van 4 april 2003 een eigenstandige beschermingsregeling opgenomen, die zowel de bachelors-/ masterstitels beschermt.

Aan deze bepaling worden thans beschermingsregelingen ingevoerd ten behoeve van personen die de titel van licentiaat of gegradueerde voeren.

Ten gevolge van deze maatregel kan de wet van 1933 worden opgeheven.

AMENDEMENT Nr. 25

voorgesteld door de heren Luc Martens, Gilbert Vanleenhove, Karlos Callens, André Van Nieuwkerke, Flor Ory en Dirk De Cock

Artikel IV.7

Dit artikel vervangen door wat volgt :

“Artikel IV. 7

Titel I, Hoofdstuk III, Afdeling 2 van hetzelfde decreet, bestaande uit artikel 56 tot en met 64, wordt vervangen door wat volgt :

“AFDELING 2

Accreditatie, programmatie en registratie van opleidingen

ONDERAFDELING 1

Algemene bepaling

Artikel 56

§ 1. De instellingen voor hoger onderwijs verlenen de graden van bachelor of master op grond van het met goed gevolg voltooien van een opleiding die overeenkomstig dit decreet georganiseerd wordt en die :

- 1° ofwel overeenkomstig onderafdeling 2 geaccrediteerd is of bij wijze van overgangsmaatregel een accreditatie van rechtswege geniet ;*
- 2° ofwel overeenkomstig onderafdeling 3 erkend is als nieuwe opleiding ;*
- 3° ofwel geniet van een tijdelijke erkenning, bedoeld in artikel 60bis of 60quinquies.*

§ 2. Een opleiding wordt, indien zij niet meer voldoet aan de in § 1 bedoelde voorwaarden, uit het in artikel 64 bedoelde Hoger Onderwijsregister geschrapt en dit vanaf het academiejaar volgend op het academiejaar waarin de geldigheid van de lo-

pende accreditatie, erkenning als nieuwe opleiding of tijdelijke erkenning verval.

Het instellingsbestuur kan eerst na verloop van een periode van 3 jaar te rekenen vanaf de datum van de schrapping van een opleiding een aanvraag tot erkenning als nieuwe opleiding indienen van :

1° de geschrapte opleiding, of

2° een opleiding waarvan het opleidingsprogramma grotendeels overeenstemt met dat van de geschrapte opleiding.

In geval van schrapping van een opleiding sluit het instellingsbestuur een overeenkomst met (een) binnenlandse of buitenlandse instelling(en) die de betrokken opleiding kan/kunnen aanbieden. Deze overeenkomst betreft de wijze waarop de ingeschreven studenten hun opleiding kunnen voltooien.

ONDERAFDELING 2

Accreditatie

SECTIE 1

Aanvraag

Artikel 57

§ 1. De accreditatie van een opleiding wordt verleend op aanvraag van het instellingsbestuur.

§ 2. Het instellingsbestuur vraagt een accreditatie aan ten vroegste 18 maanden en ten laatste 9 maanden voor het verstrijken van de geldigheid van de lopende accreditatie of van de erkenning als nieuwe opleiding of van de tijdelijke erkenning, bedoeld in artikel 60bis. De termijnen worden berekend van maand tot maand en van dag tot dag. In de termijnen is de dag waarop de termijn verstrijkt inbegrepen.

Tussen de datum van de aanvraag van de accreditatie en de datum van de publicatie van de in artikel 57bis, § 2 bedoelde externe beoordeling mag niet meer dan één jaar verlopen zijn.

§ 3. De accreditatie van gezamenlijk georganiseerde opleidingen die voltooid worden met een gezamenlijk diploma, wordt verleend op een gezamenlijke aanvraag van de betrokken instellingsbesturen.

Artikel 57bis

§ 1. Het Accreditatieorgaan bepaalt bij reglement de vorm en de inhoud van het dossier dat bij de aanvraag dient te worden gevoegd.

Indien een aanvraag niet voldoet aan bedoelde regelen, biedt het Accreditatieorgaan de gelegenheid binnen een daartoe gestelde termijn het verzuim te herstellen. Indien van deze gelegenheid geen dan wel op niet afdoende wijze gebruik wordt gemaakt, wordt de aanvraag niet-ontvankelijk verklaard. Het Accreditatieorgaan kan nadere regelen omtrent deze procedure vaststellen in het in het eerste lid bedoelde reglement.

§ 2. Het dossier omvat in ieder geval een gepubliceerde externe beoordeling van de opleiding.

De gepubliceerde externe beoordeling komt voor wat betreft de ambtshalve geregistreerde instellingen tot stand op grond van de systematiek beschreven in artikel 93, § 3 en § 3bis.

De gepubliceerde externe beoordeling komt voor wat betreft de geregistreerde instellingen tot stand als volgt :

- 1° de opleiding wordt gevisiteerd door een visitatiecommissie. Van de visitatiecommissie maakt ten minste één student deel uit, ingeschreven in de betrokken opleiding of in een gelijkaardige opleiding op het ogenblik van de samenstelling van de commissie ;*
- 2° de visitatiecommissie hanteert een protocol van kwaliteitszorg, opgesteld door een evaluatieorgaan. Te allen tijde kan het in artikel 93 bedoelde protocol van kwaliteitszorg worden gehanteerd ;*
- 3° de werking van de visitatiecommissie wordt gecoördineerd door een evaluatieorgaan. Elk evaluatieorgaan dat optreedt ten aanzien van visitaties in geregistreerde instellingen, behoeft een erkenning door het Accreditatieorgaan, dat daartoe een reglement opstelt ;*
- 4° de visitatiecommissie brengt de uitkomst van de beoordeling samen in een gepubliceerde externe beoordeling.*

SECTIE 2

Generieke kwaliteitswaarborgen

Artikel 58

§ 1. De accreditatie van een opleiding is afhankelijk van de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen om de in § 2 bedoelde doelstellingen te bereiken.

De generieke kwaliteitswaarborgen betreffen :

- 1° de onderwijsinhoud, dit omvat in ieder geval de aard en het niveau van het onderwijs, voldoende samenhang in het opleidingsprogramma, de studielast en een duidelijke relatie tussen de doelstellingen en de inhoud van het opleidingsprogramma ;*
- 2° het onderwijsproces, dit omvat in ieder geval een voldoende afstemming tussen de vormgeving van het onderwijs en de inhoud, voldoende studiebegeleiding en inzichtelijke beoordeling en toetsing van het onderwijs ;*
- 3° de uitkomst van het onderwijs, dit omvat in ieder geval voldoende maatschappelijke relevantie van de bereikte eindkwalificaties van afgestudeerden van de opleiding en voldoende rendement van de opleiding ;*
- 4° de materiële voorzieningen, de kwaliteit van het personeel, de organisatie en de interne kwaliteitszorg ;*
- 5° de methoden die bij de zelfbeoordeling worden gehanteerd ; deze hebben in ieder geval betrekking op de mogelijkheid de opleiding te vergelijken met andere opleidingen en op een internationaal beoordelingskader.*

§ 2. De aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen garandeert dat de instellingen een onderwijs aanbieden dat de studenten bij de voltooiing van de opleiding brengt tot :

- 1° in de opleidingen leidend tot de graad van bachelor in het hoger professioneel onderwijs ;*

- a) *het beheersen van algemene competenties als denk- en redeneervaardigheid, het verwerven en verwerken van informatie, het vermogen tot kritische reflectie en projectmatig werken, creativiteit, het kunnen uitvoeren van eenvoudige leidinggevende taken, het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken en een ingesteldheid tot levenslang leren ;*
- b) *het beheersen van de algemene beroepsgerichte competenties als teamgericht kunnen werken, oplossingsgericht kunnen werken in de zin van het zelfstandig kunnen definiëren en analyseren van complexe probleemsituaties in de beroepspraktijk en het kunnen ontwikkelen en toepassen van zinvolle oplossingsstrategieën, en het besef van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk ;*
- c) *het beheersen van beroepsspecifieke competenties op het niveau van een beginnend beroepsbeoefenaar ;*

2° *in de opleidingen leidend tot de graad van bachelor in het academisch onderwijs :*

- a) *het beheersen van algemene competenties als denk- en redeneervaardigheid, het verwerven en verwerken van informatie, het vermogen tot kritische reflectie, creativiteit, het kunnen uitvoeren van eenvoudige managementtaken, het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen zowel aan specialisten als aan leken en een ingesteldheid tot levenslang leren ;*
- b) *het beheersen van algemene wetenschappelijke competenties als een onderzoekende houding, kennis hebben van onderzoeksmethoden en technieken en deze adequaat kunnen toepassen, het vermogen om de relevante data te verzamelen die de oordeelsvorming over maatschappelijke, wetenschappelijke en ethische vraagstukken kunnen sturen, een appreciatie van de onzekerheid, de ambiguïteit en de grenzen van de kennis en de vaardigheid tot het probleemgestuurd initiëren van onderzoek ;*
- c) *het begrip van de wetenschappelijk-disciplinaire basiskennis eigen aan een bepaald domein van de wetenschappen of de kunsten, een systematische kennis van de kernelementen van een discipline met inbegrip van het*

verwerven van coherente en gedetailleerde kennis deels geïnspireerd door de nieuwste ontwikkelingen van de discipline en een begrip van de structuur van het vakgebied en de samenhang met andere vakgebieden ;

3° *in de opleidingen leidend tot de graad van master :*

- a) *het beheersen van algemene competenties op een gevorderd niveau als het vermogen om op een wetenschappelijke wijze te denken en handelen, het om kunnen gaan met complexe problemen, het kunnen reflecteren op het eigen denken en werken en het kunnen vertalen van die reflectie naar de ontwikkeling van meer adequate oplossingen, het vermogen tot communiceren van het eigen onderzoek en probleemoplossingen met vakgenoten en leken en het vermogen tot oordeelsvorming in een onzekere context ;*
- b) *het beheersen van algemene wetenschappelijke competenties op een gevorderd niveau als het kunnen gebruiken van methoden en technieken in onderzoek, het kunnen ontwerpen van onderzoek, het kunnen toepassen van paradigma's in het domein van de wetenschappen of kunsten en het kunnen aanduiden van de grenzen van paradigma's, het vermogen tot originaliteit en creativiteit met het oog op het continu uitbreiden van de kennis en inzichten en het samen kunnen werken in een multidisciplinaire omgeving ;*
- c) *een gevorderd begrip van en inzicht in de wetenschappelijk-disciplinaire kennis eigen aan een bepaald domein van de wetenschappen of de kunsten, inzicht hebben in de nieuwste kennis van het vakgebied of delen ervan, in staat zijn om de wijze waarop de theorievorming beweegt te volgen en te interpreteren, in staat zijn om in een of enkele delen van het vakgebied een originele bijdrage aan de kennis te leveren en het bezitten van specifieke bij het vakgebied horende vaardigheden als ontwerpen, onderzoeken, analyseren, diagnosticeren ;*
- d) *hetzij het beheersen van de competenties nodig voor het zelfstandig kunnen verrichten van wetenschappelijk onderzoek of de zelfstandige beoefening van de kunsten op het niveau van een beginnend onderzoeker of kunstenaar, hetzij het beheersen van de algemene en specifieke beroepsgerichte competenties nodig voor de zelfstandige aanwending van*

wetenschappelijke of artistieke kennis op het niveau van een beginnend beroepsbeoefenaar.

SECTIE 3

Onderzoek

Artikel 59

§ 1. De accreditatie wordt verleend wanneer het Accrediteringsorgaan op basis van de in artikel 57bis, § 2 bedoelde gepubliceerde externe beoordeling in redelijkheid meent te kunnen besluiten dat voldoende generieke kwaliteitswaarborgen voorhanden zijn.

Het Accrediteringsorgaan kan de accreditatie tevens verlenen op grond van een buitenlandse accreditatie die het als equivalent erkent. Het Accrediteringsorgaan gaat daarbij na of de accreditaties worden verleend volgens een vergelijkbare methodologische aanpak als de accreditaties die in uitvoering van dit decreet worden verleend.

§ 2. Het Accrediteringsorgaan legt de bevindingen van de toetsing bedoeld in § 1, eerste lid vast in een accreditatierapport, dat als motivering geldt van het accreditatiebesluit. Het Accrediteringsorgaan kan in het accreditatierapport overige opmerkingen opnemen over de bijzondere kwaliteitskenmerken van de opleiding.

Het Accrediteringsorgaan bezorgt vóór het verstrijken van de in artikel 60, § 1, eerste lid bedoelde beslissingstermijn een ontwerp van accreditatierapport en van accreditatiebesluit aan het instellingsbestuur. Het instellingsbestuur wordt in staat gesteld om bezwaren en opmerkingen te formuleren binnen een vervaltermijn van 15 kalenderdagen, die ingaat de dag na deze van ontvangst van het ontwerp. Het Accrediteringsorgaan bepaalt in het in artikel 9quinquies bedoelde reglement de procedurele regelen overeenkomstig dewelke de bezwaren en opmerkingen worden behandeld. Deze procedurele regelen kunnen nimmer leiden tot een overschrijding van de in artikel 60, § 1, eerste lid bedoelde beslissingstermijn.

Artikel 59bis

Indien het Accrediteringsorgaan oordeelt dat de in artikel 57bis, § 2 bedoelde gepubliceerde externe beoordeling onvoldoende zorgvuldig is uitgevoerd of geformuleerd om in redelijkheid te kunnen besluiten

tot het al dan niet voorhanden zijn van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen, wordt volgende procedure doorlopen :

1° de nodige leden van de betrokken visitatiecommissie worden door het Accrediteringsorgaan gehoord. Van dit horen wordt een proces-verbaal gemaakt, dat wordt toegevoegd aan het accreditatiedossier ;

2° indien het proces-verbaal samen met de gepubliceerde externe beoordeling geen voldoende elementen bevat om in redelijkheid te besluiten tot het al dan niet voorhanden zijn van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen, wordt het betrokken instellingsbestuur daarvan in kennis gesteld. Het Accrediteringsorgaan geeft daarbij uitdrukkelijk aan :

- a) door welke gebreken de externe beoordeling is aangetast ;*
- b) binnen welke termijn een nieuwe dan wel aanvullende externe beoordeling moet worden afgeleverd.*

Artikel 59ter

Indien de in artikel 57bis, § 2 bedoelde gepubliceerde externe beoordeling negatief is enkel en alleen op grond van het feit dat bij bepaalde afstudeerrichting(en) en/of vestiging(en) waar de opleiding aangeboden wordt, onvoldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn, kan het instellingsbestuur deze afstudeerrichting(en) en/of vestiging(en) uitdrukkelijk uit de accreditatieaanvraag uitsluiten.

Indien het Accrediteringsorgaan de accreditatie van de betrokken opleiding verleent :

- 1° wordt in het accreditatiebesluit melding gemaakt van de uitsluiting van de betrokken afstudeerrichting(en) en/of vestiging(en) ;*
- 2° verliest het instellingsbestuur, totdat een nieuw en positief accreditatiebesluit, wordt verkregen, de bevoegdheid om :*

- a) de uitgesloten afstudeerrichting(en) aan te bieden, en/of*
- b) de betrokken opleiding in de uitgesloten vestiging(en) aan te bieden.*

SECTIE 4

Accreditatierapport en accreditatiebesluit

Artikel 60

§ 1. Het Accreditatieorgaan neemt een besluit binnen een termijn van 4 maanden vanaf de ontvangst van de aanvraag om accreditatie. De termijn wordt berekend van maand tot maand en van dag tot dag. De dag van ontvangst van de aanvraag om accreditatie is in de termijn begrepen.

Indien het Accreditatieorgaan binnen de in het eerste lid bedoelde termijn geen besluit heeft getroffen, wordt de geldigheidsduur van de lopende accreditatie of de erkenning als nieuwe opleiding verlengd tot het einde van het academiejaar waarin het accreditatiebesluit uiteindelijk wordt genomen.

§ 2. Het accreditatiebesluit treedt in werking met ingang van de bekendmaking ervan aan de instelling of, in geval van verlenging, met ingang van de dag waarop het vorige accreditatiebesluit vervalt.

De accreditatie vervalt op het einde van het achtste academiejaar volgend op de dag van inwerkingtreding van het accreditatiebesluit.

SECTIE 5

Traject bij instemming met een negatief accreditatiebesluit

SUBSECTIE 1

Tijdelijke erkenning op aanvraag

Artikel 60bis

§ 1. Indien het accreditatiebesluit over een opleiding negatief is, kan het instellingsbestuur een aanvraag om een tijdelijke erkenning indienen bij de Vlaamse regering. De aanvraag wordt ingediend binnen een termijn van 30 kalenderdagen, die ingaat de dag na deze van bekendmaking van het accreditatiebesluit aan het instellingsbestuur. Bij de aanvraag is een gedetailleerd verbeteringsplan gevoegd waarin het instellingsbestuur op een toetsbare wijze aangeeft hoe het voornemens is de kwaliteit en het niveau te verbeteren.

§ 2. De Vlaamse regering neemt een besluit binnen een termijn van 3 maanden vanaf de ontvangst van de aanvraag. De termijn wordt berekend van maand tot maand en van dag tot dag. De dag van ontvangst van de aanvraag is in de termijn begrepen.

Het besluit treedt in werking met ingang van de bekendmaking ervan aan de instelling of, in voorkomend geval, met ingang van de dag waarop het vorige accreditatiebesluit vervalt.

Indien het besluit niet binnen de termijn van 3 maanden aan de instelling bekend is gemaakt, wordt het geacht positief te zijn.

§ 3. De duur van de tijdelijke erkenning varieert van 1 jaar tot maximum 3 jaar. In geval van impliciet positieve beslissing, wordt de tijdelijke erkenning geacht te zijn toegekend voor de door het instellingsbestuur gevraagde duur, die rekening dient te houden met de minimumduur van 1 jaar en de maximumduur van 3 jaar.

§ 4. De Vlaamse regering wint voorafgaand aan het besluit het advies in van de Erkenningscommissie.

De Erkenningscommissie vergelijkt de voorgestelde verbeteringen met de vastgestelde tekorten en oordeelt of de voorgestelde verbeteringen realistisch en haalbaar zijn en of ze van die aard zijn dat de opleiding bij realisatie ervan de toets inzake de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen met goed gevolg zal kunnen doorstaan.

§ 5. De Vlaamse regering stelt de nadere voorwaarden en procedure voor de tijdelijke erkenning op aanvraag vast.

SUBSECTIE 2

Verkorte procedure na tijdelijke erkenning op aanvraag

Artikel 60ter

De accreditatie van een opleiding na een in artikel 60bis bedoelde tijdelijke erkenning verloopt aan de hand van volgende verkorte procedure :

1° de in artikel 57bis, § 2 bedoelde gepubliceerde externe beoordeling en het accreditatierapport hebben enkel betrekking op de elementen op basis waarvan de vorige accreditatieaanvraag negatief werd beoordeeld ;

2° indien de vorige accreditatieaanvraag negatief werd beoordeeld op grond van deficiënties binnen uitdrukkelijk aangegeven afstudeerrichting(en) en/of vestiging(en) en deze tijdens de periode van de in artikel 60bis bedoelde tijdelijke erkenning afgebouwd werd(en), moet bij de accreditatieaanvraag geen gepubliceerde externe beoordeling worden gevoegd.

SECTIE 6

Traject bij niet-instemming met een negatief accreditatiebesluit

SUBSECTIE 1

Beroep bij de Vlaamse regering

Artikel 60quater

§ 1. Iedere belanghebbende kan bij de Vlaamse regering een georganiseerd beroep instellen tegen volgende rechtshandelingen van het Accreditatieorgaan :

- 1° een beslissing waarbij aan een opleiding de accreditatie wordt onthouden ;
- 2° elk reglement betreffende de procedure volgens dewelke de accreditatie wordt verleend en/of de toets nieuwe opleidingen wordt uitgevoerd ;
- 3° het niet erkennen van een buitenlandse accreditatie als equivalent ;
- 4° het niet erkennen van een evaluatieorgaan.

§ 2. Het beroep wordt ingesteld binnen een termijn van 30 kalenderdagen, die ingaat als volgt :

- 1° de dag na deze van betekening aan de belanghebbende ;
- 2° bij ontstentenis van betekening : de dag na deze van kennisname door de belanghebbende. De datum van bekendmaking in het Belgisch Staatsblad, al dan niet bij uittreksel, wordt in elk geval als datum van kennisname beschouwd.

§ 3. De Vlaamse regering toetst een betwiste beslissing of een betwist reglement aan de bepalingen van dit decreet en van het in artikel 9quinquies bedoelde reglement. Zij vernietigt de beslissing wanneer deze

kennelijk niet in overeenstemming met deze bepalingen is.

§ 4. De Vlaamse regering bepaalt de nadere procedurele regelen die op het beroep van toepassing zijn. Zij houdt daarbij rekening met de regelen inzake de hoorplicht.

SUBSECTIE 2

Tijdelijke erkenning van rechtswege

Artikel 60quinquies

§ 1. Indien het accreditatiebesluit over een geaccrediteerde opleiding negatief is, geniet de instelling van rechtswege een tijdelijke erkenning in de volgende gevallen :

- 1° hangende het beroep bij de Vlaamse regering, ingesteld door het instellingsbestuur overeenkomstig de bepalingen van artikel 60quater. Het beroep wordt geacht aanhangig te zijn tot aan de nieuwe beslissing van het Accreditatieorgaan, bedoeld in het derde lid. De tijdelijke erkenning van rechtswege wordt niet toegekend indien het beroep wordt ingesteld door een andere belanghebbende dan het instellingsbestuur ;
- 2° hangende enig jurisdictioneel beroep, ingesteld door het instellingsbestuur tegen het accreditatiebesluit en/of de beslissing van de Vlaamse regering om het aangevochten accreditatiebesluit niet te vernietigen. De tijdelijke erkenning van rechtswege wordt niet toegekend indien het beroep wordt ingesteld door enige andere belanghebbende, onverminderd de desgevallend door het bevoegde gerecht toegekende voorlopige maatregelen.

De tijdelijke erkenning van rechtswege wordt beëindigd op het einde van het academiejaar waarbinnen bedoelde beroepen opgehouden hebben aanhangig te zijn.

Zo de Vlaamse regering een negatief accreditatiebesluit heeft vernietigd, dient het Accreditatieorgaan opnieuw te delibereren over de ingediende accreditatieaanvraag met inachtnaam van de dragende motieven die aan de vernietiging ten grondslag liggen. Het nieuwe accreditatiebesluit wordt aan het instellingsbestuur meegedeeld binnen een ordetermijn van 30 kalenderdagen, die ingaat de dag na deze waarop de vernietigingsbeslissing werd genomen.

§ 2. *De Vlaamse regering stelt de nadere voorwaarden en procedure voor de tijdelijke erkenning van rechtswege vast.*

ONDERAFDELING 3

Programmatie. De toets nieuwe opleiding

Artikel 60sexies

Een opleiding die niet voorkomt in het in artikel 64 bedoelde Hoger Onderwijsregister of die in hoofde van de instelling niet voorkomt in het Hoger Onderwijsregister, wordt een nieuwe opleiding genoemd.

Artikel 61

§ 1. *Een instelling kan :*

1° *eerst met ingang van het academiejaar 2006-2007 een nieuwe bachelors- of mastersopleiding aanbieden wanneer de betreffende opleiding bij besluit van de Vlaamse regering erkend is als nieuwe opleiding. De aanvraag daartoe kan vanaf 1 januari 2005 ingediend worden ;*

2° *eerst met ingang van het academiejaar 2009-2010 nieuwe mastersopleidingen die aansluiten bij een academisch gerichte bachelorsopleiding aanbieden wanneer de betreffende mastersopleiding bij besluit van de Vlaamse regering erkend is als nieuwe opleiding. De aanvraag daartoe kan ingediend worden met ingang van 1 januari 2008.*

De Vlaamse regering kan de in het eerste lid bedoelde besluiten nemen met inachtneming van de volgende voorschriften :

1° *het voorgelegde dossier omvat :*

- a) *het positief advies van de associatie waarvan de instelling desgevallend lid is ;*
- b) *de bevoegde instelling die de opleiding verzorgt en de vestiging(en) waar de opleiding wordt aangeboden ;*
- c) *de naam van de opleiding ;*
- d) *in voorkomend geval de afstudeerrichtingen ;*
- e) *de onderwijstaal gebruikt in de opleiding ;*

f) *de doelstellingen en de eindtermen van de opleidingen ;*

g) *de studieomvang van de opleiding uitgedrukt in studiepunten ;*

h) *de graad waartoe de opleiding leidt, de kwalificatie van de graad en in voorkomend geval de specificatie van de graad ;*

i) *in voorkomend geval de titel die houders van de graad van deze opleiding kunnen voeren ;*

j) *ingeval het een bachelorsopleiding betreft : de aansluitingsmogelijkheden en de mogelijke vervolgoopleidingen zoals bedoeld in het Hoger Onderwijsregister en rekening houdend met de toelatingsvoorwaarden voorgescreven in Hoofdstuk III, Afdeling 3 ;*

k) *ingeval het een mastersopleiding betreft : de vereiste vooropleidingen en toegangsvoorwaarden zoals bedoeld in het Hoger Onderwijsregister en rekening houdend met de toelatingsvoorwaarden voorgescreven in Hoofdstuk III, Afdeling 3 ;*

2° *de opleiding heeft de macrodoelmatigheidstoets en de "toets nieuwe opleidingen" door het Accrediteringsorgaan met positief gevolg ondergaan ;*

3° *de nieuwe opleiding kan in één of meer studiegebieden of delen van studiegebieden worden gerangschikt waarin de betrokken instelling onderwijsbevoegdheid bezit. De nieuwe opleiding kan eventueel ook worden gerangschikt in een studiegebied waarin de betrokken instelling onderwijsbevoegdheid bezit en één of meerdere andere studiegebieden waarin andere instellingen behoren tot de associatie, waarvan de instelling lid is, onderwijsbevoegdheid bezitten ;*

4° *de betrokken instelling geeft aan welke bestaande opleiding ze zal afbouwen parallel met de uitbouw van de nieuwe opleiding. Dit voorschrift geldt niet voor :*

a) *de organisatie vanaf het academiejaar 2007-2008 van nieuwe opleidingen die nergens voorkomen in het Hoger Onderwijsregister zoals het bekend gemaakt zal zijn op 1 juni van het jaar voorafgaand aan het academiejaar vanaf wanneer de opleiding georganiseerd zal worden ;*

b) *de organisatie vanaf het academiejaar 2010-2011 van nieuwe mastersopleidingen die aansluiten bij een academisch gerichte bachelorsopleiding en*

die nergens voorkomen in het Hoger Onderwijsregister zoals het bekend gemaakt zal zijn op 1 juni van het jaar voorafgaand aan het academiejaar vanaf wanneer de opleiding georganiseerd zal worden ;

§ 2. De hogescholen en de universiteiten kunnen, in afwijking van de in § 1, eerste lid bedoelde vroegste startdatum van nieuwe opleidingen, mastersopleidingen die niet vermeld staan op de in artikel 123, § 5 of § 6 of 125, § 4 of § 6 lijst aanbieden met ingang van het academiejaar 2004-2005.

De voorwaarden daartoe zijn de volgende :

- 1° de opleiding betreft een mastersopleiding in de zin van artikel 66, § 6 en wordt aangeboden in “Verpleegkunde en Vroedkunde”, “Sociaal werk” en “Toerisme”, en*
- 2° de opleiding heeft een positief oordeel over de macrodoelmatigheid bekomen. De uiterste datum voor de aanvraag voor de macrodoelmatigheidstoets en de indiening van het bijhorend dossier bij de Erkenningscommissie is 1 maart 2004. In afwijking van artikel 62, § 3, tweede lid behandelt de Erkenningscommissie deze aanvragen binnen een termijn van 30 kalenderdagen, die voor wat betreft alle aanvragen ingaat op 2 maart 2004.*

De betrokken opleidingen :

- 1° zijn niet onderworpen aan de verplichting van afbouw van een bestaande opleiding ;*
- 2° worden geacht geaccrediteerd te zijn tot en met het einde van het vierde academiejaar na de opstart van de opleiding.*

Artikel 62

§ 1. Een in artikel 61, § 1, eerste lid bedoeld besluit van de Vlaamse regering komt tot stand overeenkomstig de procedure die in dit artikel chronologisch wordt omschreven.

De regelen bepaald in § 2, § 3, § 4, § 5 en § 6, eerste lid zijn niet van toepassing op de geregistreerde instellingen. Zij dienen onmiddellijk een dossier in bij het Accreditatieorgaan, rekening houdend met het bepaalde in § 6, tweede lid.

De Vlaamse regering kan nadere regelen omtrent de in dit artikel omschreven procedure uitwerken.

§ 2. Het instellingsbestuur dient de in artikel 61, § 1, eerste lid bedoelde aanvraag, samen met het bijhorend dossier, bij de Erkenningscommissie in. De Vlaamse regering bepaalt de uiterste datum van indiening.

Bedoeld dossier stelt de Erkenningscommissie in staat de toetsing aan de in § 3, eerste lid bedoelde criteria door te voeren.

§ 3. De Erkenningscommissie brengt na raadpleging van de Vlaamse Interuniversitaire Raad en de Vlaamse Hogescholenraad een oordeel uit over de macrodoelmatigheid van de opleiding op basis van volgende criteria :

- 1° het bestaande aanbod van opleidingen ;*
- 2° het aantal studenten in dezelfde of aanverwante opleidingen ;*
- 3° de te verwachten vraag naar afgestudeerden hoger onderwijs in het algemeen en in de betreffende of aanverwante opleidingen in het bijzonder ;*
- 4° de maatschappelijke relevantie van de opleiding.*

De Erkenningscommissie brengt het oordeel uit binnen een termijn van 60 kalenderdagen, die ingaat de dag na deze van ontvangst van de aanvraag.

De Erkenningscommissie maakt het oordeel over aan het instellingsbestuur.

§ 4. Indien het oordeel van de Erkenningscommissie negatief is of niet tijdig wordt verstrekt, kan het instellingsbestuur binnen een vervaltermijn van 15 kalenderdagen een tweede aanvraag indienen bij de Vlaamse regering, die de macrodoelmatigheid van de opleiding op definitieve wijze beoordeelt op grond van de onder § 3, eerste lid bedoelde criteria.

De termijn voor de tweede aanvraag gaat in :

- 1° de dag na deze van ontvangst van het negatief advies, of*
- 2° de dag waarop de beoordelingstermijn voor de Erkenningscommissie is verstreken.*

§ 5. De Vlaamse regering deelt het oordeel aan het instellingsbestuur mee binnen een termijn van 30 kalenderdagen, die ingaat de dag na deze van ontvangst van de tweede aanvraag. Indien het oordeel van de Vlaamse regering niet wordt meegedeeld binnen deze termijn van 30 kalenderdagen, wordt de

macrodoelmatigheid geacht positief beoordeeld te zijn.

§ 6. Het instellingsbestuur vraagt de toets nieuwe opleidingen aan bij het Accreditatieorgaan, binnen een vervaltermijn van 15 kalenderdagen, die ingaat de dag na :

1° ontvangst van het positief oordeel van de Erkenningscommissie of, desgevallend, de Vlaamse regering omtrent de macrodoelmatigheid van de opleiding, of

2° het verstrijken van de beoordelingstermijn van 30 kalenderdagen waarover de Vlaamse regering overeenkomstig § 5 beschikt.

Het Accreditatieorgaan bepaalt bij reglement de vorm en inhoud van het dossier dat bij de aanvraag moet worden gevoegd.

Indien een aanvraag niet voldoet aan deze regelen, biedt het Accreditatieorgaan de gelegenheid binnen een daartoe gestelde termijn het verzuim te herstellen. Indien van deze gelegenheid geen dan wel op niet afdoende wijze gebruik wordt gemaakt, wordt de aanvraag niet-ontvankelijk verklaard. Het Accreditatieorgaan kan nadere regelen omtrent deze procedure vaststellen in het in het tweede lid bedoelde reglement.

§ 7. Het Accreditatieorgaan behandelt de ontvankelijke aanvragen binnen een ordetermin van 4 maanden, die ingaat de dag na deze van ontvangst. De termijn wordt berekend van maand tot maand en van dag tot dag. De dag van ontvangst van de aanvraag is in de termijn begrepen.

De bevindingen van het Accreditatieorgaan worden neergelegd in een toetsingsrapport. Een toetsingsrapport is positief indien het Accreditatieorgaan in redelijkheid uit de aanvraag meent te kunnen opmaken dat de nieuwe opleiding de toets inzake de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen met goed gevolg zal kunnen doorstaan. De methodologische regelen die daarbij benevens het krachtens het in artikel 9quater bedoelde verdrag vastgestelde toetsingskader worden gehanteerd, worden vastgelegd in een reglement, dat, vooraleer het van toepassing wordt, door de Vlaamse regering moet worden bekrachtigd.

Het Accreditatieorgaan bezorgt vóór het verstrijken van de ordetermin van 4 maanden een ontwerp van toetsingsrapport aan het instellingsbestuur, dat in staat wordt gesteld om bezwaren en opmerkingen te formuleren binnen een vervaltermijn van 10 kalen-

derdagen, die ingaat de dag na deze van ontvangst van het ontwerp. Het Accreditatieorgaan bepaalt in het in artikel 9quinquies bedoelde reglement de procedurele regelen overeenkomstig dewelke de bezwaren en opmerkingen worden behandeld

§ 8. De Vlaamse regering neemt het besluit houdende erkenning van een nieuwe opleiding binnen een ordetermin van 30 kalenderdagen, die ingaat de dag na deze van ontvangst van het toetsingsrapport van het Accreditatieorgaan. Het besluit treedt in werking met ingang van de bekendmaking ervan aan de instelling. Het besluit is geldig voor 4 daaropvolgende academiejaren en vervalt op het einde van het vierde academiejaar. Het besluit vervalt automatisch indien de instelling de opleiding niet start in het tweede academiejaar volgend op de bekendmaking aan de instelling.

Artikel 63

§ 1. Vanaf het academiejaar 2006-2007 kunnen hogescholen die partner zijn in eenzelfde associatie, besluiten tot het uitwisselen van opleidingen, waarbij een opleiding aan een bepaalde hogeschool aangeboden in een bepaalde vestiging van jaar tot jaar wordt afgebouwd en waarbij dezelfde opleiding aan een andere hogeschool in een bepaalde vestiging van jaar tot jaar wordt ingevoerd, na erkenning als een nieuwe opleiding door de Vlaamse regering.

§ 2. Voorafgaand aan de invoering van de nieuwe opleiding, moeten de rechtspersonen verantwoordelijk voor de hogescholen en de universiteiten die een vestiging hebben in de provincie waarin de vestiging van de nieuwe opleiding gelegen is, hun akkoord verlenen.

Voor de toepassing van het eerste lid worden het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de provincie Vlaams-Brabant gezamenlijk als één provincie beschouwd.

§ 3. Voorstellen tot het uitwisselen van opleidingen kunnen voor de eerste keer bij de Vlaamse regering ingediend worden vanaf 1 januari 2005 en ten laatste op 30 september 2005.

Besluiten tot het uitwisselen van opleidingen tussen hogescholen binnen een associatie kunnen maar eenmaal om de vijf jaar worden genomen voor de gehele Vlaamse Gemeenschap.

§ 4. De instellingsbesturen voorzien bij de afbouw van een opleiding in aangepaste overgangs- en bege-

leidingsmaatregelen, zodat de studenten hun opleiding kunnen voltooien.

ONDERAFDELING 4

Registratie. Het Hoger Onderwijsregister

Artikel 64

§ 1. Er wordt een Hoger Onderwijsregister aangelegd van de bachelors- en mastersopleidingen die overeenkomstig dit decreet worden georganiseerd.

§ 2. Het Hoger Onderwijsregister bevat van elke opleiding de volgende gegevens :

1° algemene gegevens :

- a) de naam van de opleiding ;*
- b) in voorkomend geval de afstudeerrichtingen ;*
- c) de onderwijstaal gebruikt in de opleiding ;*
- d) de graad waartoe de opleiding leidt en de kwalificatie van de graad, desgevallend aangevuld met de specificatie van de graad ;*
- e) de titel die door de houder van het diploma kan worden gevoerd ;*
- f) de bevoegde instelling die de opleiding verzorgt, de vestiging(en) waar de opleiding wordt aangeboden en desgevallend de associatie waarvan de instelling lid is ;*
- g) de studieomvang van de opleiding uitgedrukt in studiepunten ;*
- h) de doelstellingen en de eindtermen van de opleidingen ;*
- i) de datum van de accreditatie, tijdelijke erkenning of erkenning als nieuwe opleiding ;*
- j) het tijdstip waarop de accreditatie, de tijdelijke erkenning of de erkenning als nieuwe opleiding vervalt ;*

2° gegevens in verband met de aansluiting en de mogelijke vervolgopleidingen :

- a) voor wat betreft de opleidingen aangeboden door universiteiten en hogescholen :*

1) voor elke bachelorsopleiding in het hoger professioneel onderwijs :

- a) de bachelorsopleiding(en) die er rechtstreeks op volgen met de bijkomende voorwaarden ;*
- b) de mastersopleidingen die er op volgen met de bijkomende voorwaarden bedoeld in artikel 66, § 6 ;*
- c) de vermelding : “geen vervolgopleiding” ;*

2) voor elke bachelorsopleiding in het academisch onderwijs c.q. afstudeerrichting binnen een bachelorsopleiding in het academisch onderwijs :

- a) de mastersopleiding(en) die er rechtstreeks op aansluiten overeenkomstig artikel 66, § 2, eerste volzin ;*
- b) c.q. de mastersopleiding(en) die er op aansluiten overeenkomstig artikel 66, § 2, tweede volzin ;*
- c) eventueel de andere mastersopleiding(en) ;*
- d) c.q. de vermelding “geen rechtstreekse vervolgopleiding” ;*

3) voor elke mastersopleiding :

- a) de bachelorsopleiding c.q. afstudeerrichting waarop de mastersopleiding rechtstreeks aansluit ;*
- b) in voorkomend geval : de bachelorsopleiding(en) c.q. afstudeerrichting(en) waarop de mastersopleiding aansluit overeenkomstig artikel 66, § 2, tweede volzin ;*
- c) in voorkomend geval : de bachelorsopleiding(en) bedoeld in artikel 66, § 6 ;*
- d) eventueel de andere bachelorsopleiding(en) ;*
- e) in voorkomend geval : de mastersopleidingen die er op volgen overeenkomstig artikel 66, § 5 ;*
- f) in voorkomend geval : de mastersopleidingen die er op volgen met de bijkomende voorwaarden ;*

mende voorwaarden bedoeld in artikel 66, § 5 ;

4) voor elke mastersopleiding die volgt op een andere mastersopleiding :

a) de mastersopleiding(en) waarop de mastersopleiding volgt ;

b) eventueel de andere mastersopleidingen met de bijkomende voorwaarden ;

5) voor elke bachelorsopleiding die volgt op een bachelorsopleiding :

a) de bachelorsopleiding(en) waarop de bachelorsopleiding volgt ;

b) eventueel de andere bachelorsopleidingen met de bijkomende voorwaarden.

b) voor wat betreft de opleidingen aangeboden door de andere instellingen voor hoger onderwijs : de voor de studenten nuttige gegevens met betrekking tot de vooropleidingseisen en met betrekking tot de mogelijke vervolgopleidingen binnen de instellingen zelf.

De opleidingen worden gerangschikt in een studiegebied, een deel van een studiegebied of over twee of meer studiegebieden heen.

De Vlaamse regering is gemachtigd de bepalingen van het eerste en het tweede lid te wijzigen of aan te vullen in functie van de organisatorische transparantie van het Hoger Onderwijsregister.

§ 3. Vóór 1 mei delen de instellingen voor hoger onderwijs voor elke opleiding die zij in het daaropvolgende academiejaar zullen organiseren, in § 2, eerste lid bedoelde gegevens mee overeenkomstig de door de Vlaamse regering te bepalen regelen en in de door de Vlaamse regering te bepalen vorm.

De Vlaamse regering kan een instantie aanwijzen die belast wordt met de opmaak en het actualiseren van het Hoger Onderwijsregister. Deze opmaak en actualisering dient te allen tijde door het departement Onderwijs te worden bekrachtigd.

Het Hoger Onderwijsregister wordt jaarlijks vóór 1 juni openbaar bekend gemaakt.

§ 4. De eerste versie van het Hoger Onderwijsregister wordt voor wat betreft de universiteiten en hogescholen gemaakt op grond van de overeenkomstig

de bepalingen van dit decreet opgestelde omvormingslijsten.”.

VERANTWOORDING

I. Algemene opmerkingen

1. De afdeling van het structuurdecreet van 4 april 2003 omtrent de accreditatie, programmatie en registratie van opleidingen wordt door het ontwerp van decreet op verschillende plaatsen aangepast. Bijkomende amendementen werden in functie van de parlementaire behandeling van het ontwerpdecreet voorbereid. Deze amendementen wilden tegemoet komen aan bepaalde zeer praktische, veelal initieel onvoorziebare vragen die door het hogeronderwijsveld ten aanzien van de nieuwe systematiek werden gesteld.

De parlementaire behandeling van één en ander wordt volgens de stellers van dit amendement niet bevorderd door het werken met de verschillende wijzigingsbepalingen van het ontwerpdecreet, samengelezen met zeer punctuele aanpassingen bij amendement. Deze techniek noopt ertoe om telkens verschillende teksten in elkaar te passen of zelfs boven op elkaar te leggen.

De stellers van het amendement oordelen dat het aangewezen is om één doorlopende tekst in het structuurdecreet in te voegen, die bestaat uit de huidige bepalingen van het structuurdecreet inzake accreditatie, programmatie en registratie, zoals deze zouden worden aangepast door het ontwerpdecreet en door de voorbereide amendementen. Op die manier kan bij de parlementaire bespreking een overzichtelijke tekst in zijn geheel worden bekeken.

2. Bij het concipiëren van de tekst werd vastgesteld dat de rubriek “accreditatie, programmatie en registratie van opleidingen” de facto één belangrijk, aaneensluitend onderwijskundig verhaal vormt. Binnen dit inhoudelijk verhaal zijn de institutionele bepalingen inzake de Erkenningscommissie en het Accreditatieorgaan storend. Om die reden zal voorliggend amendement worden aangevuld door een ander amendement dat deze artikelen van organisatorische aard onder te brengen onder de reeds bestaande afdeling “Institutionele bepalingen”, vooraan in het decreet.

Bij de tekstopmaak werden in beginsel geen tekstwijzigingen doorgevoerd buiten deze ten gevolge van de wijzigingsbepalingen van het ontwerpdecreet en bovengenoemde ontworpen amendementen (die hierna worden besproken onder de rubriek “inhoudelijke wijzigingen”).

Behoudens het voorgaande werden enkel enige strikt noodzakelijke of zeer opportune textuele wijzigingen (hernummeringen en dergelijke) doorgevoerd. Deze worden besproken onder de rubriek “technisch-legistieke wijzigingen”.

II. Inhoudelijke wijzigingen

3. De inhoudelijke wijzigingen worden overlopen aan de hand van de artikelnummers zoals deze door het amendement in het structuurdecreet zullen worden opgenomen.

4. Artikel 57bis herneemt en wijzigt bepalingen van het huidige artikel 57 van het structuurdecreet. Dat artikel vertoont thans een onduidelijke verhouding met artikel 93 van het structuurdecreet. Het is onzeker of de VLIR en de VLHORA nu al dan niet verplicht optreden als evaluatieorganen voor de universiteiten c.q. hogescholen.

In dit amendement en in het amendement dat artikel 93, § 3 van het structuurdecreet zal wijzigen, wordt volgende filosofie gehanteerd :

- de ambtshalve geregistreerde instellingen worden gevisiteerd op grond van een protocol van VLIR of VLHORA, naar gelang het geval ;
- VLIR en VLHORA treden op als evaluatieorgaan voor wat betreft de ambtshalve geregistreerde instellingen ; het Accreditatieorgaan hoeft VLIR en VLHORA in die hoedanigheid niet te erkennen ;
- Niet ambtshalve geregistreerde instellingen kiezen vrij het evaluatieorgaan en het gehanteerde protocol. In elk geval, ook indien de VLIR of de VLHORA wordt gekozen, dient een evaluatieorgaan te worden aangezocht dat erkend is door het Accreditatieorgaan.

5. Het nieuwe artikel 59bis van het structuurdecreet wil het volgende realiseren.

5.1. Het Accreditatieorgaan moet op basis van een gepubliceerde externe beoordeling besluiten of er al dan niet voldoende generieke kwaliteitswaarborgen voorhanden zijn. Het structuurdecreet geeft daarbij zeer uitdrukkelijk aan dat het Accreditatieorgaan over één en ander “in redelijkheid” dient te oordelen. Het redelijkheidsbeginsel sluit in dat het Accreditatieorgaan op een zorgvuldige wijze de in het geding zijnde elementen beoordeelt en kan beoordelen. Redelijkheidseis en materiële zorgvuldigheid leunen immers sterk op elkaar.

Eén en ander betekent dat het Accreditatieorgaan zich bij de beoordeling van een dossier niet mag baseren op een onzorgvuldig tot stand gekomen externe beoordeling. Om die reden is het wenselijk dat in het structuurdecreet een uitdrukkelijke waarborgregeling daaromtrent wordt ingeschreven.

De regeling houdt in dat het Accreditatieorgaan, wanneer het vaststelt dat een externe beoordeling in zijn geheel of op punten onzorgvuldig of onregelmatig is, de nodige leden van de betrokken visitatiecommissie dient te horen. De elementen die daarbij aan het licht komen, worden opgenomen in een proces-verbaal, dat toegevoegd wordt aan het accreditatiedossier.

Indien het horen onvoldoende elementen oplevert, dient noodzakelijkerwijs te worden overgegaan tot het doorvoeren van een nieuwe externe beoordeling (of een gedeeltelijk nieuwe externe beoordeling), desnoods gecoördineerd door een ander evaluatieorgaan. Het Accreditatieorgaan zal zeer uitdrukkelijk aangeven welke de precieze gebreken zijn van de oorspronkelijke externe beoordeling en stelt ook het tijdspad vast waarbinnen de (gedeeltelijk) nieuwe externe beoordeling dient plaats te vinden.

5.2. De mogelijkheid bestaat dat door voormelde procedure de accreditatie niet kan worden verleend binnen de vooropgestelde termijn van 4 maanden.

Er moet in dat geval worden gewezen op de bepalingen van artikel 60 van het geamendeerde structuurdecreet (cfr. artikel IV.10, 1° van het ontwerpdecreet) :

“Indien het Accreditatieorgaan binnen de vier maanden na de ontvangst van de aanvraag geen besluit heeft getroffen, wordt de geldigheidsduur van de lopende accreditatie of de geldigheidsduur van de erkenning als nieuwe opleiding verlengd tot het einde van het academiejaar waarin het accreditatiebesluit uiteindelijk wordt genomen”.

6. Het nieuwe 59ter reikt een oplossing aan voor volgende problematiek.

Het structuurdecreet biedt instellingen niet de mogelijkheid om naar aanleiding van het oordeel van het evaluatieorgaan voorafgaand aan de accreditatieaanvraag te besluiten (een) ondermaatse afstudeerrichting(en) of opleiding in een vestiging(en) af te bouwen en dus niet meer te betrekken bij de accreditatieaanvraag.

Met dit artikel wordt het instellingen mogelijk gemaakt na een negatief oordeel van het evaluatieorgaan over een bepaalde afstudeerrichting of vestiging te besluiten de betreffende afstudeerrichting(en) of vestiging(en) van de opleiding niet te betrekken bij de accreditatieaanvraag.

De accreditatie kan alsdan rechtsgeldig worden verleend. In het accreditatiebesluit wordt aangegeven dat de opleiding is geaccrediteerd behoudens de betreffende afstudeerrichting(en) of vestiging(en).

De betreffende afstudeerrichting(en) kan/kunnen het daarop volgende academiejaar niet meer word(t)(en) aangeboden. In de betreffende vestiging(en) kan de opleiding het daarop volgende academiejaar niet meer worden aangeboden.

Uiteraard moeten daarbij de decretaal voorgeschreven maatregelen worden getroffen om studenten van de betreffende afstudeerrichting(en) of vestiging(en) in de gelegenheid te stellen de opleiding af te ronden (artikel 62, tweede lid structuurdecreet).

7. Het nieuwe artikel 60ter kadert in volgende filosofie.

Na een negatief accreditatiebesluit kan de instelling inderdaad een aanvraag voor tijdelijke erkenning indienen. Tijdelijke erkenning wordt verleend door de Vlaamse regering na advies van de Erkenningscommissie betreffende de realiteitszin en haalbaarheid van de voorgestelde verbeterplannen.

Het ingevoerde artikel 60ter bewerkstelligt dat de beoordeling ten behoeve van accreditatie na afloop van de tijdelijke erkenning (zelfevaluatie, externe beoordeling en beoordeling door het accreditatieorgaan) beperkt kan worden tot deze ondermaatse onderwerpen, afstudeerrichtingen en vestigingen, omdat de rest van de opleiding reeds positief werd beoordeeld.

8. Artikel 60quater herneemt het bestaande artikel 56, § 2, vierde en vijfde lid van het structuurdecreet, zoals dat zou worden geamendeerd door artikel IV.7, 2° en 3° van het ontwerp van decreet. Huidig amendement omvat wel een belangrijke wijziging, die ligt in het feit dat het amendement het aantal beslissingen van het Accreditatieorgaan waartegen een beroep bij de Vlaamse regering openstaat, uitbreidt. Het gaat thans om alle algemene (reglementaire) en individuele “bestuurshandelingen” die de positie van een Vlaams instellingsbestuur of een Belgische/Vlaamse instantie of persoon kunnen bezwaren. Meer concreet gaat het om :

- elke negatieve met betrekking tot de accreditatieprocedures en de procedures inzake de toets nieuwe opleiding (bijvoorbeeld de reglementen die zullen voorschrijven op welke wijze dossiers moeten worden samengesteld). Opgelet ! Deze bepaling heeft geen betrekking op het reglement inzake de te hanteren bestuursbeginselen, waarvan de opmaak wordt voorgeschreven door ander amendement (zie het door dit amendement ingevoerde artikel 9quinqies van het structuurdecreet).

Dat reglement moet immers worden bekrachtigd door de Vlaamse regering, waardoor het de facto uiteindelijk om een regeringsbesluit gaat, vatbaar voor beroep bij de Raad van State. Het gaat met andere woorden niet om een eigen rechtshandeling van het Accreditatieorgaan, in de zin van dit amendement ;

- elke niet-erkenning van een buitenlandse accreditatie als equivalent ;
- elke niet-erkenning van een evaluatieorgaan. Daarbij moet worden opgemerkt dat het structuurdecreet van rechtswege de VLIR en de VLHORA aanmerkt als evaluatieorgaan voor, respectievelijk, de universiteiten en de hogescholen. Het Accreditatieorgaan dient de VLIR en de VLHORA in deze hoedanigheid niet te erkennen.

Deze bepaling moet tegen het licht worden gehouden van artikel 2.2 van het ondertekende Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Vlaamse Gemeenschap inzake de accreditatie van opleidingen binnen het Nederlandse en Vlaamse hoger onderwijs :

“De Accreditatieorganisatie kan overeenkomstig Nederlandse wetgeving besluiten nemen naar Nederlands recht en overeenkomstig Vlaamse wetgeving administratieve rechtshandelingen stellen naar Belgisch recht”.

De rechtshandelingen gesteld door de Accreditatieorganisatie zijn aldus niet “automatisch” administratieve rechtshandelingen in de Vlaamse rechtsorde. Het is de decreetgever die overeenkomstig het Verdrag moet aanwijzen welke handelingen als “interne” bestuurshandelingen kunnen worden beschouwd.

Enkel de opgesomde beslissingen en reglementen maken aldus dergelijke bestuurshandelingen uit⁵.

Andere rechtshandelingen van het Accreditatieorgaan zijn aldus slechts voor enig beroep naar Belgisch recht vatbaar voor zover het internationaal publiekrecht of het internationaal privaatrecht dit toelaat.

⁵ Het feit dat de opgesomde rechtshandelingen administratieve rechtshandelingen zijn, impliceert niet dat zij onderworpen zijn aan de Belgische/Vlaamse bestuursbeginselen. Zij komen tot stand en worden uitgevoerd overeenkomstig hogergenoemd reglement. Het amendement stelt dat dit reglement “op exhaustieve wijze” de van toepassing zijnde bestuursbeginselen regelt. In dat verband moet worden herhaald dat het Accreditatieorgaan geen Belgische administratieve overheid is, waardoor het als such niet onderworpen is aan het interne bestuursrecht, zelfs niet bij het stellen van administratieve rechtshandelingen die vatbaar zijn voor een georganiseerd beroep bij de Vlaamse regering. Zo men dit toch zou aanvaarden, dan nog geldt dat de decreetgever, als bewaker van de fundamentele rechten binnen de beleidsdomeinen van de Vlaamse Gemeenschap, kan bepalen dat het Accreditatieorgaan (enkel) gereguleerd wordt door een “eigen” corpus van bestuursbeginselen, vastgelegd in een transparant reglement, waarvan het decreet de inhoudelijke contouren vastlegt. Deze werkwijze is daarenboven een noodzakelijkheid binnen de internationale context waarbinnen het Accreditatieorgaan dient te werken. In de praktijk zal bedoeld reglement uiteraard zeer nauw aansluiten bij de thans in het interne recht geldende bestuursbeginselen.

9. Artikel 64, § 1 van het structuurdecreet wordt vervangen.

Een ander amendement zal verduidelijken wat precies vermeld moet worden in het besluit van de Vlaamse regering (desgevallend kan één en ander in meerdere besluiten worden gegoten) dat het resultaat van de omvormingsoperaties in het hoger onderwijs omvat (artikel 123, § 5 en § 6 en artikel 125, § 4 van het structuurdecreet van 4 april 2003). Dit besluit zal de instellingen toelaten om de omgevormde opleidingen aan te bieden. De inhoud en vorm van dit besluit wordt best zo eenvoudig mogelijk gehouden ; enkel het strikt noodzakelijke dient in de bij besluit vastgelegde lijst te worden opgenomen. Alle andere zaken komen in het Hoger Onderwijsregister dat op basis van dit besluit gemaakt moet worden. De tekst van artikel 64, § 1 van het structuurdecreet gaf nu verkeerdelijk de indruk dat het besluit zélf de eerste versie van het Hoger Onderwijsregister dient te omvatten. Door het herschrijven van deze paragraaf wordt één en ander rechtgezet.

De herschrijving laat ook de frase vallen dat in het Hoger Onderwijsregister (enkel) “overeenkomstig artikel 57” geaccrediteerde opleidingen worden opgenomen. Het moet ook duidelijk zijn dat opleidingen die genieten van een overgangsassessatie worden opgelijst. De overgangsassessatie sorteert immers op elk gebied dezelfde rechtsgevolgen als de “reguliere” accreditatie.

10. Artikel 64, § 2 verduidelijkt ook dat in het Hoger Onderwijsregister alle opleidingen (geaccrediteerd, erkend als nieuwe opleiding, tijdelijk erkend) van alle instellingen (ambtshalve geregistreerd of niet amtsshalve geregistreerd) dient te omvatten.

11. Artikel 64, § 4 herstelt een omissie : de eerste versie van het Hoger Onderwijsregister wordt niet enkel gemaakt op grond van de lijst bedoeld in artikel 123, § 5 van het structuurdecreet (bachelors- en mastersopleidingen na omvorming van basisopleidingen c.q. academische opleidingen), maar ook op grond van deze bedoeld in :

- artikel 123, § 6 (bachelors- en mastersopleidingen aangeboden door de amtsshalve geregistreerde opleidingen bedoeld in artikel 54 en 55 van het structuurdecreet) ;
- artikel 125, § 4 van het structuurdecreet (bachelors- en mastersopleidingen na omvorming van voortgezette (academische) opleidingen) ;
- artikel 125ter van het structuurdecreet (zie artikel III.7 van het ontwerp van decreet).

Om die reden wordt op algemene wijze gesteld dat de eerste versie gemaakt wordt op grond van de terbeschikkinggestelde omvormingslijsten.

III. Technisch-legistieke wijzigingen

Technische wijzigingen

1. Het amendement creëert duidelijkheid op het vlak van termijnberekening :

- a) in artikel 57, § 2 wordt bepaald dat de termijn van 18 tot 9 maanden berekend wordt van maand tot maand en van dag tot dag ; er wordt gesteld dat in de termijnen de dag waarop de termijn verstrijkt is inbegrepen.

“Van maand tot maand” betekent dat geen rekening wordt gehouden met de verschillen in lengte tussen de verschillende maanden. “Van dag tot dag” betekent dat het tijdstip binnen de dag geen belang heeft voor de berekening van de termijn.

Een voorbeeld. Een accreditatie verstrijkt op 10 december 2010. Dat betekent dat de uiterlijke datum voor indiening van het dossier 9 januari 2010 is.

- b) in artikel 60, § 1 wordt bepaald dat het Accreditatieorgaan beslist binnen een termijn van 4 maanden vanaf de ontvangst van de aanvraag ; de dag van ontvangst is in de termijn begrepen. Opnieuw wordt bepaald dat de termijn wordt berekend van maand tot maand en van dag tot dag.

Een voorbeeld. Een aanvraag wordt ontvangen op 3 januari 2005. Op die dag begint de termijn te lopen. De beslissing dient dus genomen te zijn op 2 mei 2005.

Waar voor een aantal kortere termijnen in het structuurdecreet gerekend werd in termen van “maanden”, is deze berekeningswijze gewijzigd in een meer rechtzeker systematiek van kalenderdagen, waarbij als uitgangsbasis voor 1 maand 30 kalenderdagen werden genomen.

2. In het nieuwe artikel 56, § 2 werd de verwijzing (thans in artikel 62 van het structuurdecreet) naar de erkenning als nieuwe opleiding weggelaten. De paragraaf bepaalt de gevallen waarin een opleiding uit het Hoger Onderwijsregister wordt geschrapt. Eén van die gevallen is thans de ontstentenis van een erkenning als nieuwe opleiding. Evenwel : zo een opleiding nog niet erkend is als nieuwe opleiding, staat deze nog niet in het register en kan deze niet worden geschrapt. Zo het gaat om een opleiding waarvan de periode van erkenning als nieuwe opleiding verloopt zonder dat er sprake is van een accreditatie, is er sprake van een “ontstentenis van accreditatie”, die tot schrapping leidt. De huidige verwijzing naar de erkenning als nieuwe opleiding is dus inderdaad overbodig.

Legistieke wijzigingen

- De transparantie van de ten gevolge van de wijzigingen uitgebreide tekst werd wel verhoogd door het invoeren van een apparaat van titels en subtitels ;
- In het nieuwe artikel 56 worden de huidige, inhoudelijk samenhangende bepalingen van artikel 56, § 2 en artikel 62 samengebracht ;
- In de artikelen 60bis en 60quinquies wordt door een herindeling van de tekst en door een duidelijke rubricering (“traject bij instemming met een negatief accreditatiebesluit” vs. “traject bij niet-instemming met een negatief accreditatiebesluit”) zeer duidelijk gemaakt wat het precieze, door het ontwerpdecreet gemaakte, verschil is tussen een tijdelijke erkenning “op aanvraag” en een tijdelijke erkenning “van rechtswege”. In het ene geval (tijdelijke erkenning op aanvraag) erkent het instellingsbestuur de bemerkingen in het negatief accreditatiebesluit en tekent het een verbetertraject uit, waarbij een tijdelijke erkenning kan worden bekomen. In het andere geval wordt de tijdelijke erkenning van rechtswege verleend op grond van het feit dat een instellingsbestuur beroep aantekent tegen een negatief accreditatiebesluit ;
- De thematische herschikking van artikels heeft uiteraard hernummeringen voor gevolg, en aanpassingen van bepaalde verwijzingen. Waar verwijzingen stricto sensu overbodig zijn (overeenkomstig de omzendbrief legistiek van de Vlaamse Gemeenschap), werden deze weggelaten ;

- Bemerkenswaardig is nog het feit dat door het gericht inschuiven van “bis-artikelen” in de tekst zoveel mogelijk betracht werd om cruciale artikelen, waarnaar veel verwijzingen in het structuurdecreet zijn opgenomen (bijvoorbeeld artikel 58 inzake de generieke kwaliteitswaarborgen), niet te hernummeren.

AMENDEMENT Nr. 26

voorgesteld door de heren **Luc Martens, Gilbert Vanleenhove, Karlos Callens, André Van Nieuwerkerke, Flor Ory en Dirk De Cock**

Artikelen IV.8 tot IV.15

Deze artikelen schrappen.

VERANTWOORDING

De afdeling van het structuurdecreet van 4 april 2003 omtrent de accreditatie, programmatie en registratie van opleidingen wordt door het ontwerp van decreet op verschillende plaatsen aangepast. Bijkomende amendementen werden in functie van de parlementaire behandeling van het ontwerpdecreet voorbereid.

Eén en ander doorvoeren door middel van verschillende specifieke wijzigingsartikelen, komt de leesbaarheid van het geheel evenwel niet ten goede.

Om die reden werd ervoor geopteerd om door middel van een ander amendement één wijzigingsartikel in het ontwerpdecreet in te schrijven, dat de totaliteit van de betrokken afdeling van het structuurdecreet herneemt.

De bestaande individuele wijzigingsartikelen in het ontwerpdecreet moeten daarom worden geschrapt.

AMENDEMENT Nr. 27

voorgesteld door de heren Luc Martens, Gilbert Vanleenhove, Karlos Callens, André Van Nieuwkerke, Flor Ory en Dirk De Cock

Artikel IV.16

Dit artikel vervangen door wat volgt :

“Artikel IV.16

Aan artikel 65 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° in § 1 worden na de woorden “sociale promotie” de woorden “met uitzondering van het Getuigschrift Pedagogische Bekwaamheid” ingevoegd ;

2° aan § 1 wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt :

“Bij ontstentenis van een dergelijke erkenning kan het instellingsbestuur personen die in een land buiten de Europese Unie een diploma of getuigschrift hebben behaald dat toelating verleent tot het hoger professioneel onderwijs c.q. het academisch onderwijs in dat land, toelaten tot de inschrijving voor een bachelorsopleiding van het hoger professioneel onderwijs c.q. van het academisch onderwijs.

3° aan § 4 wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt :

“In afwijking van het eerste lid geldt ten aanzien van de tweede inschrijving voor een bachelorsopleiding waarvan de student reeds het diploma bezit de voorwaarde dat de student nog opleidingsonderdelen voor een studieomvang van ten minste 30 studiepunten moet volgen.”.”.

VERANTWOORDING

1° herneemt om louter legistische redenen de bestaande inhoud van artikel IV.17 van het ontwerpdecreet.

2° bevestigt het principe dat een student zich kan inschrijven om een andere afstudeerrichting binnen een reeds

gevolgde bachelorsopleiding te volgen. Aangezien een afstudeerrichting een differentiatie van ten minste 30 studiepunten betreft, wordt gesteld dat in dit geval nog ten minste 30 in plaats van de voorgeschreven 60 studiepunten moeten worden gevolgd, vooraleer een diploma kan worden afgeleverd.

AMENDEMENT Nr. 28

voorgesteld door de heren Luc Martens, Gilbert Vanleenhove, Karlos Callens, André Van Nieuwkerke, Flor Ory en Dirk De Cock

Artikel IV.17

Dit artikel vervangen door wat volgt :

“Artikel IV.17

In artikel 66 van hetzelfde decreet worden volgende wijzigingen aangebracht :

1° in § 3 worden de woorden “die normaal aansluit of volgt op een bachelorsopleiding” geschrapt ;

2° aan § 3 wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt :

“In afwijking van het eerste lid geldt ten aanzien van de tweede inschrijving voor een mastersopleiding waarvan de student reeds het diploma bezit de voorwaarde dat de student nog opleidingsonderdelen voor een studieomvang van ten minste 30 studiepunten moet volgen.” ;

3° aan § 6 wordt een vierde lid toegevoegd, dat luidt als volgt :

“De betrokken universiteit en hogescho(o)l(en) sluiten een overeenkomst die afspraken bevat omtrent het opleidingsprogramma, de wijze van administratie van de studenten en de financiële transacties tussen de instellingen.”.

VERANTWOORDING

- 1° herneemt om louter legistieke redenen de bestaande inhoud van artikel IV.17 van het ontwerpdecreet.
- 2° bevestigt het principe dat een student zich kan inschrijven om een andere afstudeerrichting binnen een reeds gevolgde mastersopleiding te volgen. Aangezien een afstudeerrichting een differentiatie van ten minste 30 studiepunten betreft, wordt gesteld dat in dit geval nog ten minste 30 in plaats van de voorgeschreven 45 studiepunten moeten worden gevolgd, vooraleer een diploma kan worden afgeleverd.
- 3° beklemtoont dat het gezamenlijk organiseren van opleidingen voorafgegaan moet worden door goede afspraken omtrent opleidingsprogramma, studentenadministratie en financiële transacties tussen de betrokken instellingen (cfr. de door artikel IV.20 van het ontwerpdecreet aan artikel 86 van het structuurdecreet van 4 april 2003 toegevoegde § 4). Deze bepaling specificeert aldus artikel 95 van het structuurdecreet, dat bepaalt dat instellingen overeenkomsten kunnen sluiten met het oog op de gezamenlijke organisatie van onderwijs- en onderzoeksactiviteiten.

AMENDEMENT Nr. 29

voorgesteld door de heren Luc Martens, Gilbert Vanleenhove, Karlos Callens, André Van Nieuwkerke, Flor Ory en Dirk De Cock

Artikel IV.18

Dit artikel vervangen door wat volgt :

“Artikel IV.18

In artikel 69 van hetzelfde decreet worden volgende wijzigingen aangebracht :

- 1° in § 3 worden na het woord “mastersopleidingen” de woorden “c.q. voor de voorbereiding van een doctoraatsproefschrift” ingevoegd ;

- 2° in § 6 worden de woorden “en in artikel 66, §§ 4 en 6” vervangen door de woorden “en in artikel 66, §§ 3, 4 en 6”.

VERANTWOORDING

- 1° van het voorgestelde artikel IV.18 herneemt om puur legistieke redenen de bepaling die thans reeds in het ontwerp van decreet is ingeschreven.
- 2° maakt een technische correctie. In artikel 69, § 6 van het structuurdecreet van 4 april 2003, dat de vermindering van studieomvang ten gevolge van vrijstellingen regelt, moet ook worden verwezen naar de bijzondere regeling van artikel 66, § 3 (waarin gesteld wordt dat de houder van een mastersdiploma zich kan inschrijven voor een mastersopleiding die aansluit of volgt op een bachelorsopleiding en daartoe vermindering van studieomvang kan krijgen).

AMENDEMENT Nr. 30

voorgesteld door de heren Luc Martens, Gilbert Vanleenhove, Karlos Callens, André Van Nieuwkerke, Flor Ory en Dirk De Cock

Artikel IV.20bis (nieuw)

Een artikel IV.20bis invoegen, dat luidt als volgt :

“Artikel IV.20bis

In artikel 87, § 2, 88 en 89 van hetzelfde decreet worden de woorden “diploma’s of getuigschriften” telkens vervangen door het woord “studiebewijzen”.

VERANTWOORDING

De betrokken artikelen van het structuurdecreet van 4 april 2003 handelen over buitenlandse studiebewijzen die gelijkwaardig kunnen worden verklaard. Men hanteert de terminologie “diploma’s en getuigschriften”. Deze termen hebben evenwel een welomschreven juridische betekenis. Het is beter om de meer generieke term “studiebewijzen” te

hanteren. Ook het onderwijsdecreet-XIV bijvoorbeeld hanteert deze term als generiek concept.

AMENDEMENT Nr. 31

voorgesteld door de heren Luc Martens, Gilbert Vanleenhove, Karlos Callens, André Van Nieuwerkerke, Flor Ory en Dirk De Cock

Artikel IV.20ter (nieuw)

Een artikel IV.20ter invoegen, dat luidt als volgt :

“Artikel IV.20ter

In hetzelfde decreet wordt in Titel I, Hoofdstuk III, Afdeling 8 een artikel 89bis ingevoegd, dat luidt als volgt :

“Artikel 89bis

§ 1. Voor de studiebewijzen die voorkomen in het hogeronderwijsregister van een partij bij het internationaal verdrag houdende aanwijzing van een Accreditatieorgaan, worden de gelijkwaardige Vlaamse studiebewijzen vastgelegd.

De gelijkwaardigheden worden vastgelegd in een bij besluit van de Vlaamse regering vastgestelde equivalentielijst.

De Vlaamse regering bepaalt de procedurele en methodologische regelen volgens dewelke de equivalentielijst wordt ontwikkeld.

§ 2. In afwachting van de vaststelling van de equivalentielijst of in afwachting van de opname van een bepaald studiebewijs in de equivalentielijst, worden de gelijkwaardigheden vastgesteld overeenkomstig de overige artikelen van deze afdeling.”.

VERANTWOORDING

1. De beslissing om samen met een ander land – thans reeds Nederland – eenzelfde accreditatiestelsel op te zetten, gaat uit van een gemeenschappelijke visie op onderwijskwaliteit.

Dergelijke gemeenschappelijke visie kan slechts groeien vanuit een in grote mate equivalente opleidingsstructuur.

Het voorgestelde amendement wil bewerkstelligen dat deze equivalentie op een voor de burger transparante manier tot uiting wordt gebracht.

Voor elk Nederlands studiebewijs dat is opgenomen in het Nederlandse hogeronderwijsregister, zal het Vlaamse gelijkwaardige studiebewijs (of de equivalente studiebewijzen) moeten worden aangeduid.

De aldus vastgestelde equivalentielijst is zo specifiek mogelijk. Dat betekent dat de gelijkwaardigheid in de mate van het mogelijke vastgelegd wordt op het niveau van de opleiding of het/de opleidingsonderde(e)l(en) waarvoor het studiebewijs wordt afgeleverd. Pas indien in de Vlaamse Gemeenschap geen gelijkaardige opleidingen of opleidingsonderdelen voorhanden zijn, kan worden overgegaan tot het vastleggen van een loutere niveau -gelijkwaardigheid.

2. Onder “studiebewijs” wordt elke door de overheid erkende bekrachtiging van hogeronderwijsstudies verstaan : een diploma, een credit, een getuigschrift,...

AMENDEMENT Nr. 32

voorgesteld door de heren Luc Martens, Gilbert Vanleenhove, Karlos Callens, André Van Nieuwerkerke, Flor Ory en Dirk De Cock

Artikel IV.22

2° schrappen.

VERANTWOORDING

1. De verhouding tussen het huidige artikel 57, tweede lid en artikel 93 van het structuurdecreet van 4 april 2003 is niet volledig duidelijk. Het is onzeker of de VLIR en de VLHORA nu al dan niet verplicht optreden als evaluatieorganen voor de universiteiten c.q. hogescholen.

Dit amendement verduidelijkt dat de VLIR en de VLHORA van rechtswege erkend worden als evaluatieorgaan voor alle ambtshalve geregistreerde instellingen (inzonderheid universiteiten en hogescholen) ; dat betekent dat het Accreditatieorgaan de VLIR en de VLHORA in die hoedanigheid niet hoeft te erkennen.

2. Amendement nr. 25 herstructureert de bepalingen inzake accreditatie, programmatie en registratie van opleidingen. Daarbij worden deze gewijzigde bepalingen logisch gestruc-

tureerd. Ten gevolge daarvan worden de organieke bepalingen inzake de Erkeningscommissie vooraan in het decreet ingebracht, onder een rubriek “Institutionele bepalingen”. De precieze inhoudelijke taakomschrijving van de Erkeningscommissie inzake de bekrachtiging van de samenstelling van de visitatiecommissies door de VLIR en/of de VLHORA, in hun hoedanigheid van van rechtswege erkend(e) evaluatieorga(n)en(en), past daar thematisch niet bij. Om die reden worden deze bepalingen, die vervat waren in artikel IV.13, 3° van het ontwerpdecreet, samengevoegd met het door dit amendement herschreven artikel 93 van het structuurdecreet, dat de thematiek van de evaluatieorganen behandelt.

Daarbij moet worden opgemerkt dat de bekrachtiging door de Erkeningscommissie de pendant vormt van het ambtshalve erkend karakter van de VLIR en de VLHORA in de in dit amendement beschreven situaties. Dat betekent dat de bekrachtigingsprocedure niet van toepassing is op de VLIR en de VLHORA, indien zij wensen op te treden als evaluatieorgaan voor niet ambtshalve geregistreerde instellingen. In dat geval dienen de VLIR en de VLHORA door het Accreditatieorgaan te worden erkend, hetgeen ondermeer inhoudt dat zij aantonen aan de nodige vereisten inzake onpartijdigheid te voldoen.

AMENDEMENT Nr. 33

voorgesteld door de heren Luc Martens, Gilbert Vanleenhove, Karlos Callens, André Van Nieuwerkerke, Flor Ory en Dirk De Cock

Artikel IV.22

3° vervangen door wat volgt :

“3° § 3 wordt vervangen door wat volgt :

“§ 3. De externe beoordelingen verlopen op grond van een protocol van kwaliteitszorg, dat openbaar wordt bekendgemaakt.

Het protocol van kwaliteitszorg wordt vastgelegd door :

1° de Vlaamse Hogescholenraad, voor wat betreft de bachelorsopleidingen binnen het hoger professioneel onderwijs, georganiseerd door de hogescholen ;

2° de Vlaamse Interuniversitaire Raad, voor wat betreft :

a) de academische opleidingen georganiseerd door de universiteiten,

b) de opleidingen georganiseerd door de ambtshalve geregistreerde instellingen, niet zijnde een universiteit of een hogeschool ;

3° de Vlaamse Hogescholenraad en de Vlaamse Interuniversitaire Raad, voor wat betreft de academische opleidingen georganiseerd door de hogescholen in het kader van een associatie en voor wat betreft de opleidingen georganiseerd door universiteiten en hogescholen gezamenlijk.”.

VERANTWOORDING

Zie de verantwoording bij amendement nr. 32.

AMENDEMENT Nr. 34

voorgesteld door de heren Luc Martens, Gilbert Vanleenhove, Karlos Callens, André Van Nieuwerkerke, Flor Ory en Dirk De Cock

Artikel IV.22

Een 4° toevoegen, dat luidt als volgt :

“4° er wordt een § 3bis toegevoegd, die luidt als volgt :

“§ 3bis. De externe beoordelingen worden gecoördineerd door de Vlaamse Hogescholenraad en/of de Vlaamse Interuniversitaire Raad, overeenkomstig de bevoegdheidsverdeling uiteengezet in § 3, tweede lid.

De Erkeningscommissie bekrachtigt de samenstelling van de visitatiecommissies die vanaf 31 december 2004 door de Vlaamse Hogescholenraad en/of de Vlaamse Interuniversitaire Raad in de in het derde lid bedoelde hoedanigheid van van rechtswege erkend(e) evaluatieorga(n)en(en) wordt vastgelegd. De Erkeningscommissie geeft daarbij op grond van vooraf opgestelde en voldoende kenbaar gemaakte criteria aan dat de leden van de visitatiecommissies in onafhankelijkheid de hen opgedragen opdrachten kunnen vervullen. Indien de Erkeningscommissie besluit de samenstelling niet te be-

krachtigen, dan legt de Vlaamse Interuniversitaire Raad en/of de Vlaamse Hogescholenraad een nieuw voorstel voor. De Erkenningscommissie geeft de redenen aan waarom zij de samenstelling van een visitatiecommissie niet kan bekrachtigen.”.

VERANTWOORDING

Zie de verantwoording bij amendement nr. 32.

AMENDEMENT Nr. 35

voorgesteld door de heren Luc Martens, Gilbert Vanleenhove, Karlos Callens, André Van Nieuwkerke, Flor Ory en Dirk De Cock

Artikel IV.26

Een tweede lid toevoegen, dat luidt als volgt :

“Aan artikel 122 van hetzelfde decreet wordt een § 3 toegevoegd, die luidt als volgt :

“§ 3. De wet van 11 september 1933 op de bescherming van de titels van hoger onderwijs wordt opgeheven.”.

VERANTWOORDING

De beschermingsregelen van de wet van 1933 worden ingeschreven in artikel 25 van het structuurdecreet van 4 april 2003.

AMENDEMENT Nr. 36

voorgesteld door de heren Luc Martens, Gilbert Vanleenhove, Karlos Callens, André Van Nieuwkerke, Flor Ory en Dirk De Cock

Artikel IV.26bis (nieuw)

Een artikel IV.26bis invoegen, dat luidt als volgt :

“Artikel IV.26bis

In artikel 123 van hetzelfde decreet worden volgende wijzigingen aangebracht :

1° in § 2, tweede lid worden de woorden “a), b), c), d) of e), naar gelang van het geval” geschrapt ;

2° in § 5, eerste lid worden de tweede en de derde zin vervangen door volgende zin :

“Deze lijst vermeldt de bestaande opleidingen, de omgevormde opleidingen (graad en kwalificatie), het studiegebied of de studiegebieden waarin een omgevormde opleiding is gerangschikt, de studieomvang van de omgevormde opleidingen, de aard van de omgevormde opleidingen en de onderwijstaal.”;

3° in § 7 en § 8 worden de woorden “in de zin van artikel 61” telkens vervangen door de woorden “in de zin van artikel 60sexies”.

VERANTWOORDING

2° van dit amendement verduidelijkt wat precies vermeld moet worden in het besluit van de Vlaamse regering dat het resultaat van de omvormingsoperaties in het hoger onderwijs omvat. Dit besluit zal de instellingen toelaten om de omgevormde opleidingen aan te bieden. De inhoud en vorm van dit besluit wordt best zo eenvoudig mogelijk gehouden ; enkel het strikt noodzakelijke dient in de bij besluit vastgelegde lijst te worden opgenomen. Alle andere zaken komen in het Hoger Onderwijsregister dat op basis van dit besluit gemaakt moet worden.

1° en 3° van dit amendement betreffen technische hernummeringen in functie van amendement nr. 25 dat de bepalingen inzake accreditatie, programmatie en registratie van opleidingen herformuleert.

AMENDEMENT Nr. 37

voorgesteld door de heren Luc Martens, Gilbert Vanleenhove, Karlos Callens, André Van Nieuwerkerke, Flor Ory en Dirk De Cock

Artikel IV.27

Dit artikel vervangen door wat volgt :*“Artikel IV.27*

In artikel 124 van hetzelfde decreet worden volgende wijzigingen aangebracht :

1° aan § 2 wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt :

“Eind 2007 wordt op de opleidingen die voortkomen uit de omvorming van een basisopleiding van twee cycli op grond van het eerste lid, een indicatieve voortgangstoets uitgevoerd onder de verantwoordelijkheid van de Erkenningscommissie. Deze voortgangstoets evalueert de wetenschappelijke ondersteuning en de verwevenheid van het onderwijs met wetenschappelijk onderzoek voor de opleiding op grond van de situering van de actuele stand van deze elementen in het traject dat loopt vanaf het ogenblik van de omvorming tot aan het ogenblik waarop de in artikel 58 bedoelde voldoende generieke kwaliteitswaarborgen uiterlijk aanwezig moeten zijn. De Vlaamse regering bepaalt de methodologie en de criteria aan de hand waarvan de voortgangstoets wordt uitgevoerd.” ;

2° er wordt een § 7 toegevoegd, die luidt als volgt :

“§ 7. De mastersopleidingen die de Vrije Universiteit Brussel in het Instituut voor Europese Studies organiseert en de mastersopleidingen die de Universiteit Antwerpen in het Instituut voor Ontwikkelingsbeleid en -beheer organiseert overeenkomstig de bepalingen van artikel 169quater van het universiteiten-decreet, worden geacht geaccrediteerd te zijn tot het einde van het academiejaar 2007-2008.” ;

3° er wordt een § 8 toegevoegd, die luidt als volgt :

“§ 8. De bachelorsopleidingen die het in het tweetaalig gebied Brussel-Hoofdstad gevestigde Vesalius College overeenkomstig de bepalingen van dit de-

creet organiseert met ingang van het academiejaar 2004-2005 worden niet beschouwd als nieuwe opleidingen in de zin van artikel 60sexies.

Zij worden geacht geaccrediteerd te zijn tot en met het einde van het academiejaar 2007-2008.” ;

4° er wordt een § 9 toegevoegd, die luidt als volgt :

“§ 9. Het Accreditatieorgaan beoordeelt de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen in de in § 1 bedoelde opleidingen van het hoger onderwijs van twee cycli met inachtnaam van het overgangsmatig karakter van de wetenschappelijke ondersteuning en de verwevenheid van het onderwijs in de opleidingen met wetenschappelijk onderzoek, voor zover de hogeschool het accreditatiedossier heeft ingediend voor het einde van het academiejaar 2012-2013.

De geldigheid van de met toepassing van de bepalingen van het eerste lid verleende accreditaties wordt geregeld als volgt :

1° de accreditaties aangevraagd vóór het einde van het academiejaar 2008-2009 blijven 4 jaar geldig ;

2° de accreditaties aangevraagd vanaf het academiejaar 2009-2010 en vóór het einde van het academiejaar 2012-2013 blijven 6 jaar geldig.

Indien een hogeschool oordeelt dat het academiseringsproces voltooid is vóór het einde van het academiejaar 2012-2013 kan de hogeschool het Accreditatieorgaan vragen geen toepassing te maken van de bepalingen van het eerste en het tweede lid. ” ;

5° er wordt een § 10 toegevoegd, die luidt als volgt :

“§ 10. De Vlaamse regering kan de nodige regelen aannemen opdat de overgangsaccreditaties van omgevormde opleidingen die voortkomen uit meerdere oorspronkelijke opleidingen of onderdelen daarvan, of van gezamenlijk gevisiteerde opleidingen, op eenzelfde ogenblik eindigen. Desgevallend kan daarbij worden afgeweken van de bepalingen van dit artikel en/of van de in artikel 57, § 2 bedoelde termijn voor de aanvraag om accreditatie.”.

VERANTWOORDING

1. De libellering van 1° vervangt de tekst van het ontwerp-decreet inzake de voortgangstoets. 1° geeft op een meer expliciete wijze weer dat de voortgangstoets een trajectmatig gegeven is.

De voortgangstoets moet de actuele stand van de wetenschappelijke ondersteuning en de verwevenheid van het onderwijs met wetenschappelijk onderzoek plaatsen in het traject vanaf de omvorming tot aan het bereiken van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen.

2. De mastersopleidingen bedoeld in 2° van het amendement (binnen het Instituut voor Europese Studies en binnen het Instituut voor Ontwikkelingsbeleid en -beheer) vallen niet onder de bepalingen met betrekking tot de omvorming van de bestaande opleidingen aan de universiteiten. Hier is dan ook een expliciete bepaling nodig om de overgangsaccreditatie van deze opleidingen te regelen. De regeling is analoog aan de regeling inzake de overgangsaccreditatie van de opleidingen van het Instituut Tropische Geneeskunde en Vlerick (artikel 124, § 6) en van de opleidingen van de faculteiten voor protestantse godgeleerdheid (artikel 124, § 5).

3. Het is de bedoeling dat het Vesalius College met ingang van het academiejaar 2004-2005 bachelorsopleidingen naar Vlaams recht (het amendement spreekt van bachelorsopleidingen “overeenkomstig de bepalingen van dit decreet”, zijnde het structuurdecreet van 4 april 2003) zal organiseren. Deze opleidingen vallen uiteraard niet onder de bepalingen van het structuurdecreet inzake de omvorming van bestaande opleidingen aan de universiteiten. Hier is dan ook een expliciete bepaling nodig om de overgangsaccreditatie van deze opleidingen te regelen. De regeling is analoog aan de regeling inzake de overgangsaccreditatie van de opleidingen van het Instituut Tropische Geneeskunde en Vlerick en van de opleidingen van de faculteiten voor protestantse godgeleerdheid.

4. 4° herneemt de bepaling van het ontwerpdecreet die stelt dat bij de accreditaties aangevraagd voor het einde van het academiejaar 2012-2013 rekening moet worden gehouden met het overgangsmatig karakter van het bereikte level inzake onderzoeksinsbedding.

Er wordt evenwel één wijziging aangebracht.

Het ontwerpdecreet stelt thans dat opleidingen waarvan het rapport van de externe beoordeling wordt gepubliceerd vanaf 1.1.2005 een accreditatie krijgen als volgt :

- accreditaties aangevraagd vóór het einde van het academiejaar 2008-2009 blijven 4 jaar geldig ;
- accreditaties aangevraagd vanaf het academiejaar 2009-2010 en vóór het einde van het academiejaar 2012-2013 blijven 8 jaar geldig.

Dit laatste streepje mist een stuk logica. De normale geldingsduur van een accreditatie is immers 8 jaar. Het is aldus beleidsmatig onwenselijk om een accreditatie met een zeker overgangsmatig karakter eveneens 8 jaar te laten duren. Om die reden wordt ervoor geopteerd om een termijn van 6 jaar in te schrijven : de betrokken opleidingen hebben normaliter reeds een grotere onderzoeksinsbedding dan deze waarvoor vóór het einde van het academiejaar 2008-2009 een accreditatie wordt aangevraagd, doch hebben hun volle potentialiteit nog niet verwezenlijkt.

Mocht dit laatste toch het geval zijn, dan bestaat volgens het amendement nog steeds de mogelijkheid om een accreditatie zonder overgangsmatig karakter (en dus voor 8 jaar) aan te vragen.

5. 5° maakt het mogelijk dat gezamenlijk gevisiteerde opleidingen, of opleidingen die voortkomen uit meerdere oorspronkelijke opleidingen, een even lange overgangsaccred-

itatie genieten. Gelet op het tijdelijk en aflopend karakter van deze maatregel, is de noodzakelijke delegatie aan de regering in deze materie verzoenbaar met artikel 24, § 5 G.W.

AMENDEMENT Nr. 38

voorgesteld door de heren Luc Martens, Gilbert Vanleenhove, Karlos Callens, André Van Nieuwerkerke, Flor Ory en Dirk De Cock

Artikel IV.28

Dit artikel vervangen door wat volgt :

“Artikel IV.28

In artikel 125 van hetzelfde decreet worden volgende wijzigingen aangebracht :

1° in § 1, 9° en in § 2, 9° worden de woorden “c) of d), naar gelang van het geval” telkens geschrapt ;

2° in § 3, 9° worden de woorden “a) of e), naar gelang van het geval” telkens geschrapt ;

3° aan § 4 wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt :

“Deze lijst vermeldt de bestaande opleidingen, de omgevormde opleidingen (graad en kwalificatie), het studiegebied of de studiegebieden waarin een omgevormde opleiding is gerangschikt, de studieomvang van de omgevormde opleidingen, de aard van de omgevormde opleidingen en de onderwijstaal.” ;

4° in § 5 worden de woorden “zoals bedoeld in artikel 61, § 1,” geschrapt ;

5° § 7 wordt vervangen door wat volgt :

“§ 7. In het geval een universiteit mee wil participeren in het aanbieden van een mastersopleiding die voortkomt uit de omvorming van een voortgezette academische opleiding van een universiteit en samen met die universiteit ook de omgevormde opleiding

als een gezamenlijke mastersopleiding wil aanbieden, dan wordt die mastersopleiding in hoofde van de participerende universiteit niet beschouwd als een nieuwe opleiding in de zin van artikel 60sexies. Die universiteit moet die mastersopleiding wel vermelden in de lijst van de omvormingsvoorstellen met uitzondering van de gegevens bedoeld in § 1, 7°. In het geval een hogeschool mee wil participeren in het aanbieden van een bachelors- of mastersopleiding die voorkomt uit de omvorming van een voortgezet- te opleiding van een hogeschool en samen met die hogeschool de omgevormde opleiding als een gezamenlijke bachelors- of mastersopleiding wil aanbieden dan wordt die bachelors- of mastersopleiding in hoofde van de participerende hogeschool niet beschouwd als een nieuwe opleiding in de zin van artikel 60sexies. Die hogeschool moet die mastersopleiding wel vermelden in de lijst van de omvormingsvoorstellen met uitzondering van de gegevens bedoeld in § 2, 7° of § 3, 7°.”.

VERANTWOORDING

1° en 2° bevat een technische schrapping van verwijzingsbepalingen ten gevolge van een ander amendement.

3° van dit amendement verduidelijkt wat precies vermeld moet worden in het besluit van de Vlaamse regering dat het resultaat van de omvormingsoperaties in het hoger onderwijs omvat. Dit besluit zal de instellingen toelaten om de omgevormde opleidingen aan te bieden. De inhoud en vorm van dit besluit wordt best zo eenvoudig mogelijk gehouden ; enkel het strikt noodzakelijke dient in de bij besluit vastgelegde lijst te worden opgenomen. Alle andere zaken komen in het Hoger Onderwijsregister dat op basis van dit besluit gemaakt moet worden.

De wijziging stemt de bepalingen van artikel 125, § 4 van het structuurdecreet van 4 april 2003 ook af op de bepalingen van artikel 123, § 5.

4° van dit amendement schrapt de overbodige verwijzing naar artikel 61, § 1 ; het begrip “macrodoelmatigheidstoets” is immers een in het decreet vaak wederkerend concept. De bepalingen inzake de macrodoelmatigheidstoets zullen overigens worden hernummerd ten gevolge van een ander amendement, dat de bepalingen in het structuurdecreet inzake accreditatie, programmatie en registratie van opleidingen integraal herneemt en herstructureert.

5° van dit amendement vormt een loutere herneming, om legistische redenen van het huidige artikel IV.21.

AMENDEMENT Nr. 39

voorgesteld door de heren Luc Martens, Gilbert Vanleenhove, Karlos Callens, André Van Nieuwkerke, Flor Ory en Dirk De Cock

Artikel IV.28bis (nieuw)

Een artikel IV.28bis invoegen, dat luidt als volgt :

“Artikel IV.28bis

In hetzelfde decreet wordt een artikel 125bis ingevoegd, dat luidt als volgt :

“Artikel 125bis

De gepubliceerde externe beoordeling heeft ten aanzien van een in omvorming zijnde opleiding, vermeld in de lijst bedoeld in artikel 123, § 5, eerste lid en § 6, of in artikel 125, § 4, betrekking op :

1° de oorspronkelijke opleiding,

2° de reeds gerealiseerde delen van de omgevormde opleiding, en

3° de plannen betreffende de omgevormde opleiding,

voor zover de externe beoordeling gebeurt op een ogenblik dat de omvorming nog niet volledig is gerealiseerd.

De beoordeling stelt het Accreditatieorgaan in staat een accreditatiebesluit te nemen omtrent de omgevormde opleiding.”.

VERANTWOORDING

Vanaf 2004 zullen in de ambtshalve geregistreerde instellingen, met het oog op accreditatie, opleidingen gevisiteerd worden die ofwel in volle overgang zitten naar bachelors- en mastersopleidingen of die op het ogenblik van de externe beoordeling zelfs nog volledig in het oude systeem worden georganiseerd, vermits de mastersopleiding pas vanaf het academiejaar 2007-2008 wordt ingevoerd.

Het jaar waarin de accreditatieaanvraag dient te gebeuren is vastgelegd door de bepalingen van § 1 tot en met § 5 van artikel 124 van het structuurdecreet van 4 april 2003.

Vele opleidingen grijpen de omvorming tot bachelors- en mastersopleidingen aan om substantiële wijzigingen door te

voeren aan doelstellingen, programma, onderwijsvormen en dergelijke en om verbetertrajecten te implementeren met betrekking tot elementen uit de huidige organisatie.

Ook zal de studieduur van de omgevormde academisch gerichte bachelors- en mastersopleidingen verschillen van de duur van respectievelijk de eerste en de tweede cyclus van de oorspronkelijke opleidingen.

In de eerstvolgende jaren zal een externe beoordeling met het oog op accreditatie (als bachelors- of mastersopleiding) dan ook betrekking hebben op zowel de tot bachelor of master omgevormde opleiding als op de oorspronkelijke opleiding(en). In het geval van mastersopleidingen zal de volgende jaren in een aantal gevallen een accreditatie verleend worden aan een mastersopleiding, na evaluatie van een opleiding die op het moment van visitatie en accreditatie nog niet als mastersopleiding opgestart is.

Het amendement maakt het mogelijk dat de externe beoordelingen gedurende de periode van omvorming op zowel de oorspronkelijke als de omgevormde opleidingen kunnen slaan en dat het accreditatiebesluit kan steunen op de beoordeling van elementen van de oorspronkelijke opleiding(en) en de omgevormde opleiding en van de plannen voor de verdere realisatie van de omgevormde opleiding.

AMENDEMENT Nr. 40

voorgesteld door de heren Luc Martens, Gilbert Vanleenhove, Karlos Callens, André Van Nieuwkerke, Flor Ory en Dirk De Cock

Artikel IV.28ter (nieuw)

Een artikel IV.28ter invoegen, dat luidt als volgt :

“Artikel IV.28ter

In artikel 126, § 2 en 127, § 3 van hetzelfde decreet worden de woorden “artikel 61, § 1, laatste alinea” telkens vervangen door de woorden “artikel 61, § 2”.

VERANTWOORDING

Dit is een louter technische hernummering ten gevolge van amendement nr. 25, dat de bepalingen in het structuurde-

creet inzake accreditatie, programmatie en registratie van opleidingen integraal herneemt en herstructureert.

AMENDEMENT Nr. 41

voorgesteld door de heren Luc Martens, Gilbert Vanleenhove, Karlos Callens, André Van Nieuwkerke, Flor Ory en Dirk De Cock

Artikel IV.30

De woorden “op voorwaarde dat” telkens vervangen door de woorden “, (en) op voorwaarde dat”.

VERANTWOORDING

Dit is een louter technische correctie, die de leesbaarheid van artikel 129 van het structuurdecreet van 4 april 2003 ten goede komt.

AMENDEMENT Nr. 42

voorgesteld door de heren Luc Martens, Gilbert Vanleenhove, Karlos Callens, André Van Nieuwkerke, Flor Ory en Dirk De Cock

Artikel IV.30bis (nieuw)

Een artikel IV.30bis invoegen, dat luidt als volgt :

“Artikel IV.30bis

Aan artikel 130 van hetzelfde decreet wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt :

“De studenten die vóór 31 december 2003 zijn ingeschreven in een bachelorsopleiding georganiseerd door het in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad gevestigde Vesalius College, kunnen :

- 1° deze opleiding beëindigen,
- 2° de graad van bachelor, met of zonder nadere kwalificatie of specificatie verkrijgen ;
- 3° de titel van bachelor op rechtmatige wijze voeren in de Vlaamse Gemeenschap.”.”.

VERANTWOORDING

Vandaag volgen studenten bachelorsopleidingen georganiseerd door het Vesalius College te Brussel, op grond van een studiecontract. Deze bachelorsopleidingen zijn uiteraard (nog) niet georganiseerd op grond van het structuurdecreet. De bepalingen van het structuurdecreet mogen evenwel geen afbreuk doen aan de contractuele verbintenissen tussen instelling en student. Om die reden wordt ingeschreven dat de studenten ingeschreven vóór 31.12.2003 hun opleiding rechtmatig kunnen beëindigen, de graad van bachelor kunnen verkrijgen en de overeenstemmende titel rechtmatig kunnen voeren.

AMENDEMENT Nr. 43

voorgesteld door de heren Luc Martens, Gilbert Vanleenhove, Karlos Callens, André Van Nieuwerkerke, Flor Ory en Dirk De Cock

Artikel IV.30ter (nieuw)

Een artikel IV.30ter invoegen, dat luidt als volgt :

“Artikel IV.30ter

In artikel 133, § 4 en § 5 van hetzelfde decreet worden de woorden “in de zin van artikel 61” telkens vervangen door de woorden “in de zin van artikel 60sexies”.”.

VERANTWOORDING

Dit is een louter technische hernummering ten gevolge van amendement nr. 25, dat de bepalingen in het structuurdecreet inzake accreditatie, programmatie en registratie van opleidingen integraal herneemt en herstructureert.

AMENDEMENT Nr. 44

voorgesteld door de heren Luc Martens, Gilbert Vanleenhove, Karlos Callens, André Van Nieuwerkerke, Flor Ory en Dirk De Cock

Artikel IV.30quater (nieuw)

Een artikel IV.30quater invoegen, dat luidt als volgt :

“Artikel IV.30quater

In artikel 135 van hetzelfde decreet worden de woorden “bedoeld in artikel 63” geschrapt.”.

VERANTWOORDING

De Erkenningscommissie zal door een ander amendement worden omschreven vooraan in het decreet. De bepalingen van het huidige artikel 63 van het structuurdecreet van 4 april 2003 zullen quasi integraal in die omschrijving worden opgenomen. Om die reden dient te verwijzing naar artikel 63 in artikel 135 te vervallen.

AMENDEMENT Nr. 45

voorgesteld door de heren Luc Martens, Gilbert Vanleenhove, Karlos Callens, André Van Nieuwerkerke, Flor Ory en Dirk De Cock

Artikel IV.32bis (nieuw)

Een artikel IV.32bis invoegen, dat luidt als volgt :

“Artikel IV.32bis

Aan artikel 158bis van hetzelfde decreet, ingevoegd bij decreet van 19 december 2003, wordt een derde lid toegevoegd, dat luidt als volgt :

“In afwijking van het eerste lid treedt artikel 157, 2° in werking op 1 januari 2004.”.

VERANTWOORDING

De verplichting om in de schoot van de associatie een advies te geven over de meerjarenplanning en de besteding van de investeringsmiddelen van de hogescholen wordt op vraag van het hogeronderwijsveld met één jaar uitgesteld (de verplichting gaat in op 1.1.2004 i.p.v. 1.1.2003).

AMENDEMENT Nr. 46

voorgesteld door de heren Luc Martens, Gilbert Vanleenhove, Karlos Callens, André Van Nieuwkerke, Flor Ory en Dirk De Cock

Artikel IV.44bis (nieuw)

Een artikel IV.44bis invoegen, dat luidt als volgt :

“Artikel IV.44bis

Artikel 120 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt :

“Artikel 120

In afwijking van artikel 117 kan het ambt van werk-leider slechts door bevordering of ambtswijziging worden toegewezen.”.

VERANTWOORDING

Dit amendement beantwoordt aan een maatschappelijke nood, doordat mogelijk wordt gemaakt dat hoofd(praktijk)lectoren in de hogescholen extern worden geworven.

Dit amendement wordt begeleid door een ander amendement nr. 47, dat een 5° toevoegt aan artikel 130, tweede lid van het hogescholendecreet.

AMENDEMENT Nr. 47

voorgesteld door de heren Luc Martens, Gilbert Vanleenhove, Karlos Callens, André Van Nieuwkerke, Flor Ory en Dirk De Cock

Artikel IV.45bis (nieuw)

Een artikel IV.45bis invoegen, dat luidt als volgt :

“Artikel IV.45bis

Aan artikel 130, tweede lid van hetzelfde decreet wordt een 5° toegevoegd, dat luidt als volgt :

“5° Bij externe werving als hoofdpraktijklector of als hoofdlector :

ten minste vier jaar nuttige beroepservaring buiten het onderwijs verworven hebben, of

ten minste twee jaar dienstanciënniteit verworven hebben als praktijklector of als lector in een andere hogeschool.”.

VERANTWOORDING

Door het feit dat hoofd(praktijk)lectoren niet extern kunnen worden geworven, bestaan op het niveau van het één-cyclusonderwijs onvoldoende mogelijkheden om personeelsleden met een ruime expertise op het vlak van onderwijs(management) aan te trekken. Eén en ander staat op gespannen voet met de toenemende mobiliteit van het personeel van de hogescholen, mede onder invloed van het ontstaan van de associaties. Dit amendement maakt aldus een externe werving mogelijk.

AMENDEMENT Nr. 48

voorgesteld door de heren Luc Martens, Gilbert Vanleenhove, Karlos Callens, André Van Nieuwkerke, Flor Ory en Dirk De Cock

Artikel IV.57bis (nieuw)

Een artikel IV.57bis invoegen, dat luidt als volgt :

“Artikel IV.57bis

In artikel 243, § 3 van hetzelfde decreet worden de woorden “zes jaar” vervangen door de woorden “vier jaar”.”.

VERANTWOORDING

Deze bepaling aligneert de anciënniteitsvoorwaarde om de huidige salarisschaal te behouden op de zeer gelijkaardige voorwaarde vervat in § 2 van artikel 243.

AMENDEMENT Nr. 49

voorgesteld door de heren Luc Martens, Gilbert Vanleenhove, Karlos Callens, André Van Nieuwkerke, Flor Ory en Dirk De Cock

Artikelen IV.57ter tot IV.57duodecies (nieuw)

De artikelen IV.57ter tot IV.57duodecies invoegen, die luiden als volgt :

“Artikel IV.57ter

In artikel 262 van hetzelfde decreet worden volgende wijzigingen aangebracht :

1° in het eerste lid wordt 2° vervangen door wat volgt :

“2° bepaalt het reglement van de departementsraad, inclusief de procedure voor verkiezing van de leden van deze departementsraad ;” ;

2° in het eerste lid wordt 8° vervangen door wat volgt :

“8° benoemt het onderwijzend personeel en het leidinggevend administratief en technisch personeel en kent de ambtswijzigingen en bevorderingen van dit personeel toe ;” ;

3° in het eerste lid wordt 9° vervangen door wat volgt :

“9° stelt, na advies van de departementsraad van het betrokken departement, de departementshoofden aan voor een hernieuwbare termijn van vier academiejaren en bepaalt onder welke voorwaarden de departementshoofden de vergaderingen van de raad van bestuur kunnen bijwonen ;” ;

4° in het eerste lid wordt aan 14° volgende zinsnede toegevoegd :

“ ; de fusieovereenkomst kan de vertegenwoordiging van de inrichtende macht(en) bedoeld in artikel 254, tweede lid wijzigen ;” ;

5° aan het tweede lid wordt volgende zinsnede toegevoegd :

“en hoe er bij hem verslag wordt uitgebracht over het uitoefenen van deze gedelegeerde bevoegdheden.”.

Artikel IV.57quater

Artikel 263, § 2 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt :

“§ 2. In spoedeisende omstandigheden neemt de voorzitter de beslissingen die zich opdringen. De beslissingen worden op de eerstvolgende vergadering van de raad van bestuur ter kennisgeving voorgelegd.”.

Artikel IV.57quinquies

In artikel 266 van hetzelfde decreet wordt de derde, tevens laatste zin opgeheven.

Artikel IV.57sexies

In artikel 268 van hetzelfde decreet worden volgende wijzigingen aangebracht :

1° 5° wordt vervangen door wat volgt :

“5° het benoemen van het niet-leidinggevend administratief en technisch personeel en het toekennen van de ambtswijzigingen en bevorderingen van dit personeel ;” ;

2° 6° wordt vervangen door wat volgt :

“6° de tijdelijke aanstelling van het onderwijzend personeel ;” ;

3° er wordt een 8° toegevoegd, dat luidt als volgt :

“8° het sluiten van de samenwerkingsakkoorden bedoeld in artikel 278, 10° ;”.

Artikel IV.57septies

Aan artikel 269 van hetzelfde decreet wordt een derde lid toegevoegd, dat luidt als volgt :

“In spoedeisende omstandigheden neemt de voorzitter de beslissingen die zich opdringen. De beslissingen worden op de eerstvolgende vergadering van het bestuurscollege ter kennisgeving voorgelegd.”.

Artikel IV.57octies

Aan de tweede zin van artikel 275 van hetzelfde decreet wordt een zinsnede toegevoegd, die luidt als volgt :

“aangesteld overeenkomstig artikel 262, eerste lid, 9°”.

Artikel IV.57nonies

In artikel 276 van hetzelfde decreet worden volgende wijzigingen aangebracht :

1° in het eerste lid worden 1°, 2° en 3° hernummerd als 2°, 3° en 4° ;

2° aan het eerste lid wordt een nieuw 1° toegevoegd, dat luidt als volgt :

“1° het departementshoofd ;” ;

3° in het overeenkomstig 1° hernummerde 4° van het eerste lid worden de woorden “vertegenwoordigers bedoeld in 1° en 2°” vervangen door de woorden “vertegenwoordigers bedoeld in 2° en 3°” ;

4° in het derde lid worden tussen de woorden “leden van de departementsraad,” en “wordt terzelfder tijd” de woorden “bedoeld onder het eerste lid, 2° en 3°” ingevoegd ;

5° § 2 wordt opgeheven.

Artikel IV.57decies

Artikel 277 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt :

“Artikel 277

Het departementshoofd is de voorzitter van de departementsraad en heeft van rechtswege stemrecht.”.

Artikel IV.57undecies

In artikel 278 van hetzelfde decreet worden volgende wijzigingen aangebracht :

1° de woorden “In het bijzonder is de departementsraad belast met :” worden vervangen door de woorden “In het bijzonder is de departementsraad, met inachtnaam van artikel 262, eerste lid, 8° en 268, 6°, 7° en 8°, belast met :” ;

2° 1° wordt vervangen door wat volgt :

“1° het doen van voorstellen inzake de aanstelling en benoeming van het onderwijzend personeel ;” ;

3° 10° wordt vervangen door wat volgt :

“10° het doen van voorstellen inzake het sluiten van samenwerkingsakkoorden ;” ;

4° 12° wordt vervangen door wat volgt :

“12° het doen van voorstellen inzake het toekennen van ambtswijzigingen en bevorderingen voor het personeel toegewezen aan het departement ;”.

Artikel IV.57duodecies

Aan Titel V, Hoofdstuk I, Afdeling 2, Onderafdeling 5 van hetzelfde decreet wordt een artikel 279bis toegevoegd, dat luidt als volgt :

“Artikel 279bis

In geval de raad van bestuur, bij een meerderheid van drie vierden van de uitgebrachte stemmen, vaststelt dat een departementsraad niet meer behoorlijk werkt, kan hij het bestuurscollege machtigen om een tijdlang de bevoegdheden van die departementsraad uit te oefenen. Het bestuurscollege brengt hierover verslag uit op de raad van bestuur.”.

VERANTWOORDING

In de principenota van de meerderheidspartijen en CD&V omtrent het hoger onderwijs werd aangegeven dat de gemeenschapsinstellingen in het hoger onderwijs bevestigd zullen worden om aan de regelgever enige beginselen van behoorlijk management aan te reiken.

Voorliggend amendement komt tegemoet aan een aantal bezorgdheden van de Vlaamse Autonome Hogescholen.

Inzonderheid komen de vernieuwingen neer op het volgende :

- er wordt aangegeven dat de raad van bestuur de wijze bepaalt waarop de departementshoofden worden aangesteld ;
- enige overige fundamentele bevoegdheden worden toegewezen aan de raad van bestuur, als inrichtende overheid van de instelling ;
- er wordt opgenomen dat bij een fusieovereenkomst de vertegenwoordiging van de inrichtende macht(en) kan worden gewijzigd ;
- er worden procedures bij hoogdringendheid in de tekst van het bijzonder decreet ingeschreven ;
- er worden modellen van interne controle en feedback uitgewerkt.

Voor wat betreft de autonome hogescholen waaraan krachtens artikel 24, § 2 van de Grondwet de inrichtende bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap werd opgedragen, wordt één en ander tevens in het bijzonder decreet betreffende de Vlaamse Autonome Hogescholen verankerd.

AMENDEMENT Nr. 50

voorgesteld door de heren Luc Martens, Gilbert Vanleenhove, Karlos Callens, André Van Nieuwerkerke, Flor Ory en Dirk De Cock

Artikel IV.58bis (nieuw)

Een artikel IV.58bis invoegen, dat luidt als volgt :

“Artikel IV.58bis

In het decreet van 13 juli 1994 betreffende de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap wordt een artikel 337bis ingevoegd, dat luidt als volgt :

“Artikel 337bis

De leden van het administratief personeel die in de periode tussen 1 januari 1996 en 1 januari 2004 een politiek mandaat hebben uitgeoefend, bedoeld in het besluit van de Vlaamse regering van ... betreffende het politiek verlof voor de leden van het administratief en technisch personeel van de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap, worden geacht een politiek verlof overeenkomstig de bepalingen van dat besluit te hebben opgenomen.”.

VERANTWOORDING

Een nieuw besluit van de Vlaamse regering zal het politiek verlof voor de leden van het administratief en technisch personeel van de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap regelen. De situatie voorafgaand aan de nieuwe regeling, die ingaat op 1 januari 2004, moet juridisch worden uitgeklaard. Om die reden stelt dit artikel dat de personeelsleden die in de periode tussen de inwerkingtreding van de rechtspositieregeling van het hogescholendecreet en de inwerkingtreding van het nieuw besluit de facto een politiek verlof hebben opgenomen, geacht worden een politiek verlof in de zin van het besluit te hebben genoten.

AMENDEMENT Nr. 51

voorgesteld door de heren Luc Martens, Gilbert Vanleenhove, Karlos Callens, André Van Nieuwerkerke, Flor Ory en Dirk De Cock

Artikel IV.59

In 1°, op de eerste regel, de woorden “en IV.49” vervangen door de woorden “, IV.49, IV.57bis en IV.58bis”.

VERANTWOORDING

Dit amendement regelt de inwerkingtreding van andere amendementen.

AMENDEMENT Nr. 52

voorgesteld door de heren Luc Martens, Gilbert Vanleenhove, Karlos Callens, André Van Nieuwkerke, Flor Ory en Dirk De Cock

Artikel IV.59

Een 7°bis invoegen, dat luidt als volgt :

“7°bis artikelen IV.57ter tot IV.57duodecies treden in werking met ingang van 1 april 2004 ;”.

VERANTWOORDING

Zie de verantwoording bij amendement nr. 51.

AMENDEMENT Nr. 53

voorgesteld door de heren Luc Martens, Gilbert Vanleenhove, Karlos Callens, André Van Nieuwkerke, Flor Ory en Dirk De Cock

TITEL IV

Wijzigingen aan het decreet van 22 februari 1995 betreffende de wetenschappelijke dienstverlening door de universiteiten of de hogescholen en betreffende de relaties van de universiteiten en de hogescholen met andere rechtspersonen

Deze titel, bestaande uit de artikelen IV.78 tot IV.84, schrappen.

VERANTWOORDING

Dit amendement schrapt de wijzigingsbepalingen met betrekking tot het “Dienstverleningsdecreet”, daar deze materie op meer omvattende wijze zal worden geregeld door de toevoeging, bij amendement, van een nieuw Deel aan het ontwerp van decreet.

AMENDEMENT Nr. 54

voorgesteld door de heren Luc Martens, Gilbert Vanleenhove, Karlos Callens, André Van Nieuwkerke, Flor Ory en Dirk De Cock

DEEL IVbis (nieuw)

Bijzondere begeleidende maatregelen inzake onderzoek en samenwerking

Een deel IVbis, Bijzondere begeleidende maatregelen inzake onderzoek en samenwerking, invoegen, dat luidt als volgt :

“DEEL IVbis

Bijzondere begeleidende maatregelen inzake onderzoek en samenwerking

TITEL I

Wijzigingen aan het decreet van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap

Artikel IVbis.1

In artikel 169ter van het decreet van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap worden volgende wijzigingen aangebracht :

1° in § 1, eerste lid worden de woorden “personeelsleden van de universiteit en van het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek alsook door de houders van een beurs toegekend door het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek, het Vlaams Instituut voor de Bevordering van het Weten-

schappelijk-Technologisch Onderzoek in de industrie of een Vlaamse universiteit” vervangen door de woorden “bezoldigde personeelsleden” en worden de woorden “andere personen” vervangen door de woorden “vrijwillige onderzoekers”;

2° aan § 1 worden een derde en een vierde lid toegevoegd, die luiden als volgt :

“Onder bezoldigd personeelslid wordt verstaan :

- a) een lid van het academisch personeel ;
- b) een bursaal werkzaam binnen de universiteit of een door de universiteit bezoldigde wetenschappelijke medewerker of ;
- c) een beleidsondersteunend of technisch personeelslid van de universiteit.

In de gevallen bedoeld onder b) en c) wordt geen rekening gehouden met aanwezigheid of afwezigheid van enige supervisie op het onderzoek, de aard van de tewerkstelling of de herkomst van de bezoldiging.

Onder vrijwillige onderzoeker wordt verstaan een persoon die van de universiteit geen vergoeding ontvangt, dan wel een vergoeding die overeenkomstig de wetgeving op de sociale zekerheid geen aanleiding geeft tot enige bijdrageplicht.” ;

3° in § 4, tweede lid worden tussen de woorden “tot gebruik ervan voor” en “wetenschappelijke doeleinden” de woorden “onderwijskundige of” ingevoegd ;

er wordt een § 7bis toegevoegd, die luidt als volgt :

“§ 7bis. De in dit artikel omschreven rechten en plichten van de universiteit kunnen op algemene of individuele basis worden toegekend aan :

- 1° de associatie, of ;
- 2° een dienst zonder rechtspersoonlijkheid onder het gezag van de associatie of de universiteit, of ;
- 3° een dienst met rechtspersoonlijkheid onder het toezicht van de associatie of de universiteit.

De voorwaarden voor deze toekenning worden omschreven in het algemeen onderzoeks- en samenwerkingsreglement, bedoeld in artikel 101bis van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in de Vlaamse Gemeenschap.”.

TITEL II

Wijzigingen aan het decreet van 13 juli 1994 betreffende de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap

Artikel IVbis.2

In Titel IV van hetzelfde decreet wordt een Hoofdstuk IIIbis, bestaande uit artikel 215bis, toegevoegd, dat luidt als volgt :

“HOOFDSTUK IIIbis

Vermogensrechten op vindingen aan hogescholen

Artikel 215bis

§ 1. De vermogensrechten op vindingen die, in het kader van hun onderzoekstaken, gedaan worden door bezoldigde personeelsleden, komen uitsluitend toe aan de hogeschool. In dezelfde lijn verkrijgt de hogeschool eveneens de vermogensrechten op vindingen gedaan door vrijwillige onderzoekers die aan de hogeschool onderzoek verrichten voor zover deze overdracht van rechten in een schriftelijke overeenkomst met deze personen wordt bevestigd.

Onder vindingen wordt verstaan potentieel octrooieerbare uitvindingen, kweekprodukten, tekeningen en modellen, topografieën van halfgeleiderproducten, computerprogramma's en databanken die, met het oog op een industriële of landbouwkundige toepassing voor commerciële doeleinden aanwendbaar zijn.

Onder bezoldigd personeelslid wordt verstaan :

- a) een lid van het onderwijzend personeel ;
- b) een bursaal werkzaam binnen de hogeschool of een door de hogeschool bezoldigde wetenschappelijke medewerker of ;
- c) een beleidsondersteunend of technisch personeelslid van de hogeschool.

In de gevallen bedoeld onder b) en c) wordt geen rekening gehouden met aanwezigheid of afwezigheid van enige supervisie op het onderzoek, de aard van de tewerkstelling of de herkomst van de bezoldiging.

Onder vrijwillige onderzoeker wordt verstaan een persoon die van de hogeschool geen vergoeding ontvangt, dan wel een vergoeding die overeenkomstig de wetgeving op de sociale zekerheid geen aanleiding geeft tot enige bijdrageplicht.

§ 2. De onderzoeker heeft de plicht om zijn vinding voor elke andere vorm van bekendmaking aan te melden aan de binnen de hogeschool bevoegde dienst.

Met het oog op de bescherming van haar rechten kan de hogeschool op een redelijke wijze en gedurende een termijn van maximum 12 maanden, de vrijheid van openbaarmaking van de onderzoeker beperken.

§ 3. De hogeschool heeft het uitsluitend recht tot exploitatie van de vinding. Bij die exploitatie ziet de hogeschool er op toe dat er geen afbreuk wordt gedaan aan de mogelijkheid tot gebruik van de onderliggende onderzoeksresultaten voor doeleinden van onderwijs en onderzoek. Bij de exploitatie neemt zij tevens de mogelijke aantrekking van activiteiten naar de hogeschool of haar regio in overweging.

De onderzoeker heeft het recht om geïnformeerd te worden over de stappen die de hogeschool onderneemt met betrekking tot de juridische bescherming en exploitatie van zijn vinding.

De onderzoeker heeft het recht op een bij een intern reglement vastgesteld of overeengekomen billijk aandeel in de geldelijke opbrengsten die de hogeschool verwerft uit de exploitatie van de vinding.

§ 4. De hogeschool kan haar rechten op vindingen op een algemene of individuele basis overdragen aan de onderzoeker doch zij behoudt steeds een onvervreemdbaar, niet-exclusief en kosteloos recht tot gebruik ervan voor onderwijskundige of wetenschappelijke doeleinden. De hogeschool kan eveneens een aandeel bedingen in de opbrengsten die de onderzoeker uit de exploitatie van die rechten verwerft.

Onverminderd het bepaalde in § 5, beschikt de onderzoeker over de mogelijkheid om de rechten op zijn vinding op te eisen indien de hogeschool, zonder geldige reden, nalaat de vinding binnen een redelijke termijn en uiterlijk binnen de drie jaar na de datum van aanmelding bedoeld in § 2 te exploiteren.

§ 5. Indien voor het verwerven van een bescherming van de vinding, formaliteiten moeten vervuld worden of termijnen moeten nageleefd worden en de hogeschool nalaat daartoe de nodige stappen te zet-

ten binnen een termijn van zes maanden te rekenen vanaf de aanmelding, komen, behoudens andersluidende afspraken tussen de onderzoeker en de hogeschool, de rechten op de vinding, met inbegrip van de exploitatierechten, toe aan de onderzoeker, onverminderd het in § 4 omschreven wetenschappelijk gebruiks- en vergoedingsrecht van de hogeschool.

Indien de hogeschool tijdig de vereiste formaliteiten vervult, streeft zij nadien een geografische bescherming en exploitatie van de vinding na. In voorkomend geval, deelt zij uiterlijk twee maanden voor het verstrijken van het Unionistisch recht van voorrang (Verdrag van Parijs) schriftelijk aan de onderzoeker mee voor welke landen bescherming wordt gevraagd. In de overblijvende landen verkrijgt de onderzoeker onmiddellijk het recht om zelf bescherming aan te vragen alsook om, overeenkomstig de gemaakte afspraken tussen de hogeschool en de onderzoeker, de vinding te exploiteren.

§ 6. Het hogeschoolbestuur stelt een intern reglement vast waarin de concrete modaliteiten voor de toepassing van de bepalingen van dit artikel nader worden uitgewerkt. Het hogeschoolbestuur houdt hierbij rekening met de bij of krachtens de wet, het decreet of de Europese regelgeving vastgestelde voorwaarden met betrekking tot de eigendom en exploitatie van intellectuele eigendomsrechten.

§ 7. Dit artikel doet geen afbreuk aan de mogelijkheid dat de hogeschool onderzoeksovereenkomsten en dienstverleningscontracten met derden sluit overeenkomstig het decreet van 22 februari 1995 betreffende de wetenschappelijke of maatschappelijke dienstverlening door de universiteiten of de hogescholen en betreffende de relaties van de universiteiten en hogescholen met andere rechtspersonen.

§ 8. De in dit artikel omschreven rechten en plichten van de hogeschool kunnen op algemene of individuele basis worden toegekend aan :

1° de associatie, of ;

2° de universiteit binnen de associatie, of ;

3° een dienst zonder rechtspersoonlijkheid onder het gezag van de associatie of de universiteit, of ;

4° een dienst met rechtspersoonlijkheid onder het toezicht van de associatie of de universiteit.

De voorwaarden voor deze toekenning worden omschreven in het algemeen onderzoeks- en samenwerkingsreglement, bedoeld in artikel 101bis van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructure-

ring van het hoger onderwijs in de Vlaamse Gemeenschap.”.

TITEL III

Wijzigingen aan het decreet van 22 februari 1995 betreffende de wetenschappelijke of maatschappelijke dienstverlening door de universiteiten of de hogescholen en betreffende de relaties van de universiteiten en de hogescholen met andere rechtspersonen

Artikel IVbis.3

In artikel 9 van het decreet van 22 februari 1995 betreffende de wetenschappelijke of maatschappelijke dienstverlening door de universiteiten of de hogescholen en betreffende de relaties van de universiteiten en de hogescholen met andere rechtspersonen, vervangen bij het decreet van 18 mei 1999 worden volgende wijzigingen aangebracht :

1° de woorden “industriële valorisatie” worden vervangen door de woorden “valorisatie” ;

2° er wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt :

“Een spin-offbedrijf neemt de vorm aan van een vennootschap met beperkte aansprakelijkheid.”.

Artikel IVbis.4

In hetzelfde decreet wordt het opschrift van Hoofdstuk III vervangen door wat volgt :

“Deelname in spin-offfondersteunende bedrijven”.

Artikel IVbis.5

In artikel 20, van hetzelfde decreet worden volgende wijzigingen aangebracht :

1° § 1 wordt vervangen door wat volgt :

“§ 1. Een universiteit of hogeschool kan als rechtspersoon slechts deelnemen in de in § 2, § 3 en § 4 bedoelde spin-offfondersteunende bedrijven op grond van een formele beslissing van het universiteits- of hogeschoolbestuur en met inachtnaam van het beoordelingskader bedoeld in

artikel 101bis, 5°, a) van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen.

Zo de universiteit of hogeschool niet behoort tot een associatie, wordt de formele beslissing van het universiteits- of hogeschoolbestuur genomen op grond van een intern reglement, dat vertrekt vanuit het gegeven dat dergelijke deelname slechts aangewezen is indien de vooropgestelde doelstellingen niet even efficiënt en effectief nagestreefd kunnen worden door de instelling zelf of door middel van een overeenkomst.” ;

2° in § 2 wordt het woord “ook” geschrapt ;

3° er wordt een § 5 toegevoegd, die luidt als volgt :

“§ 5. Spin-offfondersteunende bedrijven nemen de vorm aan van een vennootschap met beperkte aansprakelijkheid.”.

Artikel IVbis.6

Artikel 21, 23, 24 en 26 van hetzelfde decreet worden opgeheven.

Artikel IVbis.7

In artikel 22 van hetzelfde decreet worden de woorden “V.Z.W.’s of andere rechtspersonen” vervangen door de woorden “Spin-offfondersteunende bedrijven”.

TITEL IV

Wijzigingen aan het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen

Artikel IVbis.8

In Titel I van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen wordt een Hoofdstuk Vbis ingevoegd, dat luidt als volgt :

“HOOFDSTUK Vbis

Deelname in rechtspersonen

Artikel 95bis

§ 1. Hogescholen en universiteiten kunnen op grond van een formele beslissing van het instellingsbestuur deelnemen in volgende rechtspersonen :

- 1° de spin-off bedrijven en spin-offondersteunende bedrijven, bedoeld in het decreet van 22 februari 1995 betreffende de wetenschappelijke of maatschappelijke dienstverlening door de universiteiten of de hogescholen en betreffende de relaties van de universiteiten en de hogescholen met andere rechtspersonen ;
- 2° de in artikel 101bis, 2° bedoelde voor valorisatie bevoegde dienst ;
- 3° de in artikel 101bis, 3°, a) bedoelde instantie ;
- 4° de rechtspersonen zonder winstoogmerk die het beheer of de coördinatie van sociale voorzieningen tot doel hebben ;
- 5° de rechtspersonen zonder winstoogmerk met een maatschappelijk doel gericht op onderzoek, de organisatie of coördinatie van contractonderwijs, sociaal-culturele dienstverlening of de organisatie of coördinatie van administratieve diensten of dienstverlening.

De bepalingen van het eerste lid doen geen afbreuk aan :

- 1° de bepalingen van Hoofdstuk VI ;
- 2° de mogelijkheid om effecten aan te houden in de zin van artikel 2 van de wet van 22 april 2003 betreffende de openbare aanbiedingen van effecten.

§ 2. Instellingsbesturen kunnen een personeelslid met zijn instemming belasten met een taak bij de in § 1, eerste lid bedoelde rechtspersonen.

Het betrokken personeelslid blijft gedurende de opdracht juridisch en administratief behoren tot de ter beschikkingstellende hogeschool of universiteit.

§ 3. Aan een in § 1, eerste lid bedoelde rechtspersoon kan een gebruiksrecht worden toegekend op lokalen, infrastructuur, diensten of personeel van de hogeschool of de universiteit. Dit gebruiksrecht moet

het voorwerp uitmaken van een overeenkomst tussen het instellingsbestuur en de rechtspersoon.

Het in het eerste lid bedoelde gebruiksrecht kan niet in een rechtspersoon worden ingebracht.

§ 4. De in § 1, eerste lid bedoelde rechtspersonen leggen de jaarrekeningen en jaarverslagen ter kennisgeving aan het instellingsbestuur voor. Deze verplichting doet geen afbreuk aan eventuele bijkomende of zwaardere rapporteringsverplichtingen die door bijzondere regelgeving of op grond van een overeenkomst worden opgelegd.

§ 5. Indien de rechtspersonen waarin hogescholen en universiteiten deelnemen, niet voldoen aan de bij of krachtens decreet gestelde voorwaarden :

- 1° ontzegt het instellingsbestuur aan deze rechtspersoon elk gebruik van lokalen, infrastructuur, diensten en personeel, en
- 2° neemt het instellingsbestuur de nodige maatregelen opdat de hogeschool of de universiteit zich uit de rechtspersoon terugtrekt, behoudens indien de onregelmatigheid onverwijld kan worden rechtgezet.

§ 6. Voor de toepassing van het eerste lid wordt onder “deelnemen” verstaan :

- 1° een rechtspersoon oprichten, of
- 2° een participatie in een rechtspersoon verwerven of houden, of
- 3° zich in een rechtspersoon laten vertegenwoordigen.”.

Artikel IVbis.9

In Titel I, Hoofdstuk VI, Afdeling 3 van hetzelfde decreet worden volgende wijzigingen aangebracht :

- 1° de tekst van artikel 100 en 101 zal “Onderafdeling 1. Algemene bevoegdheden” vormen ;
- 2° er wordt een Onderafdeling 2, bestaande uit artikel 101bis tot en met 101quater, ingevoegd, die luidt als volgt :

“ONDERAFDELING 2

Algemeen onderzoeks- en samenwerkingsreglement

Artikel 101bis

Een associatie legt een algemeen onderzoeks- en samenwerkingsreglement vast, waarin ten minste volgende elementen worden opgenomen :

1° het algemeen onderzoeksbeleid in de schoot van de associatie ;

2° de aanduiding en taakomschrijving van de binnen de associatie voor valorisatie bevoegde dienst, zijnde een verzelfstandigde dienst onder gezag of toezicht van de associatie of de universiteit. Inzonderheid worden volgende elementen vastgelegd :

- a) de rapporteringsplicht van de dienst ten behoeve van de associatie en de partners,*
- b) de werkingsregelen van dienst en de wijze van samenwerking tussen de dienst en de onderzoeksdiensten van de partners ;*

3° de algemene en minimale regelen betreffende het beleid inzake de aangelegenheden bedoeld in artikel 169ter van het universiteitendecreet en artikel 215bis van het hogescholendecreet, waarbij inzonderheid volgende elementen worden vastgelegd :

- a) de instantie waaraan de vermogensrechten op een vinding gedaan in het kader van instellingsgebonden onderzoekstaken toekomen, zijnde :*

1) de associatie, of een dienst zonder c.q. met rechtspersoonlijkheid onder het gezag c.q. het toezicht van de associatie. In dat geval komt aan de partner waaraan de instellingsgebonden onderzoekstaken zijn verricht, een billijke return toe, of

2) de universiteit, of een dienst zonder c.q. met rechtspersoonlijkheid onder het gezag c.q. het toezicht van de universiteit. Zo de instellingsgebonden onderzoekstaken niet aan de universiteit doch aan een andere partner werden verricht, komt aan deze partner een billijke return toe, of

3) de partner waaraan de instellingsgebonden onderzoekstaken zijn verricht,

b) de gevallen waarin aan de verschillende partners bij de associatie een kosteloos gebruiksrecht op een vinding toekomt voor wat betreft onderwijs en onderzoek,

c) een richtlijn inzake de billijke return ten voordele van de onderzoeker wiens vermogensrechten op een vinding worden overgedragen,

d) de beleidslijnen inzake de sensibilisering van onderzoekers met betrekking tot de vatbaarheid van vindingen voor de vestiging van commerciële intellectuele rechten ;

4° de algemene en minimale regelen inzake de samenwerking van instellingen met derden op grond van dienstverleningscontracten in de zin van het decreet van 22 februari 1995 betreffende de wetenschappelijke of maatschappelijke dienstverlening door de universiteiten of de hogescholen en betreffende de relaties van de universiteiten en de hogescholen met andere rechtspersonen, waarbij inzonderheid worden vastgelegd of omschreven :

a) de regelen inzake het afsluiten, het beheer en de uitvoering van dienstverleningscontracten,

b) de regelen inzake de vergoeding van personeelsleden die worden ingezet bij de uitvoering van dienstverleningscontracten,

c) een richtlijn inzake de besteding van de inkomsten uit dienstverleningscontracten ;

5° de algemene en minimale regelen inzake de deelname van partners in rechtspersonen, waarbij inzonderheid worden vastgelegd of omschreven :

a) een richtlijn aan de hand waarvan de partners de noodzakelijkheid en opportuniteit van de deelname in een rechtspersoon nagaan. Dit beoordelingskader vertrekt vanuit het gegeven dat dergelijke deelname slechts aangewezen is indien de vooropgestelde doelstellingen niet even efficiënt en effectief nagestreefd kunnen worden door de partner zelf of door middel van een overeenkomst,

b) een richtlijn inzake de minimale verantwoordingsplicht van de rechtspersoon. Deze verantwoording moet een evaluatie van de deelname in de rechtspersoon mogelijk maken ;

6° de wijze waarop conflicten over de uitvoering van het onderzoeks- en samenwerkingsreglement worden beslecht.

Artikel 101ter

De bepalingen van het algemeen onderzoeks- en samenwerkingsreglement die relevant zijn voor de onderzoekers, worden uitgewerkt in de rechtspositieregeling van de partners, dan wel in de overeenkomsten met de betrokken onderzoekers.

Artikel 101quater

De eerste versie van het algemeen onderzoeks- en samenwerkingsreglement komt uiterlijk op 1 oktober 2005 tot stand.”;

artikel 102, waarvan de tekst “Onderafdeling 3. Instrumentele bevoegdheden” zal vormen, wordt vervangen door wat volgt :

“Artikel 102

De partners kunnen aan de associatie financiële middelen toekennen.

De partners kunnen een personeelslid met zijn instemming belasten met een opdracht bij de associatie, ongeacht de aard van de tewerkstelling. Het betrokken personeelslid blijft gedurende de opdracht juridisch en administratief behoren tot de terbeschikkingstellende instelling.”.

*TITEL V**Inwerkingtredingsbepaling**Artikel IVbis.10*

Artikel IVbis.3 tot en met IVbis.9 treden in werking op 1 oktober 2004.

Artikel IVbis.1 en IVbis.2 treden in werking op 1 oktober 2005. De Vlaamse regering kan ten aanzien van bepaalde instellingen die daarom verzoeken een vroegere inwerkingtredingsdatum bepalen. Indien deze instellingen partner zijn bij een associatie is vereist dat deze associatie op die datum reeds beschikt over een algemeen onderzoeks- en samenwerkingsreglement in de zin van het door artikel IVbis.9 in het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen ingevoegde artikel 101bis.”.

VERANTWOORDING

I. Inleiding

I.1. Korte situering van de bepalingen

1. Dit amendement vertrekt vanuit twee elkaar beïnvloedende vaststellingen :

- het hogescholendecreet mist tot op vandaag een regeling inzake vermogensrechten op vindingen gedaan aan een hogeschool. Artikel 169ter van het universiteitendecreet, ingevoerd bij artikel 103 van het onderwijsdecreet-IX (14.07.1998), bevat dergelijke regeling wél. Bij de concipiëring van artikel 169ter van het universiteitendecreet werd expliciet gewezen op de zending van de universiteiten inzake onderzoek, waardoor een regeling inzake valoriseerbare vindingen noodzakelijk is. Deze ratio indachtig kan men thans niet voorbijgaan aan artikel 10, § 2 van het structuurdecreet van 4 april 2003, waarin gesteld wordt dat hogescholen in het kader van associaties deelnemen aan wetenschappelijk onderzoek ; zij zijn tevens actief op het gebied van het projectmatig wetenschappelijk onderzoek. Eén en ander noopt aldus tot het uitwerken van een regeling inzake vermogensrechten op vindingen in een hogeschoolcontext ;
- de vorming van associaties leidt inderdaad tot de uitbouw van een gemeenschappelijke onderzoeksruimte (gevormd door de universiteiten en de deelnemende hogescholen) op verschillende domeinen en deeldomeinen. De onderzoeksmatige know-how van de betrokken universiteit op het vlak van fundamenteel en toegepast wetenschappelijk onderzoek kan daarbij een initiërende en ondersteunende rol vervullen. Bovendien hebben de Vlaamse universiteiten in de voorbije decennia een grote ervaring opgebouwd inzake het beheer en de exploitatie van intellectuele eigendomsrechten. Aan de partners bij een associatie moet aldus de mogelijkheid geboden worden om het beleid inzake valoriseerbare vindingen voor een stuk op te dragen aan het niveau van de associatie of de universiteit, waarbij er zorg voor moet worden gedragen dat de competentie inzake het beheer en de exploitatie van intellectuele eigendomsrechten die bij de partners aanwezig is, optimaal wordt aangewend ten bate van de hele associatie. Het is daarbij belangrijk dat goede en klare afspraken worden gemaakt in een generiek reglement ter zake op het niveau van de associatie.

2. In samenhang met het voorgaande wijzigen de voorliggende bepalingen ook het Dienstverleningsdecreet van 22 februari 1995⁶.

2.1. Dit decreet heeft de deelname van universiteiten en hogescholen aan rechtspersonen ingebed in de zgn. “derde functie” van universiteiten en hogescholen inzake samenwerking met de industrie of maatschappij.

Het is daarom niet logisch dat de deelname van universiteiten en hogescholen in rechtspersonen thans in dit Dienstverleningsdecreet wordt behandeld. De oprichting van of participatie in een rechtspersoon situeert zich niet enkel in een kader van wetenschappelijke of maatschappelijke

⁶ Decreet betreffende de wetenschappelijke of maatschappelijke dienstverlening door de universiteiten of de hogescholen en betreffende de relaties van de universiteiten en de hogescholen met andere rechtspersonen.

dienstverlening maar kan ook praktisch-organisatorisch van aard zijn ; universiteiten en hogescholen kunnen bepaalde functies van technisch-uitvoerende aard opdragen aan gedecentraliseerde diensten.

Om die reden wordt in het structuurdecreet, na het hoofdstuk over samenwerkingsovereenkomsten, een nieuw hoofdstuk “Deelname in rechtspersonen” geïntegreerd, waarin duidelijk wordt aangegeven welke mogelijkheden voor de hogescholen en universiteiten openstaan. Het hoofdstuk wil de controle over publieke middelen verzoenen met bepaalde maatschappelijke noden inzake verzelfstandiging en juridisch vormgegeven samenwerkingsverbanden.

De reikwijdte van de bepalingen inzake deelname in rechtspersonen in het Dienstverleningsdecreet wordt beperkt tot regelingen inzake spin-offbedrijven en spin-offondersteunende bedrijven.

2.2. De terminologie van het Dienstverleningsdecreet is nog te veel afgestemd op louter industriële valorisatie. Deze terminologie sluit niet meer aan op de maatschappelijke realiteit ; er worden thans bijvoorbeeld ook informaticatoepassingen ontwikkeld voor de dienstverlenende sector en dergelijke. Eén en ander wordt bij dit decreet rechtgezet.

I.2. Beleidsmatige achtergrond van de bepalingen

De missie van de hoger onderwijsinstellingen en van de universiteiten in het bijzonder is in de voorbije decennia sterk geëvolueerd. Naast de twee traditionele opdrachten, namelijk het verrichten van onderzoek en het aanbieden van op de resultaten ervan gebaseerd onderwijs, heeft het maatschappelijk en economisch aanwenden van de ontwikkelde kennis en de verworven inzichten (valorisatie) sterk aan belang gewonnen. Bovendien zijn deze drie deeltaken niet onafhankelijk, maar sterk verweven en bevruchten ze elkaar wederzijds.

Universiteiten spelen dan ook een steeds grotere rol in de op innovatie gebaseerde kenniseconomie. Deze vaststelling geldt nog meer voor Vlaanderen dan voor andere hoogontwikkelde landen. In tegenstelling tot bijvoorbeeld Duitsland en Nederland, heeft Vlaanderen immers slechts in enkele sectoren publieke instellingen voor toegepast onderzoek. Voor Vlaamse bedrijven zijn de universiteiten dan ook natuurlijke partners om mee samen te werken in toegepast onderzoek en technologische innovatie. Voor de overheden geldt trouwens hetzelfde want ze doen in steeds belangrijker mate beroep op de universiteiten voor de wetenschappelijke ondersteuning van het beleid.

De Belgische en vervolgens de Vlaamse overheid hebben financieringsmechanismen ontwikkeld om de samenwerking tussen universiteit en bedrijfsleven te bevorderen : het financieringskanaal voor strategisch basisonderzoek, de in oprichting zijnde Fondsen voor Basisonderzoek in de schoot van de Vlaamse universiteiten, IWT-projecten, ... Daarnaast werken de universiteiten steeds meer samen met instellingen en bedrijven van buiten de eigen regio, ondermeer in het kader van projecten die worden ondersteund door de Europese Unie. Het zesde Kaderprogramma is een typisch voorbeeld van deze evolutie.

Voor de valorisatie van onderzoeksresultaten vinden de universiteiten niet steeds een partner of is het niet steeds aangewezen dat dit in samenwerking met derden gebeurt. De Vlaamse overheid heeft een regelgevend kader geschapen om de instellingen toe te laten te beslissen of ze onderzoekresultaten zelfstandig valoriseren of in samenwerking

met partners (waarbij instrumenten zoals risico-kapitaalfondsen, incubatiecentra,... tussenkomen).

Centraal bij de valorisatie van kennis, staan de eigendomsrechten. Zowel bij de samenwerking met partners als bij de zelfstandige exploitatie van know-how dienen de intellectuele eigendomsrechten van de vindingen ondubbelzinnig vast te liggen. Voor de universiteiten legt het Dienstverleningsdecreet van 22 februari 1995 hiervoor het regelgevend kader vast. Dit decreet legde de basis voor de succesvolle uitbouw van de interface-werking aan alle Vlaamse universiteiten. Schematisch gesteld bepaalt dit decreet dat een universiteit eigenaar is van de intellectuele rechten van resultaten van onderzoek verricht door haar personeelsleden (deze eenduidige vastlegging van eigendomsrechten gebeurde in artikel 169ter van het universiteitsdecreet, dat werd ingevoegd bij decreet van 14 juli 1998). In ruil hiervoor stelt het decreet dat deze personen een billijke vergoeding dienen te ontvangen in geval de instelling deze resultaten exploiteert.

Deze decretale bepalingen hebben in Europa een voorbeeldfunctie. Bij het uitwerken van voorstellen voor de uitbouw van de Europese Onderzoeksruimte, is duidelijk geworden dat gebrek aan helderheid inzake eigendomsrechten van onderzoek verricht met publieke middelen de valorisatie ervan ernstig bemoeilijkt en bijgevolg de innovatieve capaciteit van de economie ondergraaft. Nochtans beschikken de meeste landen niet over een duidelijke regeling.

In het hogescholendecreet van 1995 heeft de decreetgever in de missie van de hogescholen projectmatig wetenschappelijk onderzoek en dienstverlening ingeschreven. Na de invoering van het hogescholendecreet heeft de Vlaamse overheid het HOBU-fonds (na lichte aanpassingen omgevormd tot het TETRA-fonds) als financieringskanaal ingesteld om het projectmatig wetenschappelijk onderzoek aan de hogescholen te stimuleren.

Tot op heden ontbreekt evenwel de regelgeving die voor de hogescholen de intellectuele eigendomsrechten van vindingen vastlegt. Indien de hogescholen de derde pijler van hun missie willen uitbouwen, dient hiervoor een regeling te worden vastgelegd. Met het oog op de transparantie en de uitbouw van een Vlaamse hoger onderwijs- en onderzoeksruimte, is het logisch dat de regeling die thans voor de universiteiten geldt, ook voor de hogescholen wordt ingevoerd.

Met het structuurdecreet van 4 april 2003 wordt het Vlaams hoger onderwijslandschap immers grondig hertekend. De tweecyclihogeschoolopleidingen worden academische opleidingen indien de hogescholen deze opleidingen inbedden in onderzoek. Ondermeer om een versnippering van onderzoeksmiddelen tegen te gaan, heeft de decreetgever bepaald dat de academisering van deze tweecycliopleidingen in samenwerking met de universiteiten dient te gebeuren. Hiervoor werden vijf associaties universiteit-hogescholen opgericht. In de loop van de volgende jaren zal het onderzoek aan de hogescholen verder worden uitgebouwd in nauwe samenwerking of zelfs volledig geïntegreerd met onderzoekswerk dat aan de Vlaamse universiteiten wordt verricht.

De decreetgever heeft specifieke middelen ter beschikking gesteld voor de academisering van de tweecyclihogeschoolopleidingen. Een belangrijk gedeelte hiervan wordt aangewend om de onderzoekscapaciteit te versterken. Om het meer op dienstverlening gericht onderzoek gerelateerd aan

de eencyclusopleidingen te versterken worden eveneens bijkomende middelen aan de hogescholen toegekend.

Deze associaties kunnen bijgevolg een belangrijke bijdrage leveren aan de innovatiecapaciteit van de Vlaamse economie. Ze overspannen immers heel het spectrum van grensverleggend onderzoek over technologische innovatie tot dienstverlening aan laag innovatieve bedrijven in het bijzonder de KMO's. Bovendien wordt dit werk verricht in een omgeving die bijzonder geschikt is voor een interdisciplinaire en transdisciplinaire aanpak.

Om dit onder optimale omstandigheden te kunnen realiseren wordt met deze amendementen het regelgevend kader op een aantal punten nader uitgewerkt.

II. Artikelsgewijze bespreking

Hiernavolgend worden de door het amendement in het ontwerp van decreet ingevoegde bepalingen artikelsgewijs overlopen.

In tegenstelling tot wat gebruikelijk is, wordt deze artikelsgewijze bespreking niet in oplopende volgorde van nummering opgebouwd. Er wordt betracht een inhoudelijk samenhangend verhaal naar voor te brengen.

II.1. Het algemeen onderzoeks- en samenwerkingsreglement

Artikel IVbis.11

1. Dit artikel werkt het basisbeginsel uit voor dit corpus voor artikelen : op het niveau van de associatie wordt een algemeen onderzoeks- en samenwerkingsreglement vastgelegd.

De essentiële onderdelen van dit reglement zijn de volgende :

- de aanduiding van een binnen de associatie bevoegde valorisatiedienst ;
- de omschrijving van de minimale regelen inzake het beleid betreffende vermogensrechten op vindingen ;
- de minimale regelen inzake het afsluiten van dienstverleningscontracten ;
- de minimale regelen inzake de deelname van partners in rechtspersonen.

2. Gelet op de complexiteit van de bescherming en de exploitatie van intellectuele eigendomsrechten, is er op het niveau van de associatie behoefte aan een centrale valorisatiedienst, die het algemeen onderzoeks- en dienstverleningsbeleid (kennis- en technologieoverdracht tussen partners van de associatie en het maatschappelijk veld) binnen de associatie vorm kan geven. Deze dienst zal via het aanbieden van de nodige know-how aan de partners bij de associatie de nodige stimuli bieden voor de uitbouw van noodzakelijke innovatienetwerken.

De dienst is een gedeconcentreerde dienst zonder rechtspersoonlijkheid ("onder gezag" van de associatie of universiteit), of een gedecentraliseerde dienst met rechtspersoonlijkheid ("onder toezicht" van de associatie of universiteit).

De valorisatiedienst kan uiteraard een reeds bestaande onderzoeksdienst zijn, die aangewezen wordt door het reglement.

Het reglement zal aangeven op welke wijze de samenwerking tussen deze "centrale" valorisatiedienst en de onderzoeksdiensten van de instellingen verloopt.

3. Dit amendement voert zoals gesteld een regeling in inzake vermogensrechten op vindingen aan hogescholen. Het

beleid inzake dergelijke vermogensrechten – zowel dat van universiteiten als van hogescholen – dient rekening te houden met de uitbouw van gemeenschappelijke onderzoeksomgevingen binnen een associatie.

Genoemde bepalingen inzake vermogensrechten op vindingen vertrekken vanuit het principe dat de vermogensrechten die voortkomen uit instellingsgebonden onderzoekstaken aan de betrokken instelling toekomen, indien de betrokken onderzoekers door de instelling worden bezoldigd. Vrijwillige onderzoekers die onderzoek verrichten aan de instelling, kunnen deze vermogensrechten bij overeenkomst aan de instelling overdragen.

Bovengenoemde vermogensrechten kunnen evenwel vervolgens worden toegekend aan de associatie, de universiteit binnen de associatie (als principiële initiator van het onderzoeks- en valorisatiebeleid binnen de associatie) of een dienst onder het gezag (= geen rechtspersoonlijkheid) of het toezicht (= eigen rechtspersoonlijkheid) van de associatie of de universiteit. Deze overdracht kan gebeuren op individuele basis, geval per geval, of "van rechtswege". In elk geval vloeit naar de instelling waaraan de vinding werd gedaan een billijke return terug. De regelen ter zake worden vastgelegd in het onderzoeks- en samenwerkingsreglement.

4. De dienstverleningsfunctie van hogescholen en universiteiten binnen een associatie (contractresearch, consulting, contractonderwijs, dienstverlenende activiteiten zoals analyses, proeven en laboratoriumwerk) evenals hun deelname in rechtspersonen, inzonderheid spin-offbedrijven, heeft belangrijke repercussies voor het onderzoeksbeleid binnen een associatie. Om die reden wordt in het reglement best basisregels terzake opgenomen. Dergelijke minimale gemeenschappelijke noemer verstevigt de onderzoeksbasis van de associaties.

5. De indieners van het amendement hebben nagegaan of voorliggende bepalingen aangenomen moeten worden met een bijzondere meerderheid. Er dient in deze te worden vastgesteld dat de associatie in het algemeen onderzoeks- en samenwerkingsreglement geen aangelegenheden regelt die inherent verbonden zijn met het inrichten van onderwijs. De aangelegenheden betreffen de "onderzoekspijler" en de "dienstverleningspijler" van het hoger onderwijs. Om die reden is in deze geen sprake van het regelen van essentiële aspecten van de bevoegdheden van gemeenschapsinstellingen als inrichtende macht van hoger onderwijs in de zin van artikel 24, § 2 G.W.

II.2. De basis van het onderzoeks- en valorisatiebeleid : een regeling voor vermogensrechten op vindingen binnen het globale hoger onderwijs

Artikelen IVbis.1 en IVbis.2

1. Artikel IVbis.2 aligneert de hogescholen op de regeling voor vermogensrechten op vindingen aan universiteiten (een logisch gevolg van de onderzoekszending van de hogescholen, vervat in artikel 10, § 2 van het structuurdecreet).

2. De huidige regeling van artikel 169ter van het universiteitendecreet wordt op volgende plaatsen bijgesteld (uiteraard worden deze wijzigingen telkens ook doorgetrokken naar de bepalingen die in het hogescholendecreet worden ingeschreven) :

2.1. De huidige regeling maakt een onderscheid tussen, enerzijds, personeelsleden van de universiteit of het FWO of bursalen van het FWO, het IWT of een universiteit en, anderzijds, "andere personen". In het eerste geval komen de vermogensrechten op vindingen gedaan aan een univer-

siteit van rechtswege toe aan de universiteit. In het tweede geval kan dergelijke overdracht enkel op grond van een individuele overeenkomst geschieden.

Met andere woorden wordt een onderscheid gemaakt tussen “bezoldigde” en “onbezoldigde” personeelsleden. De financiële tegenprestatie voor de onderzoeksactiviteit die de grond vormt voor de vinding rechtvaardigt inderdaad een ambtshalve overdracht. Bij gebrek aan dergelijke tegenprestatie is een ambtshalve overdracht moeilijk te onderbouwen.

In dat verband moet ook worden opgemerkt dat de grond om de vermogensrechten op vindingen aan universiteiten bij gemeenschapsdecreet (i.p.v. bij federale wet) te regelen, volgens het Arbitragehof gevonden moet worden in het volgende :

“Vindingen die in het kader van hun onderzoekstaken gedaan worden door personeelsleden van de universiteit en door de onderzoekers die door het decreet met hen zijn gelijkgesteld, vormen een essentieel onderdeel van de functie vervuld door die personen in de uitvoering van de taak waarvoor zij werden aangewezen. De regeling van de patrimoniale gevolgen van die vindingen maakt deel uit van de regeling van de arbeidsverhouding van de betrokken personen en is derhalve intrinsiek verbonden met hun rechtspositie, die door de gemeenschappen kan worden geregeld” (Arbitragehof, nr. 76/2000, 21 juni 2000).

De bij decreet ingevoerde “ambtshalve overdracht” van vermogensrechten aan de instelling kan aldus enkel worden opgelegd indien sprake is van een “arbeidsverhouding” – sensu lato.

Om die reden worden de begrippen door voorliggend decreet scherp gesteld ; de begrippen “personeelsleden van de universiteit” en “andere personeelsleden” zijn immers voor interpretatie vatbaar.

Er wordt duidelijk afgebakend wie “bezoldigd personeelslid” is van de universiteit (of daarmee gelijkgesteld wordt) ; daarbij wordt aansluiting gezocht bij de definitie van het begrip “personeel” in de zin van het (ontwerp)decreet betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen. Belangrijk is het feit dat uitdrukkelijk wordt beklemtoond dat de herkomst van de bezoldiging niet ter zake doet.

Voor wat betreft de “andere personeelsleden” wordt nu verwezen naar “vrijwillige onderzoekers”. De notie “vrijwilligheid” wordt als volgt ingevuld : het gaat om onderzoekers die geen vergoeding voor het geleverde onderzoek ontvangen, dan wel een vergoeding die geen aanleiding heeft tot socialezekerheidsbijdragen.

2.2. De bepalingen inzake vermogensrechten op vindingen vertrekken zoals gesteld vanuit het principe dat de vermogensrechten die voortkomen uit instellingsgebonden onderzoekstaken van bezoldigde onderzoekers aan de betrokken instelling toekomen. Vrijwillige onderzoekers kunnen deze vermogensrechten enkel bij overeenkomst aan de instelling overdragen. (Dit is het principe van artikel 169ter van het universiteitendecreet, dat onveranderd wordt overgenomen.)

De vermogensrechten kunnen evenwel vervolgens worden toegekend aan de associatie, de universiteit binnen de associatie (als principiële initiator van het onderzoeks- en valo-

risatiebeleid binnen de associatie) of een dienst onder het gezag of het toezicht van de associatie of de universiteit (al dan niet met rechtspersoonlijkheid). Dit gegeven wordt vastgelegd in het onderzoeks- en samenwerkingsreglement.

Uitermate belangrijk is het gegeven dat indien een instelling bedoelde vermogensrechten (op algemene basis of in een individuele case) overdraagt aan de associatie, de universiteit binnen de associatie (of een dienst binnen deze instellingen), aan de instelling een billijke return dient toe te komen.

2.3. Thans wordt in het universiteitendecreet bepaald dat de universiteit de rechten op vindingen kan overdragen aan de onderzoeker ; de instelling behoudt daarbij een recht tot gebruik ervan voor wetenschappelijke doeleinden. Er wordt ingeschreven dat dit recht ook gericht kan zijn op onderwiskundige doeleinden.

II.3. De valorisatie van onderzoeksresultaten en know-how in spin-offbedrijven en spin-offondersteunende bedrijven

Artikel IVbis.3, 1°

Artikel 9 van het Dienstverleningsdecreet stelt dat spin-off bedrijven o.m. gericht zijn op de “industriële valorisatie van de wetenschappelijke kennis, resultaten van wetenschappelijk of projectmatig wetenschappelijk onderzoek, technologie of administratieve of logistieke innovaties van de universiteit of hogeschool”.

De term “industriële valorisatie” sluit niet meer aan op de realiteit ; er worden bijvoorbeeld ook informaticatoepassingen ontwikkeld voor de dienstverlenende sector etc.

Om die reden wordt voortaan de meer generieke term “valorisatie” gehanteerd.

Artikelen IVbis.3, 2° en IVbis.5, 3°

De huidige tekst van het Dienstverleningsdecreet voorziet reeds in allerhande waarborgen opdat de aansprakelijkheid van spin-offbedrijven en spin-offondersteunende bedrijven zou worden beperkt. Zo wordt bepaald dat de universiteit of hogeschool zich nooit tot meer kan verbinden dan de eigen inbreng en dat daartoe de nodige maatregelen dienen te worden genomen inzake oprichtersaansprakelijkheid.

Het is dan ook zeer logisch dat wordt bepaald dat de bedoelde bedrijven slechts kunnen worden opgericht in de vorm van een vennootschap met beperkte aansprakelijkheid (een NV, BVBA, CVBA naar Belgisch recht of een buitenlandse vennootschap met beperkte aansprakelijkheid).

Artikelen IVbis.4, IVbis.5, 2°, IVbis.6 en IVbis.7

In de inleiding werd gesteld dat de generieke bepalingen inzake de deelname van hogescholen en universiteiten in rechtspersonen in het structuurdecreet zullen worden ingebracht (als pendant van de regeling van de louter contractuele samenwerkingsovereenkomsten).

Om die reden worden de bepalingen ter zake uit het Dienstverleningsdecreet weggelaten ; het Dienstverleningsdecreet beperkt zich voortaan logischerwijs (want thematisch aansluitend bij de geregelde “derde pijler” van het hoger onderwijs) tot spin-offbedrijven en spin-offondersteunende bedrijven.

De term spin-offondersteunend bedrijf zal via het aangepaste artikel 20, § 1 van het Dienstverleningsdecreet worden omschreven. Het gaat om de vennootschappen die thans worden omschreven in artikel 20, § 2, § 3 en § 4 van het Dienstverleningsdecreet :

- vennootschappen m.h.o. de uitbouw, uitbating en/of beheer van incubatie- en innovatiecentra of van research-parken,
- vennootschappen m.h.o. de terbeschikkingstelling van kapitaal, financiële know-how of management know-how aan spin-offbedrijven,
- vennootschappen m.h.o. de industriële of commerciële exploitatie van bedrijfsactiviteiten die binnen de universiteiten of hogescholen werden ontwikkeld.

Artikel IVbis.5, 1°

Dit artikel beklemtoont dat de deelname in een spin-offondersteunend bedrijf slechts mogelijk is op grond van een formele beslissing van het instellingsbestuur.

II.4. Een generieke regeling voor de deelname in rechtspersonen door universiteiten en hogescholen

Artikel IVbis.8

1. Deze bepaling lijnt af in welke rechtspersonen hogescholen en universiteiten kunnen deelnemen. De grond voor deze bepaling ligt in de publieke financiering van deze instellingen.

Eenzijds is de return die instellingen door middel van participaties verwerven logischerwijs een stuk een return naar de gemeenschap toe, waardoor de overheid de contouren dient te bepalen waarbinnen deze participaties zich afspelen.

Anderzijds moet erover worden gewaakt dat de verzelfstandiging van diensten door middel van de oprichting van rechtspersonen de controle over de publieke gelden niet onmogelijk maakt.

Om die reden wordt opgelijst welke doelstellingen vzw's, stichtingen, internationale verenigingen zonder winstoogmerk,... mogen hebben (zie het nieuwe artikel 95bis, § 1, 4° en 5°). Deze oplijsting is deze die vandaag vervat is in het Dienstverleningsdecreet.

Uiteraard worden in de lijst van toegelaten rechtspersonen ook volgende rechtspersonen opgenomen : de spin-offbedrijven, de spin-offondersteunende bedrijven, de valorisatiediensten en de instanties waaraan binnen de associatie vermogensrechten worden opgedragen (voor zover deze met rechtspersoonlijkheid worden bekleed).

De mogelijkheid om "effecten" aan te houden in de zin van de wetgeving ter zake heeft zowel betrekking op openbaar aangeboden effecten als op niet openbaar aangeboden effecten.

2. Voor wat betreft de gemeenschapsinstellingen zou men zich de vraag kunnen stellen of de omschrijving van de mogelijkheden om aan rechtspersonen te participeren een aanleggenheid in de zin van artikel 24, § 2 G.W. uitmaakt. Er moet aangemerkt worden dat de omschreven deelnames in rechtspersonen steeds betrekking hebben op onderwijsflankerende aangelegenheden (onderzoek, administratieve diensten, en dergelijke). In dat verband moet gewezen worden op het advies van de Raad van State bij het ontwerp van decreet betreffende de Hogere Zeevaartschool (*Parl. St.*, VI.Parl. 1997-98, 1006/1), waarin wordt gesteld dat verzelfstandigde diensten kunnen worden opgericht zonder toepassing te maken van artikel 24, § 2 G.W. (en dus kan logischerwijs ook de mogelijkheid voor dergelijke oprichting bij gewoon decreet worden voorzien), indien zij zich enkel uitspreken over materies van eerder uitvoerende aard of over facetten die geen eigenlijk onderdeel uitmaken van het inrichten van onderwijs.

3. Artikel 20, § 1 van het Dienstverleningsdecreet stelt thans :

"§ 1. Onverminderd de bepalingen in hoofdstuk II van dit decreet kan een universiteit of hogeschool slechts deelnemen – hetzij als rechtspersoon zelf, hetzij via uitdrukkelijk door haar aangewezen personen of organen – in de oprichting of de werking van een V.Z.W., van een internationale vereniging met wetenschappelijk doel of van een instelling van openbaar nut op grond van een formele beslissing van het universiteits- of hogeschoolbestuur".

De frase "hetzij via uitdrukkelijk door haar aangewezen personen of organen" wordt weggelaten. Het is immers de juridische logica zelve dat een instelling die participeert aan een andere rechtspersoon steeds in die andere rechtspersoon vertegenwoordigd wordt door uitdrukkelijk aangewezen personen.

4. De nieuwe bepalingen spelen ook in op de verwachting dat door de associatievorming de universiteiten en de VZW's Sociale Voorzieningen van de hogescholen meer zullen gaan samenwerken. Deze samenwerking kan aldus gebeuren binnen een eigenstandige VZW.

5. Artikel IVbis.8 levert ook een generieke basis voor de terbeschikkingstelling van personeelsleden aan andere rechtspersonen (zie het in het structuurdecreet ingevoegde artikel 95bis, § 2).

Omtrent bedoelde terbeschikkingstelling zijn recentelijk, onterecht, vragen gerezen in het licht van de Wet Uitzendarbeid⁷.

Meer in het bijzonder betreffen deze vragen het feit of de "terbeschikkingstelling" van een personeelslid van een universiteit of hogeschool ten behoeve van een derde verzoenbaar is met de bepalingen van artikel 31, § 1 en § 2 en artikel 33 van deze wet, wanneer bedoelde "terbeschikkingstelling" niet berust op een verlofvorm of detacheringsregeling.

De tekst van artikel 31, § 1 en § 2 luidt :

"§ 1. Verboden is de activiteit die buiten de in de hoofdstukken I en II voorgeschreven regels, door een natuurlijke persoon of een rechtspersoon wordt uitgeoefend om door hen in dienst genomen werknemers ter beschikking te stellen van derden die deze werknemers gebruiken en over hen enig gedeelte van het gezag uitoefenen dat normaal aan de werkgever toekomt.

Geldt evenwel niet als de uitoefening van een gezag in de zin van dit artikel, het naleven door de derde van de verplichtingen die op hem rusten inzake het welzijn op het werk, alsook instructies die door de derde worden gegeven in uitvoering van de overeenkomst die hem met de werkgever verbindt, zowel inzake arbeids- en rusttijden als inzake de uitvoering van het overeengekomen werk.

§ 2. De overeenkomst waarbij een werknemer in dienst werd genomen om ter beschikking te worden gesteld van een gebruiker in strijd met de bepaling van § 1, is nietig vanaf het begin der uitvoering van de arbeid bij laatstgenoemde".

De tekst van artikel 33 luidt :

⁷ Wet van 24 juli 1987 betreffende de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers in het onderwijs.

Artikel 33. Alle met de bepalingen van deze wet en van haar uitvoeringsbesluiten strijdige bedingen zijn nietig voor zover zij ertoe strekken de rechten van de werknemers in te korten of hun verplichtingen te verzwaren.

Het moet zeer principieel gesteld worden dat de tekst van de Wet Uitzendarbeid niet van toepassing is op de rechtspositieregeling in het hoger onderwijs, die krachtens artikel 127, § 1, eerste lid, 2° G.W. door de Vlaamse Gemeenschap dient te worden geregeld (met uitzondering van de pensioenregeling). Het Arbitragehof bevestigde dit nog in een recent arrest, waarin gesteld wordt dat voornoemde bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap het recht omvat om het vakantiegeld van het assiterend academisch personeel van de universiteiten te regelen op een wijze die afwijkt van de federale regelgeving inzake de jaarlijkse vakantie (Arbitragehof, nr. 184/2002, 11 december 2002).

Tevens moet toch worden vastgesteld dat de Wet Uitzendarbeid betrekking heeft op arbeidsovereenkomsten in de zin van de Arbeidsovereenkomstenwet en aldus geen betrekking heeft op :

- de statutaire tewerkstelling in de officiële instellingen ;
- de rechtspositieregeling in de vrije instellingen die van contractuele aard is, doch niet ressorteert onder de bepalingen van de Arbeidsovereenkomstenwet (maar louter, subsidiair, onder deze van het Burgerlijk Wetboek)⁸.

Ten slotte moet wel worden aangestipt dat de terbeschikkingstelling, bedoeld in het nieuw in te voegen artikel 95bis, § 2 van het structuurdecreet, met instemming van het personeelslid gebeurt. Aldus garandeert deze bepaling het opzet van artikel 31 Wet Uitzendarbeid, met name het vermijden dat een werknemer, tegen zijn zin, onder het gezag van een andere werkgever wordt geplaatst.

III. Schematische weergave van het amendement

III. 1. Het onderzoeks- en samenwerkingsreglement van de associatie

Onderzoeks- en samenwerkingsreglement (Niveau associatie)

Aanwijzen van een valorisatiedienst binnen de associatie	Aanwijzen van een instantie waaraan vermogensrechten op vindingen toekomen
1. De associatie	1. Principe : de vermogensrechten komen toe aan de instelling waaraan de onderzoeksta-ken zijn verricht
2. Een verzelfstandigde dienst van associatie -met rechtspersoonlijkheid -zonder rechtspersoonlijkheid	2. Mogelijkheden : de vermogensrechten kunnen worden opgedragen steeds of geval per geval
3. De universiteit	a) de associatie
4. Een verzelfstandigde dienst van de universiteit -met rechtspersoonlijkheid	b) een verzelfstandigde dienst van de associatie -met rechtspersoonlijkheid

-zonder rechtspersoonlijkheid

c) de universiteit

d) een verzelfstandigde dienst van de universiteit

-met rechtspersoonlijkheid

-zonder rechtspersoonlijkheid

III. 2. Vermogensrechten op vindingen aan instellingen

1. Artikel 169ter universiteitendecreet omvat reeds een regeling inzake vermogensrechten op vindingen aan universiteiten. Deze regeling wordt bijgesteld ifv de associatievorming.
2. De bijgestelde regeling van artikel 169 ter universiteiten decreet wordt overgeënt op het hogescholendecreet (ifv de onderzoeksmis- sie van de hogescholen)
3. De regeling voor universiteiten en hogescholen ziet eruit als volgt :
 - vrijwillige onderzoekers vermogensrechten worden geregeld in overeenkomst onderzoeker – instelling
 - bezoldigde onderzoekers vermogensrechten komen in beginsel toe aan de instelling.
 - de instelling kan haar vermogensrechten op algemeen of bijzondere wijze overdragen aan :
 - a) de associatie
 - b) een verzelfstandigde dienst van de associatie, al dan niet met rechtspersoonlijkheid
 - c) de universiteit
 - d) een verzelfstandigde dienst van de universiteiten, al dan niet met rechtspersoonlijkheid

III. 3. Deelname van instellingen in rechtspersonen

Instellingen kunnen deelnemen in :

- associaties
- beleggingsinstrumenten
- spin-off bedrijven en spin-offondersteunende bedrijven
- verzelfstandigde diensten met rechtspersoonlijkheid
 - a) valorisatiedienst
 - b) dienst waaraan vermogensrechten op vindingen toekomen
- rechtspersonen zonder winstoogmerk
 - a) beheer/coördinatie van sociale voorziening en
 - b) met “onderwijsflankerend” maatschappelijk doel (onderzoek, dienstverlening, enzovoort)

⁸ Zie reeds R.v.St., Afd. Wg., Parl. St. VI. Raad, 1990-91, nr. 471/1, 102 en 105; nr. 471/1, p. 2, 18, 19 en 34.

AMENDEMENT Nr. 55

voorgesteld door de heren Luc Martens, Gilbert Vanleenhove, Karlos Callens, André Van Nieuwkerke, Flor Ory en Dirk De Cock

Titel Vbis

Wijzigingen aan het decreet van 7 juli 1998 betreffende de organisatie van de Vlaamse Hogescholenraad

Een titel Vbis, Wijzigingen aan het decreet van 7 juli 1998 betreffende de organisatie van de Vlaamse Hogescholenraad, bestaande uit de artikelen IV.86bis en IV.86ter, invoegen, luidend als volgt :

“TITEL Vbis

Wijzigingen aan het decreet van 7 juli 1998 betreffende de organisatie van de Vlaamse Hogescholenraad

Artikel IV.86bis

In artikel 2 van het decreet van 7 juli 1998 betreffende de organisatie van de Vlaamse Hogescholenraad worden de woorden “instelling van openbaar nut” tweemaal vervangen door de woorden “stichting van openbaar nut”.

Artikel IV.86ter

In artikel 4 van hetzelfde decreet worden volgende wijzigingen aangebracht :

1° in § 1 wordt de tweede zin opgeheven ;

2° § 2 wordt vervangen door wat volgt :

“§ 2. De algemene vergadering legt bij reglement de samenstelling van de raad van beheer vast. Zij bepaalt de procedure van aanduiding van de leden van de raad van beheer, de duur van het mandaat en de wijze van aanduiding van voorzitter, ondervoorzitter, penningmeester en secretaris. Zolang dit reglement niet is vastgelegd, blijft de bestaande wijze van aanduiding, samenstelling en duur van mandaat van toepassing.”.

VERANTWOORDING

1. Het “VLHORA-decreet” schrijft voor dat de VLHORA opgericht wordt als een instelling van openbaar nut in de zin van de vzw-wet.

Door de aanpassingen van de vzw-wet is de rechtsvorm van de instelling van openbaar nut vervangen door de stichting van openbaar nut. De VLHORA zal zich aldus dienen te conformeren aan de nieuwe bepalingen ter zake. Het voorgestelde artikel IV.86bis houdt met deze evoluties rekening.

2. Het voorgestelde artikel IV.86ter biedt de algemene vergadering van de VLHORA een grotere vrijheid inzake de aanduiding van de raad van beheer. Op die manier kan rekening worden gehouden met het door de associatievorming gewijzigde hogeronderwijslandschap.

AMENDEMENT Nr. 56

voorgesteld door de heren Luc Martens, Gilbert Vanleenhove, Karlos Callens, André Van Nieuwkerke, Flor Ory en Dirk De Cock

Artikel V.1

In § 1 een 7°bis invoegen, dat luidt als volgt :

“7°bis het decreet van 22 december 1995 houdende wijziging van diverse decreten met betrekking tot de Universiteit Antwerpen ;”.

VERANTWOORDING

In de opsomming van de decreten die vatbaar zijn voor coördinatie, werd het decreet van 22 december 1995 ten onrechte weggelaten.